

Библиотека
Хумор и сатира

Ђорђе Огашевић

АНТОЛОГИЈА СРПСКЕ САТИРЕ

1987–2007

Алма

Београд, 2007

Ђорђе Оташевић
АНТОЛОГИЈА СРПСКЕ САТИРЕ : 1987–2007

<i>Рецензент</i>	Владимир Павловић
<i>Корице</i>	Милан Бештић
<i>Фотографија</i>	Владимир Бештић
<i>Технички уредник</i>	Горан Оташевић
<i>Коректура</i>	Драгана Лазић
<i>Издавач</i>	„Алма“, Београд
<i>Штампа</i>	„Скрипта интернационал“, Београд
<i>Тираж</i>	500
<i>ISBN</i>	978-86-7974-011-3

www.alma.co.yu
almabg@sezampro.yu

ПРЕДГОВОР

Антологија временски обухвата претходне две деценије. Почетна година није изабрана случајно – те године Слободан Милошевић је дошао на власт у Србији, а период његове владавине представља најплодније раздобље у историји српске сатире.

Политичке промене с краја 2000. године нису оставиле сатиричаре без посла.

I

АФОРИЗМИ

АЛЕКСАНДАР БАЉАК

(1954)

Афоризам је дриблинг духа
на малом простору.

Наша најбоља сатира је настала
у ружним временима,
а за савремену долазе бољи дани.

Ми смо били под Турцима
још у оно време
када многи за Турке нису ни знали.

То је отворена земља.
Рака, такорећи.

Србија треба да буде уређена земља.
Да се не брукамо сваки пут кад нам дође окупатор.

Сви Југословени су били у истим говнима,
али смо ми Срби покупили сав кајмак.

Човек користи само десет посто могућности свог мозга,
а наше уштеде су знатно веће.

Сви Срби ће стати под једну шљиву,
а биће места и за казан.

А Црвенкапи свака част.
Прва је отишла у шуму.

Кад су револуционари добили крила,
народна имовина је добила ноге.

Натпис у Музеју револуције:
Молимо цењене посетиоце да не пљују по експонатима!

На ратишту сам био много добар.
Сажалио сам се над једним телевизором који је остао
без игде икога.

Ослободиоци се нигде нису дуго задржавали.
Морали су одмах да пале даље.

Осим геноцида,
на нашим просторима није било већих инцидената.

Смешна је оптужба да су Срби планирали геноцид.
Кад су Срби нешто планирали?

Свима који су извукли живу главу – честитамо,
а осталима желимо више среће у наредном извлачењу!

Нисмо гинули узалуд.
Наши суседи су се радовали.

Успешно смо водили мировну политику.
Нешто људи нам је чак и претекло.

Мобилни бегунац тренутно није доступан.
Молимо органе гоњења да покушају касније.

Ја сам веома забринут.
А чиме се ви бавите?

Прекини ме ако те давим,
рече питон.

Већина бирача није задовољна
результатима избора,
али воља народа мора да се поштује.

Свака је власт од Бога, само је наша
плач Мајке Божје.

Не могу да сиђем са победничког постоља,
много сам победио!

Код нас нема ометених у развоју.
Овде свако може да постане министар.

Потоп би прошао незапажено
да грађанима нису стигли рачуни за воду.

Колико улазница треба да се прода на Црвеном тргу
да би се Русима исплатио Лењин?

Кад Велики Вођа пиша уз ветар,
његови следбеници се не буне.
Сви ћуте као заливени.

Омиљени вођа има обезбеђење
да раздрагане масе не би пале у искушење.

Председнику свака част! Једино му то недостаје.

Наши грађани слободно шетају улицама, али треба рећи
да се то још ради прилично неорганизовано.

Људи, не напуштајте ме, ја сам харизматска личност!

Органи реда и мира селективно
примењују силу.
Батинају само оне који им падну шака.

Ми их испитујемо, а они јаучу.
Јасно је да с таквима нема дијалога.

Иследник је прво покушао лепим,
а тек кад су га руке заболеле,
употребио је пендрек.

У полицији сам јефтино прошао.
Наплатили су ми само руке.

Наравно да вам верујем,
убедили сте бога у мени!

И то ми је неки писац!
Иследник је морао клештима да му вади речи.

Какви су то интелектуалци кад само шетају у круг?!

Ћелије су отворене за друкчија мишљења.

Утврђен је идентитет згаженог.
У питању је један од оне пљоснате врсте.

А онај с чарапом на глави је помоћник
министра финансија.

Народ је изгубио апетит.
Кад хране има, још како-тако и једе,
али кад хране нема, уопште не једе.

Колико народа да требујемо
за предстојеће прославе?

Чули смо да нам је све боље и боље.
Од нас ништа не може да се сакрије.

Ја сам увек био оптимиста,
али данас нисам расположен за шалу!

Мало је рећи да ми целовито информишемо јавност.
Ми доста тога и додајемо.

Владару се многи увлаче под кожу,
а они одважнији и мање гадљиви
исказују му и дубље поштовање.

Нисам превртљив, него ветар дува
час на једну, час на другу страну.

Ми се не продајемо, али наше сталне муштерије
не можемо да одбијемо.

Каљају све што нам је свето.
После то нико неће хтети да купи.

Можда нисам геније,
али једино то знам да радим.

Није ми ни на крај памети да себе поредим
са Леонардом да Винчијем.
Уосталом, ко је тај Леонардо?

Желим да се дописујем са академијама наука и уметности.
Одговарам свима.

А ти си једна велика свиња! Извините, ја пређох на ти.

Награђена књига је ужасно досадна,
али се чланови жирија нису дали заварати.

Да књига није спаљена, цео тираж би плануо.

– Има ли код вас слободе говора?
– Има, али нећемо о томе преко телефона.

Тај уметник воли жанровска поигравања.
Стога није јасно да ли је његово дело роман, песма,
слика или филм.

Какав си ми ти сликар
кад си ми овако лоше окречио шталу?!

Безболно смо увели демократију.
Нисмо је ни осетили.

Осећам грижу савести.
Унутрашњи непријатељ, дакле, не мирује.

Нас могу само мало да убију
јер у нама живота скоро да и нема.

Један човек је за све крив!
Случај је хтео да то буде баш онај
за кога смо сви гласали.

Народу је безброј пута речено да је срећан,
али њему не вреди говорити.

Штрајк глађу сваки грађанин може да обави
у кругу породице.

Појели смо златну рибицу.
То је била наша прва жеља.

До српско-српског дијалога никад неће доћи.
Нисмо луди да причамо сами са собом.

Кад смо сабрали њихове жртве
и од тога одузели наше,
рачуница је показала да смо пословали без губитака.

Моја земља је мала, али растресита!

Шамар је информација из прве руке.

Ја сам велики патриота.
Не знам ниједан страни језик.

У нашој традицији је
да сваки час раскидамо с прошлошћу.

И овај век проведосмо у ропству.
Ретко нам се то догађа.
Једном у сто година.

МИЛАН БЕШТИЋ

(1952)

Непотребне прецртати!

Ја афоризмом у пар речи успевам да кажем оно
што никога не занима.

Нисам ја пословни човек.
Мене је погодио залутали метак.

Договорили смо се да срушимо кућу.
Договор кућу гради.

Имам тридесет година и још немам девојку.
Не да ми жена.

Тај роман нисам испуштао из руку док ми није испао,
а после ме мрзело да се сагињем.

Атентатор је метку приредио
сусрет на највишем нивоу.

Нисмо дали ниједан гол.
Противницима не дајемо ништа!

Нема увоза, нема извоза!
Туђе нећемо, своје не дамо!

Могли бисмо да хранимо пола Европе,
али нема потребе.

Не марим ја за прострелну рану:
метак на једно уво уђе, на друго изађе.

На једном делу компаса нахватала се маховина.
То је северна страна.

У мени је седамдесет посто воде.
Зато ме је тако лако превеслати.

Дајем часове веронауке свима!
Живадин Ibrahimberger

Плаћени убица који дави наплаћује само руке.

Угледни универзитет,
основан још почетком прошлог месеца,
налази се у киоску поред нашег.

Играчи на терену моле коментатора да говори спорије
јер они не могу тако брзо да трче.

Академик Поповић ради на новом научном пројекту.
Ако, ако, нека ради кад није хтео да учи школу!

Летак, метак, иметак.

Зараде су негде око 900 евра.
Негде да, али овде не!

Још у дванаестом веку овде се јело
кашиком и виљушком, а и данас би да има шта.

Један џемпер са "V" изрезом,
али ћиричним, молим!

Мобилни телефон ме тера да се крећем.
Куд он, ту и ја.

Лекови су скупи. Скупа је и сахрана,
али кад једном умреш, платиш и миран си до краја живота.

Један месар је на кобасице стављао лажне етикете *Benetton*.

Имао је жицу,
па су га изоловали.

Делимо постељу и трпезу.
Док ја спавам, она једе.

Сестро драга, ја сам била манекенка док ти ниси ни знала
где је Молдавија.

Шта вреди што је сат водоотпоран,
када ја не знам да пливам.

Нашег вечерашњег госта не треба посебно представљати.
Зато га нисмо ни позвали у наш студио.

Слушам амбијенталну музику.
Амбијент ми је једна кафана на Ибарској магистрали.

Док представници власти краду,
опозиција не седи скрштених руку.

Због недостатка асфалта,
улицама ћемо мењати само имена.

Новинари ништа не знају, али нису дужни
да открију извор информација.

Контрола квалитета кобасица
утврдила је да је реч о неметалима.

Књигу коју спаљујемо не препоручујемо
за читање зато што дим штипа за очи.

Сатиричари су писци који су утицали на друштвене
промене до којих није дошло.

И Бонапарта је уобразио да је Наполеон,
али је он у томе успео.

Шта ће покојнику луксузни ковчег?!
Неће га у гроб понети!

План поринућа је премашен.
Брод је потонуо.

У нашој банци Ваш улог је сигуран.
Ни Ви га не можете подићи!

Док је друг Тито био жив,
ја сам био млад и леп.

Волим секс и радо га се сећам.

Рећи ћу вам из које сам странке
ако сте озбиљан купац.

Поправите код нас фотоапарат и моћи ћете с њиме
да се сликате!

Хитлер у души није био нациста, него је било такво време.
Морало се.

Са писцима ћемо лако.
Они су јаки само на речима.

Старији иследник млађем:
Добар је детектор лажи, али довољан је и кабл.

Добро вече,
желео бих да оздравим све у студију!

Од последица рањавања у обрачуну криминалаца
испустио је племениту душу.

Моле се грађани да не стварају кућне залихе новца
јер ће држава доштампати потребне количине.

Не могу да обављам брачне дужности.
Покварио ми се усисивач.

Рехабилитација је мелем на раку.

Рашчеречене ћемо рехабилитовати.
Дајте менгеле!

Ковчег, молим!
За овде или за понети?

Лек није деловао
јер је пацијенту истекао рок употребе.

Продајем женку ротвајлера.
Мужјак.

Дајем часове марксизма.
Добро плаћам.

Судија не навија ни за један тим
јер га фудбал не интересује.

Наизменична струја: час је има, час је нема.

Љубитељима животиња поклањамо два умиљата мачета,
а продајемо три одвратне свиње.

Тамо где живе Срби, биће српска земља.
Због једначења сугласника по звучности.

Капитализам је само у почетку неподношљив,
а касније свима буде боље.
Зато га остављамо за касније.

Ако дођу Карађорђевићи, бићу оштар као Домановић.
Критиковаћу Обреновиће.

Педагогија у складу са светским стандардима:
деца клече на корнфлејксу.

ГОЈКО БОЖОВИЋ

(1972)

Слаба је то партија без рокада.

Држава, то је јао.

Марксисти не би убили Луја XIV.

Искривио се. Није савијао кичму.

Бесмртни су наша смртна болест.

Ватрено се борио против неких рукописа.

За потребе нових бајки себи су подигли дворце.

Актуелна дезинформација: Добар дан!

Бесмртни су наша смртна болест.

Спотакао се. О камен темељац.

И ово ће некоме бити стара, добра времена.

Гарда је претходница авангарде.

Дигните главу. Ко нема главу, може и два прста.

Сјајно су потковани. Чује се топот.

Није то била поплава, већ револуција која тече.

РАДИВОЈЕ БОЈИЧИЋ

(1949)

Наш циљ је човек. Нишани. Пали!

Мој отац је рушио капитализам,
па сад ја морам да га градим из почетка.

Док ми каскамо за Европом,
Африка нам је већ за петама.

Наш најдужи марш је –
тапкање у месту.

Кад је рушење у питању,
прави смо неимари.

Према народном веровању, постоје вештице, вампири
и боља будућност.

Врхунац демократије:
земља у којој је и хлеб народни.

Мало је једно Игало за оволико кривих.

Ма која дуга, то је шарена лажа.

Одбрањена је још једна докторска тезга.

...а камен темељац положиће друг Сизиф.

Шта му вреди рај кад тамо одлази мртав.

ЈАСМИНА БУКВА

(1961)

Кад ми уђемо у Европу,
моћи ћемо да хранимо пола Србије.

Да није стао на пут шверцу,
не би га прегазио шлепер.

Наши министри су као хлеб.
Увек падну на намазану страну.

Нама не треба интернет.
Ми претражујемо по контејнерима.

Шта вреди што је народ за промене,
кад нико неће с њима да се мења.

Боље је два сата у Скупштини
него не спавати уопште.

Продајем Србију.
Струја, асфалт и цивилизација на десет метара.

Кога ми појуримо,
тај нас стигне кад-тад.

Наша професорка српског је одлучила да летује
на матерњем.

Да није наркоманије,
овде више нико не би завртао рукаве.

МИЛОВАН ВИТЕЗОВИЋ

(1944)

Јавност је добро упозната са свим што се од ње крије.

Ми не тапкамо у месту.
Ми тапкамо у целој земљи.

Преливало нам се од празних обећања.

Људи се деле на песимисте и комунисте.

Ако пливамо у дуговима,
барем нека је базен олимпијски.

Социјалистички камелеони
не мењају црвену боју.

Какав је то само био доушник!
Пријавио је целу докторску тезу.

Говори српски да те и Хрват разуме!

Прогласили смо вас за бесмртнике.
Сад чекамо да нас биологија исправи.

Сви за једнога.
Ево ме!

Ко пева, зло не мисли.
Ко мисли, није му до песме.

ДУШКО ВЛАЈКОВИЋ МИТРОВАНОВ
(1967)

Вратите ми јогурт! Задржите револуцију!

Добро контролишем свој унутрашњи будилник,
али још боље откуцавам споља.

Док је Европа још јела рукама,
ми смо кашикама очи вадили.

Плене моје док сном мртвијем спавам.

Потрошачка корпа је намерно одмерена тако да одговара
тежини коју пензионери смеју да понесу.

Пре неки дан опет се нешто заблејим у списак
чланова Владе, али ми и даље нису све овце на броју.

Од ове године уводимо нови образовни смер:
менаџер скупштине станара.

Поручио бих нешто својим бирачима, али њих не пуштају
у скупштинску кафану.

Руке сам изгубио у рату.
Инвалиднину очекујем чим ме засврби длан.

Туђе нећемо – своје би да продамо.

То што пизде владају не значи да је задовољен принцип
30% женског пола у власти.

МИЛОВАН ВРЖИНА

(1951)

Чим отворимо боцу, из нас излази дух наших дедова...

Ми смо поносан народ.
не дозвољавамо да нам раде оно што нам раде.

Да преци нису толико побеђивали
и нама би данас било лакше да поднесемо пораз.

Јауци су доказ да се пред иследницима
чула и друга страна.

После рата учесници су занемели...
А онда су пропевали историчари.

После сведочења ловца и вука,
Црвенкапа је из шуме изашла као првоборац.

Добро смо закували.
Могли бисмо да хранимо половину Европе.

Нама треба апсолутни мир,
да бисмо дефинисали ратне циљеве.

Интензивна нега је само доказ
да је сусрет био заиста братски.

Вођа није имао ситно,
па је морао да плати народ.

ГОРАН ГАЋЕША

(1967)

Живи се уче на мртвима, а знања никад доста.

Можемо лепо да живимо, али не знамо да ли је то у нашем
интересу.

У свом стану осећам се као у хотелу.
Живим на бази полупансиона.

Штрајк је добро испланиран. Биће спојен са викендом и
државним празником.

Окренули смо се према свету.
Из тог правца се очекује главни напад.

Власт отима од грађана.
Она се самофинансира.

Нећете дуго гладовати.
То још никоме није успело.

Победиће истина.
Има премоћ у ваздуху.

Није свако за посао целата,
јер са људима треба знати.

Демократију нико није видео.
Дошла је преко ноћи.

РАНКО ГУЗИНА

(1939)

Имали смо гувернера
који није дозвољавао штампање пара.
Смењен је са образложењем
да гуши слободу штампе.

Започео бих и ја неки бизнис,
али мене би одмах ухватили.

Много је табу тема,
па новинар може да бира о чему неће писати.

Молили смо Бога да нам помогне.
Рекао је да ће видети шта може да уради.

Обилазећи поплављена подручја,
министар аграра је изразио задовољство
результатима наводњавања.

Погинуо је несрећним случајем
у раним јутарњим часовима,
како је и било планирано.

Нема тог индустријског гиганта
од кога се не може направити
мало или средње предузеће.

Приватизација касни
јер неке фабрике пропадају недопустиво споро.

РАТКО ДАНГУБИЋ

(1946)

Ми смо у изградњи темеља социјализма највише одмакли.
Ископали смо највећу рупу.

Поново читам класике марксизма.
Имам утисак да ме нису најбоље разумели.

Тачно је да говорник прилично муца,
али је зато вама припала изузетна част да га разумете.

Свима који су скренули с пута дозвољено је да машу.

Немате право да клевећете власт.
То можете чинити када је ви будете бирали.

Златну рибицу појела је револуција.
Сада она испуњава жеље.

Неке изађе за говорницу свако ко нема шта да каже,
да види како је то тешко.

Кад је вођа слеп, најважнији су они
што описују стварност.

Сигурни смо да сте затровани страном идеологијом,
јер код наше су симптоми сасвим другачији.

Полиција захтева да пријавите све што сте чули.
Можда нисте добро чули.

ВЕСНА ДЕНЧИЋ

(1963)

Десет божјих заповести свели смо на разумну меру.

Свако носи свој крст, а неки и читава гробља.

Непријатељ број један зачетак је серијске производње.

Коначно смо добили нову власт.
Биће то право освежење за сатиру.

Отворили смо се према свету.
Просимо.

Лепо спавајте, децо, завршена је још једна крвава бајка.

Путујући циркус никако да оде.

Ударили смо темеље демократији,
а онда је понестало новца.

Нема сврхе да и даље прозивамо комунисте,
они се више на то име не одазивају.

Овде још нису сазрели услови за монархију.
Нисмо се довољно приближили средњем веку.

Није уведен полицијски час,
него целодневна настава.

ГОРАН ДОКНА

(19 70)

Наполеон је споро напредовао до Москве,
али је у повратку надокнадио време.

Узалуд је ђаво дошао по своје.
Они неће да оду.

Кажњен сам због прекорачења брзине.
Опет ми је језик био бржи од памети.

Смењен је метеоролог.
Најавио је кишу, а пала је крв.

Југославија излази из кризе.
Део по део.

Живим у нади.
Другу адресу немам.

Кржаве руке најлакше се чисте патриотизмом.

Умро је под неразјашњеним околностима.
Тако је и живео.

Ако је ћутање злато,
дајте и мени једну полугу.

Био је писац оштрог пера.
Чак су му и читуље цензурисали.

СЛОБОДАН ДУЧИЋ
(1941)

Човек нема цену, али појединци могу да се купе.

Време ради за сиромашне.
Биће их још више.

Сви срећни људи личе једни на друге,
а ми смо тако особени.

Декарте, ови не мисле, а постоје.

Дајте ми власт, остало ћу узети сам.

У ковачници речи је тихо.
Лупа се тек за говорницом.

А шта ако се појави Маркс?
Да нас докапитализује.

Да није запомагања,
друкчија би то песма била.

Ако имате новац, потрошите га на здравље.
За лекове ионако немате довољно.

Прва класа, друга класа... радничка класа.

Власник без родослова, а пас са педигреом.

РАДЕ ЂЕРГОВИЋ

(1948)

Нема код нас криминалаца у власти.
Не одговара им друштво.

Срби на Косову имају министра пољопривреде.
Фали им само земља.

Непливачу је свеједно
којим се стилем дави.

Свака намерно разбијена илузија
плаћа се дупло.

Србијо међу шљивама, отрезни се!

Ми смо небески народ,
само нам звезде нису наклоњене.

Они који су бежали од школе
далеко су нам одмакли.

Доста сте квоцали – јаја на видело!

Народ је почео масовно да одлази у цркву.
Тамо се још увек дели хуманитарна помоћ.

Од Тополе па до Равне Горе
свуд је рупа до рупе на путу.

РАСТКО ЗАКИЋ

(1942)

Нас можеш на рану да привијеш,
али прво морамо да те ранимо.

Срећа да је вођа слеп,
јер не би смео да погледа народу у очи.

Домановићев слепи вођа је вечан.
Нама ће уметност доћи главе.

Ако смо понекад и јели говна –
први смо јели виљушком.

Нисам желео да будем велики писац, али –
једно су жеље, а друго могућности.

И ми смо говорили да су два и два четири
док у томе нисмо открили туђу рачуницу.

Избори су поништени јер је уочено
да је на листићима заокруживао
како је ко хтео.

Срби су или велики или мали,
ретко нормални.

У тунелу усред мрака
сија звезда петокрака.
А могли смо гајити печурке.

Чим остваримо потпуну слободу за Србе,
неће је мајци избећи ни остали.

Сатира је вештина да се биралим речима некоме каже
да је говно.

У овој трци нема неизвесности,
циљ ће бити докле будемо стигли.

Иза ватрених патриота остају згаришта.

Криминал се не сме ширити неорганизовано,
кад већ постоје институције система.

Морамо опростити власти што
пљачка грађане
ако скупља новац за правну државу.

Комунисти ће убудуће бити
авангарда капиталистичке класе.

Појели смо говно да нам више не смрди.

Закопали смо ратне секире.
Да их никне више.

Комунисти су најидеалнији да спроведу демократију,
јер се народ највише њих плаши.

И криминалци су се борили на нашој страни
јер су схватили да ми хоћемо поштено.

Доказано је да они који мање једу
дуже живе.
Зато ће сиротиња бити вечна.

Плагијатори немају талента,
али знају ко има.

Клупко се одмотава.
Биће замршено.

Имали смо све услове да будемо
срећна земља,
али нисмо имали среће.

Хране има за све, гладују само они
који не могу да је купе.

Србију развлаче. Да буде већа.

Донећемо, ако Бог да, толико закона
да више ништа неће бити незаконито.

Да смо имали атомску бомбу, ми бисмо је употребили!
За кога да је чувамо?!

Зашто имамо више писаца него читалаца?
Јер је то што писци пишу лакше написати
него прочитати.

Нећу више да вређам
законом заштићене личности.
Ко их јебе!

БАНЕ ЈОВАНОВИЋ

(1935)

Човек у сенци и човек из сенке!
Каква опасна разлика.

Види излаз, па уђи!

Партије се играју до мата.

Смех је наш ле-лек.

Ми нисмо коцкари.
Они понекад и добијају.

Откако смо навикли на зло, добро нам је.

Тек пред зидом сетимо се главе.

Међународној заједници служимо као пример за пример.

Оптимизам ће нас надживети.

Балкан је занимљив целом свету,
али само ми на њему живимо.

Мировни процес. Против кога?

Досад смо били само голи и боси,
а сад смо и – транспарентни.

РАДЕ ЈОВАНОВИЋ

(1939)

Ми смо за Европу важна карика.
Само смо се откинули с ланца.

Не умемо да се користимо виљушком и ножем.
Смета нам виљушка.

Полицајци су наоружани до зуба.
Остали део тела ионако не користе.

Вођа не верује у Бога.
То је пример лоших колегијалних односа.

Око Вође је увек море сарадника.
Мора бити пажљив да у некога не угази.

Не мрзе политичари интелигенцију.
Чак им и недостаје.

Нас може спасти само чудо.
Рецимо, паметна влада.

Нико не може да наброји успехе наше владе,
а да јој се не замери.

Хране има довољно.
Моли се народ да не наседа глади.

Лако ћемо наћи сведоке злочина.
Ако треба, ископаћемо их.

Са њима се не може преговарати.
Не прихватају ниједан од сто услова.

Власт је почела обрачун са мафијом.
Раде завршни рачун.

За сваки случај све смо порушили.
Нисмо знали тачно како изгледа капитализам.

Клаћемо се међусобно.
Немамо никог ближег.

Сиротиња је душом и телом уз Вођу.
Да није Њега, не би ни ње било.

Родио сам се у сиромашној породици,
чију традицију успешно настављам.

Лепа реч и гвоздена врата отвара.
Узмимо, на пример, реч тромблон.

Неке градове смо ослободили.
Али неки још робују архитектури с почетка века.

Неколико полицајаца је напало немоћну старицу.
Није се знало ко кога удара.

Младе смо убијали тупим предметом.
Марксизмом.

Могу да бирам: или ћу бити марионета,
или ће ми живот висити о концу.

Имамо одлично пролазно време.
Није нам се отворио падобран.

У капитализму је сиротиња у много тежем положају.
Тамо она одавно није у већини.

Срби вековима живе у слободи.
Мењају се само ослободиоци.

Још на генералној проби лепо се видело
да избори нису намештени.

Ниједна владина мера није промашај.
Све нас погађају.

Охрабрује податак владе да код умрлих од глади
није забележен ниједан случај тровања храном.

Бирократски апарат најбоље функционише
кад је покварен.

Прошао сам цео свет, али нигде народ не живи лепше
него на нашој телевизији.

Наши политичари се деле на левичаре и десничаре.
Зависно од тога која им половина мозга не функционише.

Школовање у комунизму је обавезно и бесплатно.
За ученике обавезно, за професоре бесплатно.

У нас је смена председника природна ствар.
Нико није бесмртан.

Терамо воду на своју воденицу.
Пишамо уз ветар.

Свет не жели да нас препусти нама самима.
Нисмо толико криви.

Био је то верски рат.
Само Бог зна за шта смо гинули.

Други Тито јаше на челу колоне.

– Како је, друже Сизифе?
– Ето, гура се!

Немамо шта ни да радимо ни да једемо.
Умрећемо од досаде.

Није трагедија што су нам кола кренула низбрдо,
већ што су коњи остали на врху.

Наш сан је да све ово сањамо.

Опасно је ратовати против целог света.
Увек постоји ризик да некога запоставиш.

Нервирају ме песимисти.
Увек мора да буде по њиховом.

Задовољни смо вашим програмом.
Више не нуди ни непријатељ.

На изборима је било више листића него гласача.
Неки гласачи били су неважећи.

Сто хиљада полицајаца, то није много.
Много је само кад бију.

Срби располажу тајним Теслиним оружјем.
А ускоро ће добити и струју.

Ако свет не промени однос према Србима,
захтеваћемо да нам обустави помоћ.

Срби су изгубили информативни рат.
Међутим, још о томе немају информацију.

Нама је крив цео свет.
Да не набрајамо остале.

Продао сам телевизор, фрижидер, веш-машину.
За мене је преживљавање ствар технике.

Храни војску пак шаљи на сина!

Дужни смо да прихватимо избеглице.
Ми смо их и ослободили.

Ратни злочинци у Србији немају право гласа.
Једва смо им дозволили и да се кандидују.

Све је било другачије пре демонстрација.
Нарочито демонстранти.

Ако ово није демократија, не звао се ја Стаљин.

Када се он молио Богу,
ви нисте знали ни где се налази комитет.

Мислио сам да само ђаци мрзе школу.
Извињавам се министру просвете.

Ратни злочинци се бране на сав глас.
Жртве се не чују да су живе.

Мумија је бесмртник у завијеној форми.

Грађани су опљачкани.
Непажњом су ушли у банку.

На нашој страни нема много погинулих.
Срби се углавном воде као изгубљени.

Док не добију пензије, пензионери плачу.
кад добију, кукају.

Народ поставља глупа питања.
Срећом, влада има адекватне одговоре.

Наша теорија се показала тачном.
Демантовала је праксу.

Наш закон о слободи говора има само један члан:
паметнији си кад ћутиш.

Социјалисти су верници.
Они су већи православци од Папе.

Није поштено да просветни радници држе часове
30 минута, а плате им трају 45 минута.

ПЕТАР ЛАЗИЋ

(1960)

Његово Величанство предивно свира.
Још да су дирке правилно распоређене,
угођај би био комплетнији.

Овације нису у потпуности изразиле осећања народа,
следећи пут приведите више одушевљених.

Министарство унутрашњих послова је расписало конкурс.
Полицији су потребни поштени људи,
на одређено време.

Да је опозиција на власти, она би завела страховладу, што
је још један доказ да она није за промене.

Вратили смо га из мртвих. За казну.

Важно је да имамо кров над главом,
а када будемо имали зидове,
моћи ћемо и да спустимо руке.

Оставите ме на миру.
Ја сам се прошли пут радовао.

Некада су бизнисмене и лопове затварали
у различите ћелије, а данас је то неизводљиво.

Непријатељ је хтео да завади па да влада,
али смо га ми предухитрили.

БОЈАН ЉУБЕНОВИЋ

(1972)

Ако сте се изгубили у Београду, не очајавајте.
У Београду сте.

Немате киоск у Београду?
Ви сте неки ексцентрик!?

Редовно гледам рекламе.
То је мој допринос потрошачком друштву.

Гледао сам данас у пасуљ.
Нигде меса!

Нисам отишао на отварање Феста.
Филмове бих још и могао да гледам,
али публику никако.

Немојте на стадионе убацивати сузавац.
Љубитељи фудбала плачу и без њега.

– Ја нисам слеп! – тврди наш вођа.
– Неки људи баш не знају да олакшају себи.

Гледао сам како полиција туче грађане.
То је последње чега се сећам.

Што прва дама скува, цео народ куса.

Не питајте ме ништа!
Одговараћу.

ИВА МАЖУРАНИЋ

(1966)

Сад кука и мотика.

Хало, ко је с друге стране бодљикаве жице?

Ко рано рани, две среће граби:
хлеб и млеко.

Југославију смо сахранили
уз највеће почасти.
Пет година су одјекивали плотуни.

Судиће се ратним злочинцима
без обзира да ли су народни хероји
или не!

Зашто радници раже хлеба на улици
кад су продавнице одлично снабдеване?

Кренули смо у народноослободилачку борбу против целог
човечанства.

Просјаци су изашли на улице.
Очекујемо да ће им се придружити
студенти и радници.

Кад смо видели да на фрескама нема ликова из Револуције,
порушили смо цркве.

Илегални радници, из сасвим
разумљивих разлога,
често су мењали имена,
одела, станове, жене...

Сибир је само врх леденог брега.

Револуционари су слободни стрелци.
Они могу да убијају кога хоће.

Револуција = маса x убрзање.

Сад кука и мотика.

Гласачки листићи су пронађени и у контејнерима.
Тако је то кад гладан народ гласа.

Нисмо задовољни мапама.
О глобусу да и не говоримо.

Историја још не може да почне:
нису стигле све историјске личности.

Поплава је подигла муљ на виши ниво.

Патриотизам: уста пуна земље.

Револуција једе своју децу, јадна им мајка.

Тресла се гора – родио се мит.

Грмљавина: небо пева борбене песме.

БОЖО МАРИЋ

(1952)

Моја земља је као из бајке.
Лијепа и сиромашна.

Убио сам комшију у лифту.
А некад се ради тога морало ићи у шуму.

Народ који има толико споменика,
заслужује бољу прошлост.

По доласку на Балкан
Словени су се одмах населили по републикама.

После изборне ћутње завладала је гробна тишина.

Ко нема, без њега се може.

Живјеће, авај, народ!

Доушник је човјек од ријечи до ријечи.

Два лоша убише Милоша, Јанка, Марка...

Наша полиција не само да прислушкује разговоре грађана,
већ прислушкивање наплаћује
као посебне телефонске услуге.

Рођен сам под несрећном звијездом.
Петокраком.

ИЛИЈА МАРКОВИЋ

(1940)

Да ли су пруге на лудачкој кошуљи исправне
зависи од положаја који заузима Лудак.

Вођа је у свакоме од нас.
Иде нам на јетру.

Ко зна, зна.
Ко не зна, информисан је.

Убијени у појам се добро осећају.

Он има децу, па шта!
Имали смо и ми.

Информативни разговор је временски ограничен.
Док не исцури песак кроз мокраћне канале.

Поданицима који не могу да сваре ову власт
у помоћ прискачу унутрашњи органи.

И ја сам добио телеграм подршке!
Полиција поручује: „Држ се!“

Вођа мора да крши Устав
само зато што нико није савршен.
Па ни Устав.

Вођа је наше непроцењиво благо.
Још не знамо колико нас кошта.

Дати живот за Вођу –
најпримитивнији облик трампе.

Народу треба рећи праву истину.
А не како је било.

Социјализам и комунизам не треба
доводити ни у какву везу.
Посреди су системи без везе.

Не зна се тачан број полицајаца.
Стално се рађају нови.

Земља припада ономе ко нас обрађује.

Хемијски процес је доведен до краја.
Она и он су оно.

Какав лото и спортска прогноза!
Један погодак – сви добитници!

Судски процес би се отегао у недоглед
да осумњичени није издржао казну.

Велика Србија је део копна
настао раслојавањем коре Великог Мозга.

Вођа има право на профит.
У сваком афоризму учествовао је с 50%.

Нико Његов није умро природном смрћу.
Нећемо ни ми.

Лудо смо се провели.
Немамо појма ни где смо били ни шта смо радили.

Наређење је стигло са највишег места.
Из подземног склоништа.

Србија мора бити Велика!
У постојећу не могу стати сви проблеми.

Хвала што не пушите,
не пијете, не једете.

Док једном не смркне, милионима не сване.

Ко верује својим очима,
склон је и другим пороцима.

Нити комуниста све зна
нити слепац све види.

Полиција не газе демонстранте.
Образујући се уз рад, савлађује пређено градиво.

Информативни разговор би се отегао до првих петлова
да нисмо раније кукурикнули.

Србин у Загреб!
Срби из Загреба!

Вођа увек има резервну варијанту.
Он или нико.

Без њега не би било мира.
Да о рату и не говоримо.

Гаја и Влаја су у скамијама.
Раја на улици.

Што је Он добио на времену,
Срби су изгубили на простору.

Демонстранти су се обраћали свим институцијама система.
Само им је полиција изашла у сусрет.

Нико не зна где су границе Велике Србије.
Млади их траже по свим меридијанима.

С њим живимо брже.
Док трепнеш, прође нас воља за животом.

Кад број слепих путника пређе половину,
већина одлучује о капетану брода.

Плагијатор се кити туђим пером.

Откад смо одвојили жито од кукоља,
приноси кукоља су рекордни.

Ми смо били голи и боси
док сте ви о нудизму само сањали.

Не би палидрвце изгубило главу
да није креснуло шибицу.

Сатиричар који зна где је власт танка.
увек извуче дебљи крај.

Још бисмо јели златним есцајгом
да је главни кувар на време бацио кашику.

Да га нису напунили оловом,
његове последње речи не би добиле на тежини.

Свако им вођу каквог заслужује.
А ми и већег од сопствених заслуга.

„Слободно“ – чу се глас из ћелије.

Сви су били на мојој страни.
Зато се чамац и преврнуо.

Пљачка им матерна!

Србија узвраћа ударац:
буса се у прса!

Чим сам видео палицу,
знао сам да ће разговор бити информативан.

Прва Југославија, друга Југославија, трећа Југославија.
Продато!

Откад сам рекао шта мислим о власти,
власт мисли о мени.

Доказано је да се континенти померају.
Некада смо били део Европе.

„Овде 92. Добили сте што сте тражили.“

Да ми је неко раније рекао да ћу живети као пас,
ујео бих га.

Полиција је заслужила већа признања
од оних која је изнудила.

Петокрака је прогресивнија од компаса.
Показује више страна.

Кад је осматрач викнуо
„Земља на видику!“, мислио је на дно.

Устајте овде!

Инфлација је почела у рату.
Кад је један Немац вредео сто Срба.

Надмашили смо себе.
имамо више промашаја но што смо имали метака.

Плате су из два дела:
од шаке до лакта.

Косовски циклус обухвата
наше јуначке песме и игре.

Наша потрошачка корпа
исплетена је од прућа жалосне врбе.

О Њему се све може рећи у једном афоризму.
Само, има ли смисла трошити толико речи?

ТОМИСЛАВ МАРКОВИЋ

(1976)

Имам сметње на везама.
Изгледа да ме отаџбина зове.

Над научницима смо спровели најсуровију тортуру.
Без муке нема науке.

Погинуо је у саобраћајној несрећи.
Стао је на браник отаџбине.

Вршимо економски притисак на земље западног света.
Не враћамо им дугове.

Ми не идемо никуд и не радимо ништа.
То нам спада у опис радног места.

Чуо сам да новац квари људе,
али бих то волео и у пракси да проверим.

Пијан сам као мајка, што доказује
да је алкохолизам наследна болест.

Пиво је снажан љубавни напитака.
Што га више пијем, све га више волим.

Полицајца у цивилу је лако препознати.
Не носи униформу.

Прескачемо непотребно.
Одмах градимо рушевине.

Власт је толико изнад народа
да га је изгубила из вида.

Свештенику украден нов новцијат BMW.
Бог дао, Бог узео.

Црногорци су религиозни до одређене границе.
После треће ћерке губе веру у Бога.

Одлучно ћемо се борити против посељачења Београда.
Па ком опанци, ком обојци.

Историја је учитељица живота,
али ко још слуша просветне раднике.

И најбољи пријатељи су почели да ми говоре да сам говно.
То ми уопште не мирише на добро.

Психијатар ми је обећао да ће ме ускоро пустити
из болнице.
Обећање – лудом радовање.

Наши великани су живи доказ да величина није битна.

Јеловник је нови жанр
научно-фантастичне литературе.

Све је у потпуном хаосу.
Само је криминал организован.

Деловали су превентивно.
Пуцали су у децу.

САША МИЛОВАНОВИЋ

(1976)

Још нисам спреман за светлу будућност.
Откажите попу.

Чим приме пензију, пензионерима срце заигра.
И ту је крај.

Велики сам оптимиста.
Ваљда ће и пред моја врата да поставе неки контејнер.

Обећали би они и више,
ал' им је сиромашан речник.

Полиција није стигла на време.
Појео је оба украдена хлеба.

Не знам кад ће плата.
Нисам ја Нострадамус.

После саслушања ни мајка ме није познала.
Знао сам да су ухватили погрешног.

Победа је наша, а знам и боље вицеве.

Живот постаје монотон.
Нема више у шта човек да се разочара.

Не бринем за сутра.
Данас сам купио два хлеба.

ДЕЈАН МИЛОЈЕВИЋ

(1959)

Грешити је људски. И патриотски.

Ја нисам ратни злочинац.
Мој допринос је знатно мањи.

Победиће разум, мада ни наше шансе
не треба потцењивати.

Погинуо је у саобраћајној несрећи.
Згазио га је тенк.

Полиција је пуцала у ваздух,
али је касније била прецизнија.

У борбу против бирократије
укључили смо целу администрацију.

Хтели смо да поставимо коња за сенатора,
али је прешао у другу странку.

Ја као сатиричар могу да серем до миле воље а власт,
ако је демократска, нека то прогута.

У принципу једем сваког дана,
али проблем је у томе што нисам довољно принципијелан.

Човек је наше највеће богатство,
а ми никад нисмо шкртарили.

Једино нас вођа може спасити.
Међутим, њему не пада на памет да подноси оставку.

Свака будала би хтела власт.
А ми такве кадрове већ имамо.

Када су на улице изашли тенкови,
саобраћај је нормализован.

Ја сам увек био патриота,
али данас бих могао нешто и да поједем.

Не може се рећи да смо на броду лудака.
Један капетан није довољан за прецизну дијагнозу.

Неће сви Срби стати под једну шљиву.
Многи ће морати да се попну на дрво.

Канализација нам је боља од водовода.
Још није забележен случај несташице гована.

За време Броза нико није смео ни да писне,
а сада и мртви имају право гласа.

Дошло је до корекције у бирачким списковима.
Сада су све овце на броју.

Могли смо да бирамо између два зла,
а онда су нам знатно обогатили понуду.

Лако је препознати полицијског пса.
Не носи униформу.

Власт ће испунити захтеве окупљених грађана.
За почетак, оних који траже батине.

Полицајци нису могли да сакрију емоције.
Одушевили су се кад су им демонстранти пали шака.

Пендрек је сличан штапу за пецање.
На једној страни је човек, а на другој сом.

Што ти је способан човек.
Да га бациш у говна, не би остао гладан.

Ишла ми је слика у новинама,
мада је фото-репортер, заправо, сликао контејнер.

Штрајкујете глађу?
Знамо ми из које кухиње то долази.

Водимо љубав, а не рат.
То сам више пута предложио девојкама
у атомском склоништу.

Поштовани гледаоци,
сликом смо на улици, а звуком у стрељани!

Келнер, донеси једну српску салату!
Нека сви виде какав сам ја патриота.

Дошло је до инцидента између војске и полиције.
Тенк је прегазео лежећег полицајца.

У ишчекивању војног позива вежбам код куће.
Пуцам с прозора на пролазнике.

Српска се труба с Косова чује.
Свира шоту.

Били смо петсто година под Турцима
па нам ни демократија не пада тешко.

Злочин се не исплати.
Док платиш адвокату, судији и сведоцима,
не остане ти ништа.

Председник слободно може да потпише капитулацију.
У Србији ионако нико ништа не чита.

Радо гледам информативни програм државне телевизије.
Једино ми смета тон.

Мени није тешко да направим будалу од себе.
Имам добру полазну основу.

Није лако заташкати погоп.
Увек нешто процури у јавност.

Поклонио сам судији картон вискија.
Да се у мом случају не држи закона као пијан плота.

И краљ је слушао дворску будалу,
али није улазио у коалицију са њом.

Ја сам купио тањир, жена брусхалтер.
А немамо шта да ставимо у њих.

Операција је успела, али је пацијент касније у болници
умро од глади.

Немамо пара за увоз лекова па смо принуђени
да извозимо болеснике.

У праву су попови што наплаћују опела у еврима.
Шта ће покојнику девизе на оном свету!

Рекао бих му да је говно,
али нећу да га узимам у уста.

Дијета ми није помогла.
И даље сам глуп колико сам тежак.

Заживела је трговина унутрашњим органима.
Многи продају мудра за бубреге.

Шта ће Србима излаз на море?!
И у купатилу се ретко купају.

И раније сам пола плате трошио у кафани,
само што је то сада довољно тек за једну туру.

Дуго смо одржавали повољан резултат,
а онда је утакмица почела.

Куд плови овај брод
сазнаћемо кад исплива на површину.

Наши ватерполисти постижу одличне резултате,
с обзиром на број непливача у екипи.

Полицију бије лош глас,
али ни она не седи скрштених руку.

МИТАР МИТРОВИЋ

(1933)

Био нам је као отац
– свима нам је јебо матер.

Руке пуне жуљева
неподобне су за аплаузе.

И у житу државног грба
има кукоља.

Христа су разапели на крст,
а кога ће на петокраку?!

За наш поглед у будућност
потребни су дужи вратови.

Сваког дана све нам је боље,
али треба то издржати.

Тата је из продавнице донео конзерве за пса.
Али је деда био бржи.

Подобан пас и на себе лаје.

Рад је створио човека,
па га оставио без посла.

Што смо били овце,
нису криви само овнови.

РАДМИЛО МИЋКОВИЋ

(1954)

Србија је на добром путу.
Ту је и прегажена.

Пролетери свих земаља,
без краља не ваља!

Ко то каже Србија је мала,
тај не зна шта је месна заједница.

Србија не излази на море.
О позориштима и ресторанима да и не говоримо.

Ми не играмо како други свира.
Нама се наметнуо цео симфонијски оркестар.

Наши сужњи и даље певају о слободи.
У плану је и оснивање камерног хора.

Председник је посетио две предшколске установе
и причао им приче за малу децу.

Све ређе спомињем демократију.
Ружно је говорити о некоме ко је одсутан.

У доба Домановића, имали смо само једног слепог вођу.
Данас имамо ДОС,
који је у рангу Савеза слепих и кратковидих.

Застава је годишње избацивала на хиљаде аутомобила.
Сада избацује на хиљаде радника.

Какав напредак!
Некад се одлазило на годишњи одмор,
а сад на вишегодишњи.

Толико смо се распредели о уласку у Европу,
да то већ озбиљно угрожава светску екологију.

Свет нас види као да смо пали с Марса.
Поверовао је у причу о Небеском народу.

Волим те, отаџбино моја.
У неку руку, и ти си држава.

Да ли је Марко касно на Косово стигао,
показаће фото-финиш.

Полећела два врана гаврана.
Опоравља се српска авијација.

Србија је на добром путу.
Вози, Мишко!

Прво смо ми отишли до ђавола,
а онда је нечастиви најавио узвратну посету.

Кад нема правде, добра је и демократија.

Живимо као рибе у води.
Додуше, кључалој.

Отишли смо до ђавола.
У званичну и пријатељску посету.

Чувајте ми Југославију.
Одох да пишам.

Да није тог иностранства, били бисмо најбољи на свету.

Кад оде вођа, биће хаос.
Дакле, исто као и сада.

О мила, о драга, о бандо црвена!

И да знате, Србијом неће управљати туђа жена.

Стара власт је измишљала непријатеље.
Ова измишља пријатеље.

Председник СРЈ треба да је мудар, смењив и патриота.
Како све то помирити у једном диктатору.

Пристижу честитке председнику.
Инвалиди му машу штакама.

Ко није страдао у рату, умреће од глади.
Ова власт има решење за све.

Девизне штедише, бог ће вам платити!

Школујте археологе.
Неко ће морати да нас вади.

МОМЧИЛО МИХАЈЛОВИЋ

(1961)

Ово није ни фашизам, ни нацизам, ни стаљинизам.
Ми смо од сваког система узели оно најбоље.

Поносни смо и нећемо да вас молимо за гас, нафту,
лекове...
Списак осталих потрепштина достављамо у прилогу.

Бићемо мала Швајцарска. Величину смо већ постигли.

Стигао је хатишериф којим се демантује тврдња да смо
сведени на Београдски пашалук.

То су звери.
Из болнице су гађали школу и убили нам снајперисту.

Пренесите унуцима у аманет да пренесу својим унуцима
да ни ово неће вечно.

Са комунистима се дуже живи.
Са њима је дан као година.

Једном комуниста – увек социјалиста.
Ми социјалдемократе смо доследни.

Откад је испливао шљам,
багра више нема водећу улогу у друштву.

Комунисти су иза себе оставили пустош,
али социјалисти знају да се од старе славе не живи.

Социјалисти су много пропали под комунистима.
Били су на нижим функцијама.

Социјалисти не праве разлику
између себе и грађана другог реда.

Капитализам је труо и декадентан.
Да им не враћамо редовно дугове, они би већ пропали.

Могли бисмо сви да живимо као социјалисти
да није социјалиста.

Питали су ме да ли желим да будем левичар
или желим да ми одсеку руку.
Изабрао сам левицу.

Као доказ да је министар саобраћаја
компетентан за посао који обавља
прилажемо возачку дозволу његовог шофера.

Раније је тек власт кварила људе,
а сада на власт долазе већ спремни кадрови.

Прича се да смо враћени у средњи век.
Та лаж је тако разбеснела нашег Председника да је ударио
министра топузом по глави.

Помоћник баштована амбасаде и наш Председник
констатовали су да се односи између двеју земаља
могу развијати искључиво на равноправној основи.

Ни на Западу није сјајно.
И тамо појединци живе као ми.

Пећински људи су боље живели.
Они су преко синдиката добијали полутке диносауруса.

Услед недостатка папира
бонови ће се делити на тачкице.

Волео бих и ја да будем чувар реда и закона, али шта вреди
кад не могу ни пиле да закољем.

Не требају нам полицајци који ће тући
само зато што им је тако наређено.
Нама требају људи који воле свој посао.

Код нас је слобода окупљања толика
да ми окупљене немамо више где да сместимо.

Оптужени није поуздан сведок.
Како може да тврди да смо га тукли
кад је све време био у бесвесном стању.

Кад сам чуо због чега сам ухапшен,
нисам знао да ли да плачем или да се смејем.
Полиција ми је помогла да се определим.

Ко буде клеветао да смо гори од Турака,
биће набијен на колац.

Народ који има овакву омладину
не треба да брине за будућност Канаде.

Призивао сам страну интервенцију.
Молио сам Бога да нам помогне.

Могли би смо да хранимо пола Европе, али нећемо.
Нека поцркају од глади!

Какав смо то народ?!
Тек је почео да гради логор,
а појединци већ причају да је фашиста.

Председник је демократа.
Одговорите која је стилска фигура
употребљена у претходној реченици.

Приликом посете иностранству
наш председник је одушевљено дочекан.
Сви су се радовали што је он наш председник.

Приликом саслушања извадили су ми два зуба,
али ми ништа нису наплатили
јер сам имао здравствену књижицу.

Његова политичка мисао већ се изучава на многим
клиникама.

Моле се Богу да се нашем председнику нешто не деси.
Ето докле иде њихова мржња.

Не желе да нас приме у европску породицу,
а овамо причају о правима ретардираних.

Ако имате проблема са вишком килограма,
рукујте се са председником.
Чега се он дотакне – осуши се.

Ослобођен сам оптужби.
Тим поводом иследник ми се потписао на гипсу.

Након пуштања из полиције мајка ме је препознала.
Тако сам и прошли пут изгледао.

Обратио нам се нови шеф државе.
Чим је преводилац превео говор,
сазнали смо да смо сачували суверенитет.

Где они прођу, ту трава расте и буја.
Погледајте само наше фабрике.

Ухапшени је повукао тужбу у којој је тврдио
да је први пут био брутално претучен.
Сада и он види разлику.

Извршио бих кривично дело повреде угледа земље.
Али како?

Ми Срби смо велики ратници.
Ми у рукама држимо пола Србије.

За бављење политиком нису довољни само коњски живци.
Потребна је комплетна личност.

Ја сам сада успешан пословни човек.
А почео сам са позајмљеним пиштољем.

Није нам јасно зашто се ухапшени позива на људска права
кад после информативног разговора
уопште није личио на човека.

Лепо је живети у демократији. Тако кажу.

Да хитна помоћ није стигла на време,
леш би већ био опљачкан.

Криминалци своју децу школују у иностранству.
Не желе да њихови потомци живе у држави безакоња.

Мој одлазак је морални чин.
Савест ми не дозвољава да будем на положају
са ког сам смењен.

У неким земљама се прича
да смо цивилизацијски заостали.
Гласник на коњу већ носи оштар протест наше владе.

Министар је остварио хармонију између духа и тела.
Угојио се као свиња.

Мислио сам да живимо као стока.
А онда сам гледао филм о сточарству у Данској.

Не само да наша земља напредује у свим правцима
него су поједини њени делови већ далеко од нас.

У нашој земљи има места за све људе добре воље.
А зли и покварени нека не долазе
јер су све државне функције заузете.

Нисам гласао за председника
јер ме је болест спречила.
Али, ако он једнога дана оздрави...

НИНУС НЕСТОРОВИЋ

(1965)

Ја и жена од оружја немамо ништа,
али за децу мора да буде!

Сизифе, Србине!

Полиција је имала лош дан, а онда је пала ноћ...

Направити ручак није тешко.
То је за мене лук и вода!

Скините обешеног!
Доста му је за данас.

Био сам у полицији и попио батине.
Кућа части!

Није тачно да о покојном писцу ништа не знамо.
Знамо да је умро.

Ја сам велики поштовалац књиге.
Код мене у кући не сме нико ни прстом да је дотакне!

Згажених нема много. Има их само у траговима.

Нисам заинтересован да идем у рат, али хвала на позиву!

Зачу се глас сиромашног народа:
„Вођо, ти си нам све што имамо!“

Тек на ивици провалије увидео сам
да и мене има ко да гура.

Гласачки листићи броје се ноћу.
Док поштен свет спава.

Аплаудирам на јавним скуповима.
Наплаћујем само руке.

Ви сте писац!? А коме пишете?

Лекару обавезно понесите поклон. Не заборавите:
„Ваше здравље је у вашим рукама!“

Сели смо да разговарамо о миру, а онда је и нама и њима
стигло појачање...

Од када сам изашао из полицијске станице, не само да сам
заволео комунисте, него сам почео и да пишам црвено!

Рат је за нас културни догађај,
јер ми гинемо с песмом на уснама!

Лако је отаџбини.
Њој одговарају све крвне групе.

Погинуо је несрећним случајем.
Време и место погибије биће одређени накнадно.

Комшијину кућу полио сам бензином
не бих ли га заплашио. И упалило је!

Дављеник не пије воду,
али овога пута није могао да одбије!

Беба је све мање,
али то није разлог да се у нашој земљи не чује плач!

Кад сам пошао да купим нове гаће,
оне старе су почеле да ми се увлаче у дупе!

У нашој држави је свеједно где се налазиш.
Увек си на месту несреће.

Свет је неправедан према нама. Терају нас да радимо,
а понижавају нас и на друге начине!

Пишете песме које певају о нашој храбрости.
А одакле вам инспирација?

Направили сте оазу у сред пустиње,
уместо да је направите на неком лепшем месту!

За време претходног режима многи људи су убијени.
Ново време тражи нове људе.

Хоћеш са мном у рат?
Имам две позивнице за вечерас.

Тешко је бити параноик.
Има манијака који те стално прате.

Судија је донео пресуду, али ни ја нисам дошао у судницу
празних руку!

Жена и ја се бавимо организованим криминалом:
Она краде хлеб у једној, а ја млеко у другој продавници!

Да бисте опозицији узели реч, морате јој нешто и дати.
Стан, кола...

Обећали су нам да ћемо живети боље,
али то није имало никаквог ефекта.
Нас више ништа не може да уплаши!

Извините, а за када је заказан лет вашег аутомобила?

Осим убистава овде се ништа друго не догађа.
Уби нас та монотонија.

Уколико народ ускоро не изађе на улице,
полиција ће морати да бије по кућама.

Из полиције су ме звали телефоном.
У питању је била анонимна телефонска анкета.

Пре смо ћутали зато што смо морали,
а сада слободно можемо да ћутимо.

Не дај се, сиротињо!
Ниси ни ти од јуче!

Тај новинар пише само истину.
Да ми је знати само ко плаћа ту будалу?!

Данашњи дан је био богат догађајима из културе.
Убијена су два писца и три новинара.

Наша држава је тежак инвалид.
Недостаје јој рука правде.

Полиција не флертује са криминалцима.
Она је с њима у озбиљној вези.

Изгледа да ћемо ми постати део европске породице једино
ако нас неко усвоји.

Од када се влада залаже за транспарентност у раду,
ни лопови више не носе чарапу на глави.

Оптужени се бранио са слободе. Све док је имао муниције.

У нашој кући ТВ Дневник пратимо у највећој тишини.
Искључен је и тон.

Снајпериста је могао да бира између особа А, Б и Ц.
И погодио је!

Већ дуго се бавим криминалом, али још никада нисам
дошао у сукоб са законом.

Остао сам у Србији из патриотских разлога.
Нисам имао куд!

Они неће да ратују с нама,
али ваљда се и ми нешто питамо!

Молим све оне који су ми се увукли у дупе
да не једу говна!

Отаџбина зове. Нека се неко јави!

Ја сам газда у кући! Жена је тако одлучила.

Ниједно политичко убиство није разјашњено.
То је зато што полицију не интересује политика.

Помозите сиротињи! Купите себи нешто...

Ја Србију не дам ни за шта на свету!
Србин из Канаде

Пензионери ће ускоро полетети од среће.
Најсрећнији су већ почели да скачу кроз прозор.

Драги новинари, дођите да преувеличате
нашу малу свечаност!

Сиротиње је много.
Просветни радници су школски пример.

Према ухапшеним демонстрантима,
који су у затвору штрајковали глађу,
полиција се односила као према својој деци.
Тукла их је, јер неће да једу!

Позивни знак за Србију је 92.

Мачка је прво отворила кавез, а после је појела птичицу.
Па, и ослободиоци морају нешто да једу!

Нећу да разговарам са вама о политици.
Нисте моја категорија.

ЈОВО НИКОЛИЋ

(1958)

Уколико се не удовољи радницима градске чистоће,
они ће изаћи на улице.

Постигнуто је јединство мисли и акције.
Нити шта мислимо, нити шта радимо.

Ако не знате гдје је колијевка Српства,
видите гдје се највише љуља.

Уклањање измета се одлаже.
Многи нису спремни да загризу у проблем.

Чекајте што дуже испред ординације
јер вријеме лијечи све.

Наше границе су обиљежене нашим гробовима.
Непријатељ може да уђе само преко нас мртвих.

Полиција је испалила хице упозорења у ваздух.
Друга је ствар што су га неки демонстранти удахнули.

Никоме не можемо дати
свету српску земљу јер ни ми још нисмо ушли у посјед.

Прочитајте цитате из пишчевих дјела,
а ми ћемо да погодимо аутора
– рече командир вода за стријељање.

Умјетници нашег града организују хуманитарни концерт.
Купите карту и помозите им да се прехране.

Влада која не предузима ништа
одлучна је да истраје у својим намјерама.

Ко плуне увис,
први добије повратну информацију.

Ми смо већ одавно на прагу Европе.
Зато су нас и прегазили они који су ушли.

Оно што будем имао да поручим свим својим бирачима,
рећи ћу им у комбију кад их поведен на гласачко мјесто.

Осудићемо га у одсуству
а и казну ће одлежати на исти начин.

Приликом хапшења криминалац је пружио отпор.
Није хтио да да колико су полицајци тражили.

Од данас ћемо разговарати само службено.
Знамо и ми да будемо дрски и безобразни.

Према онима који су радили поштено
неће бити реваншизма.

Наше друштво биљежи тако крупне резултате
да их је немогуће заташкати.

Јауци су потврда
да и наши грађани користе право гласа.

АЛЕКСАНДАР НОВАКОВИЋ

(1975)

Пиј, Сократе, држава части!

Ја сам месождер.
По сећању.

Прекидамо информативни програм због важних вести.

Доручак је најважнији оброк.
То нам је и ручак и вечера.

Извукли су ме из контејнера
кад је било најслађе.

Српска политичка прогноза: неће бити.

Не плашим се што је демократија угрожена.
То је далеко од нас.

Држ'те лопове!
Однесоше нам плен.

Он нема кризу идентитета.
Сви кажу да је свиња.

Кад год чујем химну, ја устанем.
И одем.

Не шаљите децу у школу!
Вратиће се.

ДРАГАН ОГЊАНОВИЋ

(1972)

Немам среће на картама.
Рођен сам у Србији.

Изненадио сам жену за 8. март.
Сâм сам опрао ноге.

Растали смо се са памећу.
Отишла је у иностранство.

Баба ми је страдала несрећним случајем.
Покушала је да помузе догу.

Запослен сам као члан породице.
Тата и мама ми шаљу паре.

Истрага је у току:
окривљени отиче.

Јавила ми се боља будућност.
Тражи малу позајмицу.

Расписан је конкурс.
Директор се мало зеза.

У дијалогу смо прошли веома лоше.
Противник се изражавао грчко-римским стилем.

СРБА ПАВЛОВИЋ

(1942)

У мојој кући тајна вечера.
Једемо крадом једни од других.

Газе нас јер им лежимо.

ОД свих друштвених наука историја делује
најнеприродније.

Ми смо јако паметан народ –
код нас чак и геније сматрају будалама.

Колико дуго нешто треба да стоји наопачке
да би постало нормално?

Код нас постоје многе струје,
а каткад буде и Теслине.

Заједно смо јачи,
али против кога бисмо се онда борили?!

Неки саборци први пут су се срели
у уџбеницима историје.

Просјаци су своју децу први извели на пут.

Правећи грешку за грешком
прешли смо на серијску производњу.

РАША ПАПЕШ

(1947)

И би потоп, али се то вешто крило
да не би процурило у јавност.

Не само што је наша земља отворена према свету него и
сваки њен грађанин може само да нагађа где су јој границе.

Мој деда се учланио у младе социјалисте.
Што је млађи, то је луђи.

Осумњиченога су иследници бацили под ноге,
а онда је истрага дуго тапкала у месту.

Дављеник је имао само једну ману.
Много је пио.

Урађен је идеалан фото-робот.
Сумњиво лице личи на свакога.

Јесмо ми дужни да вас штитимо,
али и ви морате да нас се чувате.

Грешком су уместо књиге спалили писца.
Нехотице су изабрали трајније решење.

О омчи имам лично мишљење,
али не бих ја да се петљам у то!

Хајде да ломимо руку!
— предложи инквизитор.

Целат је приморан да се сналази.
И вешала је направио помоћу штапа и канапа!

Шта ће мени Деда Мраз!
Имам бабу у замрзивачу!

Овде се и сиротиња бави естетском хирургијом.
Сече уши, крпи дупе!

Ко је обешени?
Одговор виси у ваздуху!

Осуђени је нашироко и надугачко
објашњавао своју последњу жељу.
Целат је замахнуо секиром јер је морао да га скрати.

Послови у крематоријуму склапају се искључиво
са новопеченим пословним партнерима.

Скинуо бих ја обешенога,
али тренутно заиста немам где да га окачим!

Баба сера је оберучке прихватила понуђен посао.
Намирисала је добар бизнис.

Е, неће овај народ да буде инцестичан
па да јебе оца!

Отаџбина нема цену,
а и грађани јој не вреде ништа.

Размена мртвих прилагођена је празнику.
Обављаће се у новогодишњим пакетићима!

ЗОРАН Т. ПОПОВИЋ

(1957)

Трули Запад, али ни Исток се не да.

Врши се реконструкција вербалног деликта.
Оптуженог управо вуку за језик.

Сви Срби у уједној држави.
Концентрација која убија.

Имамо ми смисла за хумор.
Штавише, цео систем је томе прилагођен.

Једни руше, други граде.
Посла има за све који хоће да раде.

Комшији никако да цркне крава.
Не знам зашто ми то ради.

Демонстранти већ годинама понављају исте захтеве.
Како им не досади?!

У Јапану су само појединци били камиказе.
У нас је преовладао дух колективизма.

Могли бисмо ми и боље,
али то онда не бисмо били ми.

Нико више не сеје жито.
Од тога нема хлеба.

Код нас нико не поштује
десет Божјих заповести.
Ми смо за хришћанство по мери човека.

Нисам луд да се кандидујем
за председника.
Самим тим, не испуњавам услове.

Убија ме ова беспарица.
Ја то више не могу финансијски да издржим.

Ми сваких педесет година ратујемо.
Вршимо периодични обрачун.

Наш председник је посетио Кину.
О томе је писала сва жуга штампа.

У време убиства осумњичени није био на месту злочина,
али га то не оправдава.
Нико га није спречавао да буде.

Ја сам финансијски геније.
Од једног динара дуга правим два.

Помажем жени да спреми ручак.
Док она љушти кромпире,
ја љуштим пиво.

Срео сам свог професора после
тридесет година.
Познао сам га по капућу.

Осумњичени је признао све наводе из оптужнице,
коректно цитирајући доушника.

Пазим шта говорим.
То је моје демократско право.

Кад сардине нису бесне,
ни конзерва није тесна.

Увек говорим истину
јер ми је језик бржи од памети.

Задатак је у потпуности извршен.
Сви наши циљеви су уништени.

Само онај који краде
може данас поштено да живи.

Има ресторана у којима можете наручити убиство.
То је специјалитет куће.

Ја не бирам посао.
Могу свуда да руководим.

Имам подно грејање. Ложим паркет.

Сизиф је напредовао у служби.
Добио је већи камен.

Јели смо у природи.
Пасли смо траву.

ДУШАН ПУАЧА

(1949)

Шума је била веома густа.
Тек су сведоци могли да одреде
ко се на којој страни борио.

Говор је био тако патриотски
да је забрањен за младеж испод 18 година.

Ја сам месождер на принудном одмору.

Имам еротске снове.
Сваке ноћи јебем мајку своме шефу.

Борци за радничка права кренули су
у одлучујућу битку.
Радници за сада не пружају отпор.

Сенка је црна без обзира
на боју светлости.

Революционари потичу из сиромашних породица.
Њихова деца из богатих.

Победа је била толико велика
да је парче остало и за наредну битку.

Обуставите на час класну борбу.
Да поделимо топли оброк.

МИЛИВОЈЕ РАДОВАНОВИЋ

(1953)

Живот чине ситнице, а слобода је велика ствар.

Плодова нема. Још увек траје процват.

Братимљење није било симболично.
Стварно су једни другима пили крв.

Народна скупштина има велику власт.
Што она одлучи, само један човек може да промени.

Најтеже је бити Србин. То једино нама успева.

Избори су протекли у демократској атмосфери.
Питање је како би било да је учествовала и опозиција.

Општи утисак о демократији не може да поквари један
диктатор.

Право на отцепљење имају сви народи,
осим сецесионистичких.

Био је то демократски поступак.
Линчовани је морао да поштује вољу већине.

Не брине нас одлив мозга.
Сада нам је потребно више среће него памети.

Из Србије још нико није побегао,
а да није понео лепе утиске.

ДРАГАН РАЈИЧИЋ

(1960)

Са религијом смо одавно раскрстили,
а и Бог је од нас дигао руке.

У атмосфери општег ћутања
доушници имају највише посла.

Ја сам био комуниста из уверења.
Веровоа сам да ће ми то користити.

Било је и код нас екстремиста,
али су и они схватили
да се ово не може решити мирним путем.

Последњи воз је наше национално
превозно средство.

Да штампа није све то измислила,
то се не би ни догодило.

Трошкови сахране већ превазилазе
вредност покојника.

Нико не зна за шта смо гинули.
У томе је тајна наше победе.

Од мене је лако бити већи патриота.
Ја сам само аматер.

ЗОРАН РАНКИЋ

(1935)

Свако има право да бира
и да будем биран.

Мењам одличан путоказ за било какав пут.

Црква је одвојена од државе.
Народ такође.

Велики смо ми народ.
Никад ништа да нас промаши.

Царе Лазо, српска круно златна,
ми смо... знаш... овај... онај... знаш...

Ја сам за дијалог.
Никакви разговори ту не долазе у обзир.

Хало, јесмо ли ми све попили што смо платили?

Ја сам Србин на националној основи.

Живела Србија, узвикнуо је један
који је желео да остане анониман.

Вређање црнаца је расизам,
вређање Јевреја антисемитизам,
а вређање Срба је демократија.

СЛОБОДАН СИМИЋ

(1963)

Демократију немамо.
Узмите нешто са роштиља! /проверити/

У Скупштину свако може да уђе.
То је јавна кућа.

Зарађене стране не знају број жртава,
јер нису имали администрацију.
Сви су радили у производњи.

Полиција је пуцала из водених топова.
А онда је нестало воде.

Америка и Енглеска биће земља пролетерска,
а знам и друге клетве.

Био је несрећан случај.
Пендрек је случајно опалио.

То је искусан говорник.
Најмање прска.

Сад ћу вам говорити о демократији.
На месту вољно!

Теоретски смо добро потковани,
а практично смо оседлани.

Европска заједница неће више да разговара са нашим
политичарима.
Мораће да им дођу родитељи.

Борили смо се за мир.
Је л' за мир, беше?

У рату смо ми били пијани, они дрогирани.
Био је то чист рокенрол!

А кад су Хрвати увели радне логоре,
Црногорци се више нису предавали.

Потписивали су примирје,
а шагачили су се и на друге начине.

Носиоце Партизанске споменице 41.
заменили су носиоци техничке робе 91.

А било је и скептика који су тврдили
да се дете из мешовитог брака
не може поделити.

Ми православци смо за Светог Саву.
Ми смо против католика и Исуса Христа.

Добили смо ратни распоред.
Ми смо пострадало цивилно становништво.

Морали смо да их убијамо.
Јер, да нисмо убијали ми њих, не би ни они нас.

Црногорци имају најразорније ракете.
Типа земљак-земљак.

А кад се Совјетски Савез распао,
Србија је на себе преузела да одржава војну равнотежу
са Америком.

Не тражите од нас да капитулирамо.
Формулишите то мало боље.

Нису више комунисти.
Променили су им дијагнозу.

Ми смо православци.
Знаш оно, црква, попови...

Ко каже да не знамо да пливамо?!
Буши чамац!

Југославија је прошла као Тито.
Цео свет је дошао на сахрану.

Српски народ се окренуо цркви.
То је ватиканска завера.

Председнички кандидат је хтео да одржи говор,
али није наишао на разумевање болничког особља.

Не верујем да се гладни могу нахранити без хране.
Ја сам опозиција.

Ми се не плашимо ултиматума.
Чак су нам и симпатични.

Забрањују се разговори о глади.
Толико о новим економским мерама.

Рат се завршио катастрофално за Председника.
Завршио се!

И Председник је смртан човек.
Јесам ли вам узео муштулук?

Ситуација је таква
да оптимисте сигурно неко плаћа.

Ако би... можда ћемо...
То би укратко био наш национални програм.

Рођен сам у Србији.
Од тога ћу и да умрем.

Пензионери су очајни због рестрикција струје.
Нигде нема телевизора на дрва.

Несрећа никад не долази сама,
рече Председник са супругом.

Срби су луд народ,
Не бих издвајао никог посебно.

Данас све може да се каже.
Казна је што се говори овде.

Ако би се Председник развео,
коме би припала Србија?

Не знам куд плови наш брод,
али се врло тешко дише на овој дубини.

Радиш?!
Ко те плаћа!?

Не знам да ли сам социјалиста или комуниста,
толико сам богат.

Умирате?
А имате ли заказано?

Извршена је реконструкција Владе.
На реду је дезинфекција, дезинсекција и дератизација.

Купите наш национални програм!
Јефтинији је од атомске бомбе, а ефикаснији.

Болесницима треба онемогућити улазак у болнице.
Боље спречити него лечити.

Ја поштујем интелектуалце.
Увек им уделим неки динар.

Умољавају се грађани да приликом гласања
на изборно место не носе
новчанике и ствари од вредности.

Свим путницима је стављен повез на очи.
Вози, Мишко!

Диктатура ми се допада.
Имате ли мање паковање, за домаћинство?

Променио бих свој првобитни исказ,
из периода кад сам још имао оба бубрега.

Претучени су и случајни пролазници.
Нису пролазили дозвољеном брзином.

Није било времена за суђење.
Оптужени је журио на издржавање казне.

За симболе нове државне заједнице
узети су инсерти из неколико комедија.

Зашто си ушао са мном у полемику
кад ниси имао оверену здравствену књижицу?

Мењамо Устав.
Може и компензација.

Наш углед у свету стално расте.
Нема дана да нам неко нешто не удели.

Наша земља је толико задужена
да су морали да нам попишу становништво!

Не можете на лекарски преглед!
Немате оверену штедну књижицу!

Цео свет нам се диви.
Нико није за краће време толико испросио.

Ви нама отпишите дугове,
а ми ћемо вама поново писати.

ВЛАДАН СОКИЋ

(1963–2003)

Док се у Европи јело рукама,
ми смо виљушкама и кашикама јели говна.

Обдукцијом је утврђено да утопљеник има воду у колену.

Пена на устима дође као шлаг на тортуру.

Временска прогноза за Србију:
не зна се шта носи дан а шта носи ноћ.

То што више нисмо браћа
не значи да се нећемо убијати.

Да историја није силована,
комунизам не би био ни рођен.

Вођа је човек широке руке.
Целу Србију држи у шаци.

Наши непријатељи су сви који не мисле као ми,
а пријатељи – који не мисле.

Окршај полиције и народа завршен је нерешено.
Батине је добио један полицајац и један народ.

Историјски догађаји се тако брзо смењују
да историчари не стижу све тако брзо да измисле.

Србија нема море.
А ускоро ће остати и без копна.

Није све у демократији.
Ми, на пример.

Вођа је ујединитељ.
Познато је да несрећа зближава људе.

Све о чему смо маштали,
остварило нам се у сновима.

По нашем изборном закону, крађа гласова
је практично немогућа.
Али, комунисти су теоретски добро потковани.

Не треба политизовати глад.
То је унутрашњи проблем народа.

Вођа се осилио!
Мало-мало, па ето њега у афоризму.

Метак се најбрже пробија кроз живот.

У случају несреће,
разбијте прозор у свет.

Кад год сањам Велику Србију,
пробудим се у другој држави.

Пресуда је многе изненадила.
Нарочито судију.

МИРОСЛАВ СРЕДАНОВИЋ

(1936)

НАТО нас није погодио.
Настављамо да живимо своје промашене животе.

Пас је човеку највећи пријатељ.
То је пасја судбина.

У тоталитаризму људи не смеју да писну.
Могу да рикну.

Више не лаже и не краде.
Истекао му је мандат.

Незапослени радници штрајкују глађу.
Хоће да их држава силом храни.

Народ је близак са администрацијом.
Тиска се пред њеним шалтерима.

Полиција има отежан посао.
Мора да расветљава убиства почињена у по бела дана.

Многи независни новинари су добили награде.
Које их обавезују.

Банке су постале безбедне.
На њих је стављен катанац.

Грађанима се препоручује да дихтују прозоре.
И да запуше уста.

ЗОРАН С. СТАНОЈЕВИЋ

(1970)

Социјализам је процес у коме се народ бранио ћутањем.

Ја сам атеиста, али православни.

Ми имамо тајно руско оружје.
Стаљинизам.

Шта зна дете револуције шта је то друштвена својина?!

Прошао сам Вијетнам, Либан, Авганистан...
Али, код куће је ипак најбоље.

О мени је писао чак и Достојевски! – рече идиот.

Чим ланем, скупе се керови.

У затвору је све бесплатно,
а кажу да се злочин не исплати.

Па шта ако смо рушили ту цркву?!
Била је стара преко петсто година!

Бог чува Србе, у границама својих могућности.

Људи се одвикну од дроге, а ми не можемо од хране.

У овом сукобу ми нисмо узели учешћа,
већ смо узели само оно што смо могли да понесемо.

АЛЕКСАНДАР СТОЈАДИНОВИЋ

(1973)

Саградили смо кућу насред пута, па је и нормално што,
с времена на време, ваљак пређе преко нас.

Демократија је закуцала и на наша врата.
Рекла је: „Отварај, полиција!“

Полиција је имала превише доказа,
па су неки морали да буду уништени.

О спрези државе и мафије најбоље говоре –
мртва уста.

Кладите се на наркомане.
То вам је сигуран фикс.

Комунисти нису црвени из убеђења.
То је рђа.

Увлакачи су најгори инсајдери.

Европа нам је суђена, али ми смо јачи од судбине.

Могли бисмо да елиминишемо бирократију,
али је процедура веома сложена.

Спрдамо се на рачун еволуције,
али она је прва почела.

МИЛКО СТОЈКОВИЋ

(1959)

Кажипрст је истурено одељење песнице.

Извршите обдукцију да утврдимо
од чега ће умрети.

Трошкове лечења морамо сами да сносимо.
Нисмо се покварили у гарантном року.

Није ражањ крив, прасе га је изазвало.

Ја демократа, ти демократа, а ко ће воду да нам носи?

И понедељак је нерадни дан ако падне у недељу.

Све је као у бајци.
Чак су и але стварне.

По новом календару, боље сутра је радни дан.

Аплауз је спреман. Ко ће говорити?

Ово је мали корак за нас, али велики за корачницу.

Кад би народ знао да може без Вође,
изабрао би другог.

Заголикала нас је истина,
па су нас почешали по леђима.

МИОДРАГ СТОШИЋ

(1982)

Наркоман није добио кредит, био је први испод црте.

Хтео сам да опљачкам банку, али је банка била бржа.

Добра вест за бескућнике –
заиграће мечка и пред вашом кућом.

Наши лекари и сестре често се играју доктора.

Истукао сам водоинсталатера. Гледао ме је преко цеви.

Моја жена је устала у 10 а ради тек од 14.
Па је позвала комшију да попуни рупу.

Јуче смо се упознали са проблемом,
а као да се знамо сто година.

Целати имају најбољу кампању.
Спроводи је од врата до врата.

Болујте од више болести.
Никад не знате чега у апотеци има.

Албанци уверавају Србе да на Косову има места
за обојицу.

Усвојили смо устав.
Одгајаћемо га као да је наш.

ВИТОМИР ТЕОФИЛОВИЋ

(1943)

Ода? О, да!

За ово данас нико није крив. Сви су заслужни.

Држава, то сам и ја.

Кад загусти, људи се прореде.

Више не притежем каиш. Појео сам га.

Да је то био геноцид,
не би имао ко да нас тужи.

Еволуција вође:
са мнош, за мнош, пода мнош.

Пролетери свих странака,
уједините се!

Откако смо небески народ,
имамо само земаљске проблеме.

Ко хоће боље, широко му напоље.

Разне мере спроводимо,
али спровод нам предуго траје.

Ко се узда у роде, не постаје отац.

Најтеже је кад ти умре бајка.

Саветника сам најурио после првог савета.
Он ће мене да учи!

Влада је најавила темељне реформе:
лево иде удесно, а десно улево!

Секира која падне у мед
више не сече дрва.

Транзиција је постигла невиђени резултат.
После једног фирера добили смо сто лидера.

Основао сам своју странку.
Што да поклањам свој глас другима.

Сви Срби у једној Страдији.

Ко каже да се код нас за пет година ништа није променило,
нека се погледа у огледалу.

Политичари дају нова обећања.
Од старе славе се не живи.

Срби су народ најстарији.
Код нас су деца природна реткост.

Ако смо једном ногом у Африци,
другом у Европи,
шта нам је на Балкану?

МИЛАН ТОДОРОВ

(1951)

У социјализму су два и два четири.
У капитализму такође.
Али каква разлика!

Наш народ је мали.
Не мора он све да зна.

Четири године у револуцији.
То је бизнис столећа.

Са онима који мисле другачије
обављен је разговор у неколико рунди.

Све наше кризе су пролазне.
Оду и дођу.

Није нам оставио тестамент.
Знао је да ћемо се лако поделити.

Достојевски је написао БЕДНЕ ЛЈУДЕ,
али је тек социјализам успео да оживи
папирне ликове.

Не могу да идем вашим стопама.
Ја носим већи број ципела.

Пре рата је растурао партијску штампу,
а после рата читаве редакције.

Споменик је посетио место
на коме ће бити подигнут.

Нисам баш одушевљен дисидентима.
Стварају се деценијама, а нестају преко ноћи.

Први организовани одлазак на море
датира из 1948.

По говору бих рекао да нисте одавде.
Овде нико не сме да писне.

Трипут поновљена лаж постаје истина.
Дакле, ово је демократија, ово је демократија,
ово је демократија.

Био је то спровод какав се не памти.
Оркестар за сахране је више пута
излазио на бис.

Србија се вратила у породицу народа
и од тада је све како тата каже.

Радници само траже хлеба, хлеба, хлеба
као да је власт златна рибица
па може да испуни три жеље.

Био сам у Народној библиотеци,
а спреман сам и на веће жртве.

Натерали су га да себи копа гроб.
У раду је спас.

Српска академија наука и уметности је
врх унска национална установа.
Природно је да добије неку црквицу од државе.

Где си, комшија?
Не може човек пушком да те нађе.

Учествовао сам у многим ратовима.
Као пацифисти тешко ми је
да кажем који ми је најдражи.

Сваког дана организујемо
неку приредбу за пострадале.
Само, мртве је прилично тешко разгалити.

Колико већ дуго не радите ништа,
ако није пословна тајна?

Многи млади се нису вратили из рата.
Младости је све дозвољено.

Нико није умро од батина у полицији.
Ако је тога и било, било је то за његово добро.

Храним се по свим правилима.
Једем полако и између залогаја правим паузе
од неколико дана.

Ја радим за двојицу,
а то су иначе највећи забушанти у нашем колективу.

У Етиопији умире више људи од глади него у Србији.
То је зато што они нису житница Европе.

На власти су најбољи из свих средина.
Нису занемарени ни они с коца и конопца.

На амбасадорска места у стране земље
шаљемо неспособне људе.
Доста је било одлива памети.

Грађани Србије више не треба да страхују
да се њихови разговори прислушкују.
Власт је глува и за њихове вапаје.

На пријему је обавезно тамно одело
или свечана униформа.
Да не би народ помислио да је то све го лопов.

Ја и председник ишли смо у исто забавиште.
Ништа се није променио.

Овде још нико није умро од глади.
Ово је полицијска станица.

Рекао сам им шта сам имао.
Сад немам ништа.

Кад сам се вратио са информативног разговора,
мајка ме је одмах препознала.
Срце јој је говорило да сам то ја.

Тачно је да је хуманитарној помоћи
коју нам Запад шаље одавно прошао рок трајања,
али ни ми више нисмо у цвету младости.

Премијер Србије посетио је сушом пострадало подручје.
Народ као да је сунце поново огрејало.

Ова власт нема намеру да влада хиљаду година,
мада је двапут боља од Турака.

Ја сам за то да поштујемо све народе.
Не смемо на ту ствар гледати као на турско гробље.

Не можемо дозволити да се људи убијају од посла.
У овој години спасићемо
бар милион радничких живота.

Направио сам саобраћајни прекршај.
Из ципа у покрету пуцао сам на пешака.

Какав сте ми ви то бизнисмен,
а не знате ни да пуцате?

Полиција је брзо стигла на место злочина.
Жртва у то време још ништа није предосећала.

Премда смо идеолошке противнике
тукли само бејзбол-палицама,
нису умели да спортски поднесу пораз.

Студирао сам књижевност,
а онда сам се запослио у полицији.
Хтео сам да боље упознам савремене писце.

Не занима ме како сте зарадили свој први милион.
То би било последње у животу што би ме занимало.

Побегао сам истражним органима.
Верујем у принцип: трчањем до здравља.

Пацијенту су престале све мождане функције.
То улива наду да ће се извући.

Мртва уста не говоре,
а да су се тако понашала и раније,
била би још жива.

Ушао сам у владајућу партију.
Делује шашаво, али мене леђа више не боле.

Србија се из дана у дан смањује.
Тако се избегава катастрофа већих размера.

Оптуженог су пре зоре извели на стрелјање
јер ко рано рани, две среће граби.

Пријатељ се познаје у невољи.
То је онај што се највише радује.

Маховина се налази са северне стране,
а на истоку, где се налази наша земља,
кора је чиста и може одмах да се једе.

Да је Стивенсон био у Србији,
написао би ОСТРВО БЕЗ БЛАГА.

Читуља је цензурисана јер у њој ту и тамо провејава
неосновани песимизам.

МИТАР ТУЦОВИЋ

(1948)

Кад би Јосип Броз устао из гроба,
не би се могао начудити
колико му се Тито изменио.

Тесла се потуцао по свету тражећи запослење,
а код нас би као господин читавао струјомере.

Не одговара ми оваква опозиција.
Мораћу да организујем нову аудицију.

Србијом неће газити туђа чизма!
Замолићемо агресора да купи наше опанке.

Позивамо избеглице да се врате
на своја топла огњишта.
Њихове куће још горе.

Држава, то сам Ја... прод'о.

Обожавам мали екран.
На њему је председник у природној величини.

- Колико је на Козари листа!
- Ћути, сине, и брсти!

Друже председниче, честитамо Вам Божић,
Ускрс, Богојављење и остале празнике
из Ваше биографије.

АЛЕКСАНДАР ЧОТРИЋ

(1966)

Суди се и невинима.
Пред законом су сви једнаки.

Радим као коњ.
А тако сам и плаћен.

Диригент је отишао.
Остала је палица.

Добро ме служи памћење.
Заборавио сам све што треба.

Открићемо ми ко је бескућнике
извео на улицу!

Ако тражите дијалог,
умемо ми и другачије да разговарамо.

Немам проблема са чланством странке.
Жена мора да ме слуша,
а децу политика не интересује.

Реци ми у којој си партији,
па ћу ти ја рећи дијагнозу!

Пошто је опозициони лист плануо,
власт је морала да га угаси.

Пустите ви чињенице!
Одговарајте на конкретна питања!

Зашто се књижевници мешају у политику?
Ни ми не читамо њихове књиге.

Сви Срби су живели у једној држави
све док вођа није дошао на ту идеју.

Даћемо ми вама демократију!

Фараони су оставили иза себе пирамиде,
Али свуда около је пустиња.

Полиција у стопу прати криминалце,
а неке је чак и претекла.

Открио сам топлу воду.
После три године проведене у новом стану.

Све више схватамо да је улица
једино решење.
Остало нам је само да просимо.

Лудаци код нас ништа не умишљају.
Они су стварно председници, министри, генерали...

Ако ви нећете да радите на послу, има их још хиљаде који
то једва чекају.

Ко тврди да му је лоше,
биће му још горе.

Спремни смо да се у борби против сатанске идеологије
удружимо и са црним ђаволом.

Ви не морате да будете радосни.
Седећете у последњим редовима.

Судија није педер.
Јебао нам је мајку.

Србија може да храни целу Европу, али оно што ми
највише производимо није за јело.

Народ не зна шта хоће.
А његова воља је за нас заповест.

Нису се војска и полиција повукле са Косова него
напредују према Војводини.

Наша влада неће понављати грешке
старе владе.
Она ће бити оригинална.

Ваистину лажу.

Хране има довољно.
Али постоји вишак становништва.

Ми имамо монархију.
Код нас царују беда и криминал.

Народ и даље кука.
Само, сада је неоправдано незадовољан.

Просветни радници који гладују требало би
да се стиде.
Какав су они пример
младим генерацијама?!

Хуманитарна помоћ се дели равноправно.
И коме треба и коме не треба.

Да сам знао шта ће се све причати о мени,
никада се не бих бавио незаконитим пословима.

Завршен је ТВ Дневник.
А сада плаћене рекламе.
Полиција је претресла стотину демонстраната, а није
пронашла
ни стотину динара.

Срби припадају групи тужних Словена.

Србија је парламентарна држава.
Све важне одлуке за нашу земљу доноси
амерички Конгрес.

Хоћемо да успоставимо односе
са великим силама.
Али искључиво на бази пуне равноправности.

Наша сарадња је гранитно чврста.
Ево једног пластичног примера...

Ми смо достојанствен народ.
Бирамо од кога ћемо да просимо.

Посвађали смо се због глупости.
Причали смо о влади.

Бранили смо Европу
од Турака,
али нисмо успели.
Милиони Турака су отишли на Запад.

Ми чврсто стојимо на бранику отаџбине.
Само браник стално померамо.

Генерали нису изгубили све територије.
Добили су огромне станове.

Косово је мултиетничко.
На њему у слози живе Албанци, Шиптари,
Арнаути и Арбанаси.

У нашој земљи се тргује
људским органима.
У парламенту се најскупље плаћају
два прста.

Власти поново затварају књижевнике.
Зато што у продавницама краду хлеб
и млеко.

И министри имају новчане проблеме.
Не знају шта ће с толиким парама.

Народ је спреман на одрицања.
Најрадије би се одрекао владе.

Код нас постоји слободан проток информација.
На једно уво уђу, на друго изађу.

На изборима нисмо прошли славно,
али нама и није стало до славе.

Нећемо дозволити да нам се под плаштом демократије
потура демократија.

Дан ми се завршава читањем новина.
Када их узмем у руке,
падне ми мрак.

Не дозвољавам насиље у породици.
Жени пружам достојан отпор.

После промена, лакше се дише,
али не живи се од ваздуха.

Шта ће нашој странци симпатизери?!
Нисмо ми фудбалски клуб.

Нема више јагњећих бригада.
Заменили су их корпуси и армије.

Некад је држава ликвидирала грађане.
Сада доминира приватна иницијатива.

Носим само фирмирана одела.
На њима је назив грађевинске фирме у којој радим.

ДРАГАН ШУШИЋ

(1932)

Ми нисмо учествовали у рату приликом распада
Југославије.

Директно смо се пласирали у следеће коло.

Тек би се видело колики је то гигант
кад би могао да стане на ноге.

Странацка хроника:
Пера изјебо Мику, Мика изјебо Лазу, Лаза изјебо Перу.
Уа, педери!

Кажеш да више нисмо браћа.
Хвала ти ко брату.

Памтићемо га по добру.
Чим оде, биће нам добро.

Чули сте вести.
Са опширнијим лажима јавићемо се кроз један сат.

Шта се пензионери буне?
Колико раде, доста и примају.

Код нас је узимање хране
демократско питање;
ако имаш, можеш да једеш,
а ако немаш, нико те не присиљава.

Могу мирно да спавам, али немам где.

II

ПРИЧЕ

МИЛАДИН БЕРИЋ

(1962)

БОСАНСКА ПРИЧА 1

Напокон сам се послѣје десет избјегличких година
први пут видио са бившим комшијом.

Није било жртава.

БОСАНСКА ПРИЧА 2

Транспортер је свој пут завршио у загрљају сломљене
ограде.

Из њега је, бојажљиво, изашао збуњени војник.

На рукаву му се пресијавала застава Уједињеног Краљевства.

Погледао је у грађевину испред себе.

Ниско и бодљикаво новембарско сунце му је мутило
вид.

Манастир?

Један једини свјетлосни уздах, који му је ушетао у
око, донио је експлозију боја.

Протрљао је очи, а затим је, кад му се дјелимично
вратио вид, десну руку искористио као штитник.

Учинило му се да је ипак погријешио.

Самостан?

Нови засљепљујући удар је произвео концентричне
свјетлосне кругове у мраку који се удаљавао.

Као да је неко нишанио с врха облака.

Након неколико минута када се све разбистрило, погледао је пут неба. Свјетлосна кугла је управо нестајала иза небеског јастука.

Спустио је поглед.

Испред њега је, са врха џамије, пјесму почињао мујезин.

ПРОЦЕС

Јозеф К. је готово незаинтересовано слушао оптужницу коју му је већ осми сат читао главни судија, некакав Франц Кафка, док му је лицем, попут сјенке, с времена на вријеме протрчавао пркос. У овом прохладно-живописном холандском граду напокон је завршен маскенбал и све фигурице од воска су претопљене у једну огромну свијећу коју су управо упалили за њега. У руци је нервозно окретао мали пјешчани сат у коме је свјетлуцао ситни, балкански пијесак, једини сувенир који су му дозволили да задржи. У тренутку му је дошло да се насмије јер да је пажљивије прочитао сценарио, данас не би био главни глумац у театру апсурда и завјеса на крају задњег чина би чекала неког другог. Овако, остало му је само да слуша овог збуњеног и досадног Франца Кафку који по ко зна који пут понавља да сунце више не излази на истоку. И не излази. Без обзира што његово вријеме може још само да трчи унатраг, чекао је.

Када је Франц Кафка трећи пут ударио чекићем, нешто, нешто што би неки, можда, назвали осмијехом ушета-ло се у пркос Јозефа К., јер почињао је, почињао је Процес.

РАДИВОЈЕ БОЈИЧИЋ

(1949)

ПИСАЦ

Нисам био лош писац. Најбољи доказ за то је стално оптуживање власти како нисам добар. Ни послушан.

Мој јунак, човек од власти, био је чест гост у кућним библиотекама, посећивао је телевизијске екране, а најчешће је боравио у театру. Био је то јунак сав саткан од кукавичлука које чине човека од власти. Због тога сам га прогањао где сам стигао.

Говорио сам му у лице оно што многи не би смели ни да му помисле. И то не насамом, у четири ока, него јавно, преко књига, телевизије и театра. Постављао сам му заседе на сваком кораку и у том лову био сам много успешнији него он у лову на медведе, за шта је добио многа признања.

Нисам му давао мира ни у сну, ни на јави. Био сам уз њега у министарском кабинету, у његовој вили, у кревету са његовом и туђим женама, на путовањима, на скијању, мору и животу уопште.

Због тога сам стекао велику популарност у народу. Називали су ме лепим разним именима, али мени је највише пријало кад би рекли како сам „савест друштва”.

И првом приликом, кад је то народу, али и властима одговарало, изабери ме. Нисам знао да је човека најлакше одвојити од народа ако га ставиш на власт. Постао сам свој јунак.

И убрзо је мој јунак почео да прогања свог писца.

Забранио сам му књиге.

Скинуо сам га са телевизије.

Истерао из позоришта.

Оптужио сам га да је наш унутрашњи непријатељ, издајник и страни плаћеник. Тражио сам да се испита његова прошлост, јер док сам ја на власти, он није имао будућност.

Од званичне критике сам захтевао да га слисти. Пратио сам га у стопу, што ми није било тешко, јер сам му одузео путне исправе.

За свој највећи успех сматрам ону кратку агенцијску вест у којој се говорило да је некад популарни писац, који је из непознатих разлога упао у воде непријатељске делатност извршио самоубиство.

Док сам седео у свом кабинету обузет задовољством које ми је донела ова пријатна вест, размишљао сам шта бих још могао да му урадим.

Одлучио сам да његовој породици пошаљем изразе свог најдубљег саучешћа.

Када сам стигао кући, дочекала ме је жена и само рекла:

– Стигао ти је телеграм. Изгледа да си и сам схватио да си као писац мртав.

ТАКМИЧЕЊЕ

Вечерње такмичење у површном знању назвали смо – српски квиз.

Задатак наших такмичара је крајње једноставан.

Они ће одговарати на сасвим лака питања, али ће за сваки одговор добити изузетно вредне награде које је обезбедио генерални спонзор за ову ситуацију.

Дакле, такмичење може да почне.

Такмичари знају правила, али их се не морају придржавати јер смо ми правна држава.

Прво питање поставићемо такмичару „А”. Питање гласи:

– Шта је то Алдобрандинска свадба?

– Алдобрандинска свадба је зидна слика из старог века. Пронађена је 1606. године. Припадала је кардиналу Алдобрандинију, по коме је добила име. Сада је својина Ватикана. Знатно је утицала на касније европско сликарство.

– Браво за нашег такмичара „А”. Одговор на ово, прилично банално питање, је тачан јер је за Алдобрандинску свадбу код нас чуо и последњи чобанин. За овај одговор такмичар „А” је освојио веома вредну награду. Наиме, наш генерални спонзор је одлучио да му припадне кило, само делимично ужегले масти. Шта ћете урадити са толиком машћу?

– Препродаћу је на црној берзи!

– Браво! И овај одговор заслужује аплауз. И то је доказ да је знање код нас на цени чак и на црној берзи. А сада питање за нашег такмичара „Б”. Опет једно крајње безвезно питање: Ко је био Теодор Без?

– Теодор Без, рођен 1519. а умро 1605, био је француски теолог, Калвинов сарадник и по његовој, Калвиновој смрти, вођ калвинистичке црквене заједнице у Француској и Швајцарској...

– И, и...

– И... био је професор у Женеви.

– Жири, да ли се овај одговор може уважити? Жири сматра да је одговор тачан. Какав широкогруд жири! Браво за жири! Такмичару „Б“ је наш спонзор доделио феноменално вредну награду. Такмичару „Б”, слушајте пажљиво. Ви сте добили 15546. место у реду за бензин и према неким прорачунима до пумпе ћете стићи за свега осам месеци,

тринаест дана, шест часова и 42 минута. Заиста – супер награда. Ма, какви супер – извукли сте премијум, да то није нормал... А сада идемо на друго питање. Лично мислим да не постоји ништа лакше, него за пет секунди одговорити шта је то винкулација? Одговара такмичар „А”.

– Винкулација је ограничење права располагања хартијама од вредности, отежавање њихове преносивости путем специјалних одредби да се не могу преносити на другог без предвиђеног одобрења.

– Само то?

– Ах, да. Штедне књижице могу се винкулирати шифром, коју доносилац књижице мора знати.

– Иако нисте били баш сасвим сигурни, може се сматрати да је одговор тачан, а ви добијате невероватно вредну награду, право богатство. Наш генерални спонзор је одлучио да вам поклони трамвајске карте у оба правца, за две особе. Аплауз за нашег генералног спонзора који се стварно не штеди. Опет се враћамо нашем такмичару „Б”. Да бисте освојили колосално вредну награду, ви сада треба да нам кажете: Шта је то глисандо?

– Глисандо је музичка ознака за начин извођења!

– И још?

– И ништа више!

– На жалост, одговор је само делимично тачан. Да сте још рекли како се глисандо састоји у брзом превлачењу прстију преко узастопног низа белих дирки, вама би наш генерални спонзор доделио незапамћено вредну награду, пола кутије цигарета. Али, пошто нам жири даје знак да се одговор не може уважити, у паузи ћу вам дати да повучете два дима, јер је наш генерални спонзор предвидео и утешне награде.

Али, вратимо се нашем такмичару „А”. За њега једно питање, на које и врапци знају одговор. Шта је то дебушавање?

– Дебушавање, француски *debouche*, излазак, отварањем у војном погледу значи излазак трупа са земљишта на коме су покрет и дејство ограничени и отежани и избијање на пролазно, отворено земљиште.

– Тачно. Још се сећамо како је војска дебушовала из остатка братства и јединства. Такмичар „А” је стварно заслужио свеску на линије од 60 страна, коју, такође, додељује наш спонзор. И, наравно, пре финала још једно питање за нашег такмичара „Б”. Колико су један и један?

– Три!

– Пошто нисам сигуран да је одговор тачан, замолићу жири за помоћ. Жири је већином гласова утврдио да одговор, на жалост, није тачан, па наш такмичар „Б” губи зачуђујуће вредну награду – седамдесет грама шећера у кристалу. Но, шта је – ту је, ми, као и сав наш народ идемо даље. Али, пре него што поставимо финално питање, за које је, осим знања потребна и вештина, јер први одговора онај такмичар који брже притисне тастер, ево и једног питања за народ: Шта је то Дхампада? Тачан одговор извући ћемо из бубња, а срећни добитник постаће власник једног мало коришћеног сапуна. Питање је стварно лако. Опет смо са нашим такмичарима. Пажња. Шта је то егзофталмус? Чини се да је први притиснуо дугме такмичар „А”.

– Егзофталмус је све што споља утиче или споља нестаје!

– Шта је такмичар „А” рекао није егзофталмус, него егзоген. Да видимо да ли одговор зна такмичар „Б”.

– Егзофталмус представља исколаченост очију која се јавља код неких обољења, на пример код Базедове болести!

– Браво, браво, браво! И код вас ће се појавити егзофталмус кад чујете коју сте награду освојили захваљујући нашем генералном спонзору. Ви ћете једну целу недељу моћи да узимате све што се нађе у једном од контејнера у најбољој четврти у граду. Аплауз!

Све честитке нашем генералном спонзору, који нас је довео до овде. Овим је такмичење завршено. Питања су била лака, али су зато награде тако вредне да ће и нашем генералном спонзору бити прилично тешко да их икада више достигне.

Хвала и лака вам дугогодишња ноћ.

МИЛОВАН ВРЖИНА

(1951)

ЧОВЕК ЗА НЕКА ДРУГА ВРЕМЕНА

Јесам ли ја човек за трећи миленијум?

Нисам. Нема шансе.

А, јесам ли ја жена за 21. век?

Нисам ни то.

Па, шта сам онда ја?

Јесам ли кукавица?

Могло би се рећи да нисам, мада, руку на срце,
умем да се кукавички понесем.

А, да нисам педер?

Ма, нисам сигурно. Не волим ни жене, а камоли му-
шкарце!

А шта ако сам, далеко било, цинкарош?!

Немогуће! Не одајем ни такав утисак...

Па, шта бих онда могао бити?

Шпијун!

То није лоше. То је сад у моди... Имало би ту шта да
се прода. Информација је данас све. Али, јеби га, нисам ни
то. Не умем да тргујем. Ни робом, ни људима.

Могао бих да будем, рецимо, заштићени сведок, али
– ништа нисам видео! Тако ми се заломило. Само сам гле-
дао своја посла... Други, раније, уз два сведока, решили све
у животу. И брак, и стаж, и положај у друштву. Гледали, па
видели! А ја? Ни то!

Бар да сам пропевао, па ушао у дубокс са неком
синглицом, неким материјалом за CD... Ништа!

Где ми је прошао живот, појма немам.

У библиотеци сам био пре дванаест година, кукала ми мајка... Не бих ни тад, него оном мом билмезу затреба-ла нека књига за лектуру! У биоскопу сам гледао, мислим да се филм звао „Окупација у 26 слика”. Али ни њега до краја. Ако ме сећање служи, гледао сам једно 14-15 слика, не више. Онда сам изашао...

Знам један виц! Сто пута сам га причао... Сад, кад кренем да га причам, нико се не смеје!

У шерпе нисам лупао. У пиштаљку нисам дувао. Кад ме милиција заустави док возим, одмах све признам: и да сам прекорачио брзину, и да немам хитну помоћ, и да ми је резервна гума пробушена на три места... Ако сам попио једну, признам одмах три! Што да задржавам органе реда. Мрава нисам згазио! Никад нисам ништа украо, а није да се није могло... Их!

Зато, овим путем обавештавам све да сам смогао толико снаге и храбрости да се са свим овим својим слабостима ухватим у коштац.

Па, кад ћу, ако не сад?! Дошло је и мојих пет минута... Доста сам био први. Хоћу, најзад, да постанем – други човек! Човек за сва времена...

ЖИВКО ВУЈИЋ

(1947)

ДЕМОКРАХИЈА ПРЕД ВРАТИМА

Е, господо, вама је јасно да више нема социјализма, самоуправљања, комунизма... Градимо нови друштвени систем. Ово је ново вријеме убрзаних демократских промјена. Господо, добро запамтите, демократија је пред вратима...

– Како то мислите? - јави се један крупан глас са краја сале.

– Господо, ми не мислимо, већ то је тако. Ми смо раскрстили са старим друштвом. Ми градимо ново друштво на демократским принципима. У првом плану бићете ви, наш радни човјек, наша омладина, ваша људска права, право да бирате и будете бирани, право гласа и остала демократска права... све по европским стандардима.

– Колико ми знамо, по тим европским стандардима недопустиво је да у Републици Српској и Србији буде највише Срба – рече онај са краја сале.

– Господо, немојте тако! Ви знате да је пут ка демократији дуг и спор. Кад демократија дође, свима ће бити боље. Зар није тако? Дабоме да је тако, и тако треба да буде. Демократија је пред вашим вратима.

Народ се задовољан врати својим кућама.

Након пола године исти народни посланик дошао је у исту салу, у исту мјесну заједницу, међу исте људе.

– Господо, надам се да вам не треба понављати да градимо нови друштвени систем у коме ће свима бити боље. Са демократијом стиже приватизација, транзиција, тендери, изборни закони, нове странке, коалиције, алијансе за промјене и сл. Већ се дају примијетити резултати. Треба, понављам, демократији широм да отворите врата!

– Ја сам пола године држао отворена врата и нисам примијетио њен долазак – јави се онај глас са краја сале.

– Господо, молим вас, демократија је пред вратима. Можда неки нису били у кући кад је долазила.

– Што ти је увозна демократија. Дође пред кућу, а неће унутра! – зачуди се онај са краја сале.

Народ се, мало мање задовољан, разиђе.

Након девет мјесеци од првог састанка исти народни посланик појавио се у истој сали у истој мјесној заједници (али не међу истим људима, јер су неки по божјим и демократским принципима промијенили свијет).

– Господо, зар нисам био у праву? Ми градимо ново демократско друштво. Први резултати су видљиви. Свуда око нас ничу нови објекти, куће, виле, пумпе, приватна језера... држава добија нови лик. Зар није тако? Дабоме да је тако, и тако треба да буде!

С демократијом су стигли супервизори, арбитри, тутори, ментори, посматрачи, верификатори, високи представници, гладијатори, медијатори, хаговци, пекари, кувари и кројачи новог свјетског поретка...

– Ко ће толике да нахрани? – прекиде набрајање онај глас са краја сале.

– Како ко, господо? Ми смо гостољубив народ. Није у реду постављати таква питања кад је демократија пред вратима.

– Није пред вратима. Ја сам је тражио – јави се нови глас са средине сале.

– Гдје си је тражио?

Тражио сам је: на градилиштима и шеталиштима, по шумама и њивама, на екранима телевизора и монитора, у хемијским чистионицама и праоницама, у подрумима и шахтовима (у подземљу нисам – тамо је дозвољен приступ само одабранима), по плажама и гаражама, на цестама и пругама, у школама и обдаништима (по фабрикама и творницама нисам – наше фабрике и творнице не раде), по

књигама и новинама, завиривао у Скупштину и зграду Владе, савијао се пред шалтерима, куцао на тапацирана врата (али моје куцање она није чула), дозивао је на сав глас (али моје дозивање било је узалудно), плакао и че-знуо, молио да је само осјетим и опипам, видим и дотак-нем, а кад сам се уморио, тек што сам сјео да се мало одмо-рим, неки ми одмах приђоше и рекоше, да погрешно радим и да се она не тражи тамо гдје сам је ја тражио, те да треба мирно да сједим и да је чекам, јер она сама дође (и окупа-ција се не чека а ипак нама редовно дође), тврдили су они, а други ми рекоше да је на погрешном мјесту тражим, па су ме питали да ли сам је тражио у кухињама, а ја сам ре-као да сам је тражио у домаћим кухињама, али они су онда рекли да се она вјешто припрема у иностраним кухињама, док су трећи тврдили да је не треба тражити и да је у по-грешно вријеме тражим...

– Господо, немојте тако, сачекајте, стрпите се, доћи ће, демократија стиже кад вам кажем...

Народ се негодујући и гунђајући разиђе и врати сво-јим кућама.

Након годину дана исти посланик:

– Господо, показало се да сам у праву. Демократија чврсто корача напријед. Треба бити стрпљив. Доћи ће. Она је пред вратима. Они који буду имали широм отворена вра-та, примијетиће њен долазак. Зар није тако?

– Тако је! Ја сам читаво љето имао широм отворена врата – довикну онај дубоки глас са краја сале.

– Шта си видио? - упита посланик.

– Видио сам демокрахију.

– А гдје си је видио?

– У дугим редовима испред контејнера. И већ сам осјетио њене посљедице.

ТРАЖИО САМ ЈЕ СВУДА

Тражио сам је: на градилиштима и шеталиштима, по шумама и њивама, на екранима телевизора и монитора, у хемијским чистионицама и праоницама, у подрумима и шахтовима (у подземљу нисам – тамо је дозвољен приступ само одабранима), по плажама и гаражама, на цестама и пругама, у школама и обдаништима (по фабрикама и творницама нисам – наше фабрике и творнице не раде), по књигама и новинама, завиривао у Скупштину и зграду Владе, савијао се пред шалтерима, куцао на тапацирана врата (али моје куцање она није чула), дозивао је на сав глас (али моје дозивање било је узалудно), плакао и че-знуо, молио да је само осјетим и опипам, видим и дотак-нем, а кад сам се уморио, тек што сам сјео да се мало одмо-рим, неки ми одмах приђоше и рекоше да погрешно радим и да се она не тражи тамо гдје сам је ја тражио, те да тре-бам мирно да сједим и да је чекам, јер она сама дође (и окупација се не чека а ипак нама редовно дође), тврдили су они, а други ми рекоше да је на погрешном мјесту тражим, па су ме питали да ли сам је тражио у кухињама, а ја сам рекао да сам је тражио у домаћим кухињама, али они су онда рекли да се она вјешто припрема у иностраним кухи-њама, док су трећи тврдили да је у погрешно вријеме тра-жим, те да се она тражи ноћу, па кад сване, па кад сване (ако сване), а ти се окренеш према истоку, па јој се осми-јехнеш, јер те огријало сунце западне демократије.

ЈАКОВ ГРОБАРОВ

(1938)

УЛИЦА У ИЗЛОГУ

Ако велики Јехова равнодушно гледа пад свакога врапца у своме царству, где је онда његова снага? Испод отежалог и нагризлог грба СФРЈ, уважена господа, један Уругвајац а други Парагвајац, скоро да утрчаше у невешто намештену клопку. Обојица су уствари Пироћанци, али им на памет не пада да се одвајају. Нема симбола без преваре, каже спикер са малог екрана. Да ли да му поверујемо? Недеља. У излогу не велике робне куће, у самртном ропцу, млад човек узалудно покушава да извади нож из стомака. Из полустиснутих песница цури крв чији мирис привлачи ретке уличне пролазнике. Они се навијачки прибијају уз излог желећи да на било који начин помогну самртнику. Човеку треба помоћи. Није звер. А није ни мало лако ни једноставно разбити излог у социјализму.

Човек из излога још даје знаке живота.

Пироћанци су пред дилемом. Шта урадити са излогом?

Социјализам није за Пироћанце. Добацује новопридошли мудроња. Остави муда код куће. Пироћанци су...

У том тренутку Парагвајац је разбио излог и улетео. Улетео је у човека. У његов живот.

Можда социјализам и није за Пироћанце, али Пироћанци су увек за.

Велики Јехова мора да брине о паду сваког врапца у своме царству. Ја му верујем.

У прозорима се нагомилало толико светлости да је почела да надире у људске душе, да је покренула живу масу коју никада нико неће моћи да заустави.

РАНКО ГУЗИНА

(1939)

УГОВОР С ЋАВОЛОМ

Све што зарадим за месец дана ћаво однесе за седам.

Потпуно ме је узео под своје.

Док у пошти подижем новац, он чека пред поштом да узме свој део.

У куповину идемо заједно, у кафану такође.

Кад мало попијем, наговара ме да се задужим до гуще, да узмем кредит са зеленашким каматама, а кућу заложим као хипотеку.

Непријатно ми је да ме људи виђају са ћаволом, па сам му дао овлаштење, што је он једва дочекао.

Сад сâм подиже новац у пошти, кад му треба и колико му треба.

Каже да није задовољан стањем мога конта, па ме наговара да се уортачимо и заједно садимо тикве.

Ја бих садио и радио, а он би продавао и трошио. Он мисли да је то фер понуда.

ВУК И ЈАГЊЕ

Новинар јагње управо се напајао на извору информисања, кад наиђе бахати и нервозни вук:

Зашто ми мутиш извор информисања, да ти матер тамо њему!

Али, то је немогуће, завапи новинар јагње, ја користим само оне информације које су прошле цензуру.

Какву цензуру, да ти матер тамо њему, у овој земљи нема цензуре! Наш Закон о штампи је најнапреднији на свету и има само четири члана:

Члан 1 Штампа је слободна

Члан 2 Штампа је независна

Члан 3 Цензура је забрањена

Члан 4 Међутим

Ако те још једанпут затекнем на извору информисања, омастићеш бетон у неком хаустору и никад се неће сазнати зашто и како.

Да ти матер тамо њему!

РАТКО ДАНГУБИЋ

(1946)

ОН

Ведро ноћ.

У малој башти бифеа на железничкој станици, у селу педесетак врста северно од Одесе, полупијани стражар Магацина Општих Добара, *црвени* Панкратов и кочничар теретних возова Фјодоров споре се око тога где су на небеском пејсажу *Велика кола* и од којих је звезда састављен *Велики Медвед*. Фјодоров, нешто старији и трезнији од *црвеног* Панкратова, окаљен у немирним временима, каже: „Пази, не лапрдај. Он све одозго види, и све чује.“ „Ко, он?“ заплиће језиком *црвени* Панкратов. „Он?“ „Ја ти само кажем да бога нема,“ виче Фјодоров и баца дуг поглед пут шанка, за којим, чини се, хрче дебела конобарица Лиза.

Црвени Панкратов повремено чудно трза главом, лупа тешком шаком по излизаној плочи и показује да му је мука (од свега). Школски (је) ведро ноћ. Сви возови су прошли.

Х, У и Z

(Народна прича из Сибира)

И повуче Створитељ Свега столарском кредом, на *небеској плочи*, систем од три паралелне осе (Х, У и Z). И извуче из себе, онда, Створитељ Свега три времена, па их упрегну у троја *омиљена кола*, а да се дуж оса (Х, У и Z) утркују. И обећа Створитељ Свега времену које буде најбрже, да се њиме мери дужина људског живљења. И, полетеше, као да их гони црни де-

мон, три времена кроз сан, као по површини залеђеног, необичног језера.

И нико, сем Створитеља Свега, не виде и не сазнаде које је време победило (на којој оси), али, од тада, постаде очито да људски век нема ону дужину коју је раније имао.

ДА

Јутро је.

У соби 1924. у хотелу М, у Одеси, урла телефон марке *Сименс*.

Друг Троцки још није устао, у кревету 2x2 м глуми себе.

„Стаљин овде,“ каже *Дубок Глас*.

„Да“, каже Троцки.

„Догодило се оно најгоре, Лаве Давидовичу?“

„Да“, каже Троцки.

„Отишао је Владимир Иљич?“

„Да“, каже Троцки.

„И?“

„Да“, каже Троцки.

„Ти знаш шта ја мислим?“

„Да“, каже Троцки.

„Онда?“

„Да“, каже Троцки.

„Ето, збогом,“ поздрави неким непознатим тоном Друг Стаљин.

„Да,“ каже Троцки.

Ту је разговор, разумљиво, завршен. У истом тренутку зачуло се куцање и врата је (без позива) отворило униформисано лице, носећи на тацни за доручак кафу и *Новине*, број који тек за неколико дана треба да се појави у продаји.

Троцки, као даје то и очекивао, скида с тацне само *Новине*, чепа комад и почиње да га жваће (без речи).

Униформисано лице рапортира:

„Овлашћен сам да Вам кажем колико је сати, да немате више право на двоколице, и то да у цену доручка није урачунат проценат за послугу.“

„Да“, каже (преко залогаја) Троцки.

ИВАН ИВАНОВИЧ

И те, целе ноћи, пуне тешке кише, грабио је у *колима сна* кроз недоглед, кроз *нацртане* облаке, одовуд и одонуд, изнад гласова и смеха (и плача), кроз дрвореде свечано обучене, изнад Исконских Зависности (простртих као на широком длану), изнад брујања историје, кроз врелу маглуштину, изнад мртвих ветрењача и искиданих девојачких хаљина, изнад пене неба, кроз села преплављена утопијама, кроз бескрајну (и напуштену) степу, заједно са јастребовима, између пролећа и јесени (и зиме), изнад подераних циркуских шатри и гробаља обраслих у мистичну маховину, између редова (обешене) димљене рибе, између шарених дошљака и блиставих обала, између бајонета замочених у лила боју, између радости (гадости) и неостварљивих наговештаја, а онда (га) је Ивана Ивановича пробудило живо лупање Надлежних Органа За Хапшење У Зору, у Његова (вечито откључана) Врата.

МЛАДЕН ДУШАНОВ-УРЕКАР

(1957)

МЕТАМОРФОЗЕ БРАВАРА

„Буржоазија није оставила између
човека и човека никакву другу везу
осим бездушнoг плаћања у готовом”
— Фридрих и Карло М.

Бездушност заснована на таквим и сличним компромисима доживела је свој крај, викну Бравар и одбивши бакшиш натера своју стару и сталну муштерију да га на леђима пренесе кроз радионицу, док је он немилосрдно шибао трегерима. Остали, који су чекали да им се направи кључ или подмаже брава или били ту ради остваривања дневног плана ћаскања, разбежаше се низ улице разних хероја.

Ух-хух, стење муштерија носећи Бравара на леђима, а овај удри те удри оним трегерима све избацујући пароле говорнички расположен: Укидамо израбљивање! Укидамо израбљивање... Укидамо... Укидамо... Тако одјекује глас Бравара по улицама, завија за углове као што завија глас мајстора за кишобране, док у недељним преподневима нуди своје услуге.

Иза једног угла, обучена врло шик у отворену конфронтацију и дубоко размимоилажење, налети на тај пар Роза и право цок пољуби Бравара у образ, цок-цмок. Он збуњен попусти мало у јахању и не поседујући неопходан ауторитет којим би зауставио негативну тенденцију, трес-трес с муштерије право на Розу. Овај наш подухват лако би

могао да се сроза, рече Роза, на пуки обрачун појединаца и задовољење личних потреба.

Опоменут овим речима Бравар нежно и другарски пригрли своју разбуђену класну свест и понесе је заљубљено кући. Ишао он тако ишао, а кућа му далеко – далеко, па му расле ципеле, расле и расле до колена му порасле у чизме красне прекрасне.

ОДЕЋА НЕ ЧИНИ ЧОВЕКА ВЕЋ ЧУВАРА

Њих двојица приводе голог човека ухапшеног у парку. Он се отима, а они туку. Он виче, а они ућуткују. Он тврди да је чувар, а они не верују. Постоји гола истина и гола жена, дупло голо и гола вода, гола лаж и голи човек, али не постоји голи чувар. Он помиње врућину, језеро у парку, освежење, свлачење, купање, нестанак униформе, злу судбину, строгу казну и страх од целата.

Њих су двојица, четири га руке држе, четири га ноге газе, али само су један чувар. Свако од њих има на себи по пола чуварске униформе. Један кошуљу и панталоне, с пиштаљком обешеном око врата, а други прслук, шапку и опасач на коме се клати гумирана челична палица. Иако су само полу-чуварски униформисани, и то деловима униформе чија величина не одговара ни једном ни другом, они имају сва права у односу на њега. Чак и да је потпуно и одговарајуће грађански обучен, а не тако противзаконски го.

Голаћ, међутим, увртео себи у главу да је чувар, па не престаје с пружањем отпора, отима ли се отима. Досадило њима да се с њим натежу по тој врућини, презнојили се у оним половним униформама па га одвукли до језера и утопили. Кад већ не можемо привести бунтовника, боље ишта

него ништа, рече онај са шапком. И одвукоше га утопљеног у станицу приводећи га као самоубицу.

У МАКАЗАМА ПРОПИСА

— Знате да се за време шетње руке морају држати на леђима. На данашњој сте шетњи прекршили тај пропис и бићете одговарајуће кажњени. То ће вам бити саопштено писмено.

— Али ја за то нисам крив. Јер иако је нада мноштво завршен процес, а ја послат на издржавање казне, још увек ми нису враћене руке одузете након хапшења. Ви, надам се, разумете да тај пропис не кршим својевољно.

— То је врло, врло необично. Разумљиво — али необично. Уз то, тај случај није предвиђен правилником, а ја морам применити правилник на онај део ваших поступака који су њиме обухваћени. А то је прекршај за време шетње, због чега ћете бити кажњени у складу с прописима. Поред тога, морате ми доставити писмено образложење у три примерка у којем наводите разлоге за чињење прекршаја под тачком шетња.

— Али ви сте заборавили да ми још увек нису вратили руке. Ја нећу моћи написати то образложење.

— Врло, врло необично. То даље компликује ваш случај. Сада ћу вас морати казнити и због одбијања давања писменог образложења у три примерка о кршењу правилника под тачком шетња. А пошто ћете морати дати и писмено образложење зашто одбијате да дате писмено образложење, ствар ће по вас постати још тежа.

— Зар не бих могао своје образложење издиктирати некоме?

– Правилник то не забрањује, али сва три примерка образложења морају бити лично од вас потписана, а ви се не можете потписати ни палцем. То је веома компликован случај који ће по вас завршити неповољно. Ви сте одређени у високу казнену групу за коју су прописане строге казне.

– Могао бих да изјавим да сам неписмен.

– Могли би, али то вам не би помогло. Морао бих вас послати на курс описмењавања, а предавачи би вас пријавили да одбијате сарадњу, јер ни њихов правилник не говори шта радити у случају да затворенику кога описмењује нису враћене руке.

– Ако ми дате мало времена за вежбање, написаћу своју изјаву ногом. То је сасвим могуће. Сигурно сте чули за људе који се ногама брију, свирају виолину и играју карте.

– Добра, али на жалост такође непрописна идеја. Мада сам рекао да ће вам то бити саопштено писмено, направити у овом случају изузетак и обавестити вас о казни. За тако високу казнену групу у којој сте, предвиђена казна за прекршаје под тачком шетња јесте забрана шетње. А забрана шетње за вашу казнену групу спроводи се одузимањем ногу.

БАНЕ ЈОВАНОВИЋ

(1935)

КЛОНОВИ

Кад би још неком било стало до еволуционарног реда, догађало би се овим редоследом:

Човек је постао од мајмуна, да би створио клонираног мајмуна, од кога ће постати клонирани човек. Али, у нашем општем нeredу, човек је већ успео да, пре клонираног мајмуна, направи клонираног човека.

Клонирани мајмун је, дакле, постао од клонираног човека.

Мајмуни имају право жалбе која не утиче на извршење пресуде.

КЛОВНОВИ

Ако је човек наше највеће богатство, кловнови су човеков трећи степен поређења.

У циркусу, кловнови су невини забављачи, али кад циркус изађе на улицу и уђе нам у животни ток, кловнови постају наш најкреативнији друштвено-политички слој.

Некада су кловнове називали дворским будалама.

У наше време, кловнови су први саветници и сарадници Вође, који за нас и даље остаје харизматска личност бесмртног типа.

Једина, дакле, невоља кловнова је што су смртни.

Али, ради се на њиховом усавршавању...

СЛОБОДА

Већ дуго се трудимо да будемо произвођачи слободе.
По најповољнијим ценама!

За домаћу употребу и за извоз.

Онда откријемо да за домаћу употребу слобода нема
цену, а да је извозимо у бесцење.

Оканемо се производње слободе и почнемо да слободу
ослобађамо.

Слободно, слободо!

Али, она се стисла. Навикла на производњу за слободно
тржиште. Не жели да је ослобађамо!

Оканемо се ослобађања слободе.

Неки кажу, слободу треба освајати. Хајде да освајамо
слободу!

Други пут. Сада освајамо само мир! Слобода нека при-
чека.

ЖАР

Гвожђе се кује док је вруће, а човек док му гори под
ногама.

Човек се кује тако што му под ноге потуриш жарку
жељу, а у руке му гурнеш жарач.

Док човек жарачем распламсава своју жарку жељу и
од бола поскакује, на њега пустиш своју Жар-птицу да му у
главу укључава твоју политичку поруку.

Све док му под ногама гори, такав човек је твој.

ГОРАН КЉАЈИЋ

(1955)

О СТИЛУ

Основно је писати.
Напишеш један ред, затим додаш други. Потом трећи.
Стављаш редове, не штедиш.
Попуњаваш.
Празнину листе прекриваш маглином мисли.
Све тако, до краја стране. Ако си талентованији наста-
виш даље. Ако не, потпишеш се.
Што више попуниш, то ти вриједност више расте. По-
пуњаваш црно на бијело.
Црно су линије, бијело су твоје мисли.
Што су ти мисли блијеђе, изгледаш дубљи.
Кад си потпуно плитак, чиниш се као онај који је јед-
ним кораком доспио до голе истине.
А то изазива завист.
Сви се окрећу и гледају тебе: он зна истину. Ти пи-
шеш.
Напишеш један ред, затим додаш други. Потом трећи.
Стављаш редом, не штедиш.
Попуњаваш. Све.
Потом потпишеш.
То обавезно.
Јер твој потпис злата вриједи.
То је једино јасно што си написао!

МИТРОПОЛИЈА КАРЛОВАЧКА

Била једном Митрополија Карловачка.

Удавача на гласу због своје лепоте и великог мираза.

Многи су се отимали за њу. Чак јој је и цар слао своје понуде. Зато су је и назвали Принцеза. Лепа, висока и витка, од Темишвара до Госпића а богата да такве у крају није било. И племенита, образована, на најбољим школама, са сјајним бисерима Новим Садом, Фрушком Гором, Даљом и пакрачким србуљама, Плитвичким језерима, богатим пољима и непрегледним стадима.

Многи су се отимали за њу.

Али се она загледала у једног преко Саве.

„Види како ми маше, како ми се смеје, како ме дозива а како је бео и висок. Сигурно ме веома воли. Он ће се најбоље старати за мене, он ће највише бринути о мени.”

Оно, није био баш најобразованији, ни најбољих манира, али мислила је, све ће то љубав надокнадити.

И даде му се она, сву своју лепоту и сво своје богатство поклони му на бригу и старање.

И мислећи да је она дошла у његову кућу (ма како да је та кућа била неугледна, јер она је свуда имала лепших цркава, и у Карловцима, и у Саду и Даљу, и свуда, по читавој својој одори) она се сва посвети новој породици, славећи све његове претке, све устанке и све буне, кријући и сама од себе да су њени преци били официри и војници, оберлајтанти и гренадири, генерали, капетани и припадници царских регименти, да су побеђивали турске хорде под Петроварадином које су имале и по двесто хиљада пробраних бораца а овде се слави и кад су хајдуци на превару, из заседе, убили неколицину.

Али као добро васпитана девојка она то ни себи није признавала.

Поштовала је свог мужа и његову породицу. Испочетка није обраћала пажњу ни на то што је волео да пије и да се бахато понаша. Све ће то љубав уредити. Али са годинама његово понашање бивало је све горе.

„Нека, он ме воли, па могу нешто и да му опростим. А како је само леп.”

А он више није био ни леп. Здебљао се, згузао се, сав простаклук сељачине избио је из њега, сви њени фини манири су га нервирали, избацио је одавно њен клавир из куће („Шта ће ми та швапска срања!”), довео цигане да му свирају, једе и пије повоздан, књиге се не дохвата. Она сетна, повукла се у своју библиотеку (то јој није дирао, само рекао „Шта ће ти те папирчине!”), чита и хекла (не сме Вилерове гоблене - „То ми не радимо.”), понекад обрише неку сузу и прозбори: Он ме ипак воли!

А он све гори.

Касно се ноћу враћа, карта и пије, курве доводи а кућу и имање не брине.

„Ја сам горски цар, ја сам ово на сабљи стекао”, рикне кад уђе.

Она само спусти главу, обори очи и тихо плаче:

„Ех, мајка, моја мајка. Говорила је она мени: Не иди у Турску ћери, други су тамо људи, други обичаји, агинско је тамо још - у се, на се и пода се - од данас до сутра, не размишља се о будућности, тамо је „земан зиђе, земан разиђује”, не куће се они да би оставили генерацијама, него да би се наживали за живота, удај се ћери овде, наћи ћеш ти младожењу себи достојног.”

Али он је био тако леп. И тако је лепо причао, а она није била навикла на приче иза којих нема дела, јер све што је дотад чула - биле су речи које би онај ко их је изре-

као и испунио. А он је причао. Како ће он њу пазити, мазити, чувати, неговати... Како он без ње не може. Тако је причао онда. А једне ноћи кад се вратио пред зору, пијан и крвав од кафанске туче, само јој кратко рече: „Дао сам Славонију и Војну Крајину хрватској бановини.”

„Ако си, мужу мој”, тихо прозбори она. „Ако си”, а грло јој бол пресече.

Године су пролазиле, он се није мењао. Одсуствовао је данима од куће, само кафане, друштво, коцка и жене, политика и странчарење. Док једном не хрупише неки странци, и много локалног завидљивог света жељног да види патњу у њеним очима, ухватише је ту пред његовим двориштем, на Старом сајмишту, стргаше одећу са ње и редом је силоваше, а по Земуну су је водали по јавним кућама:

„Принцезо!” урлала је руља, „где ти је принц?”

А он је стајао на брду и правио се да ништа не види, или није хтео ништа да види.

„Принцезо!” урлала је руља, а он је само незаинтересовано рекао:

„Није време за рат. Чекаћемо искрцавање Енглеза.”

А она је чекала, под ледом у Дунаву, по славонским бунарима и личким јамама, на Пагу и у Јадовну, у Старој Градишци и у Јасеновцу, у мекој земљи сремској и тврдој кордунашкој, и у Цркви Глинској.

Чекала, и дочекала.

Сва у ранама и крастама, обешчашћена, изнурена, изнемогла, оронула.

Он кад је угледа само пљуну:

„Што те такву узех!”

„Мужу мој”, покуша да га додирне.

„Курво!” рикну. „Где си досад била? Јебавала се, а сад опет код мене! Марш курветино, јебо те твој Јасеновац! Нека те узме ко хоће!”

Она се само повуче. Девојка из добре куће. Не супротставља се мужу ни кад није у праву. Само настави да копни. Док је готово не нестаде.

Јер они су узимали, узимали.

А они ретки који су се сећали њене лепоте и њеног мираза, само врте главама:

Била једном Митрополија Карловачка.

Лепотица на гласу по миразу и стасу.

Превари се, удаде се.

Даде се горему од себе.

Раскући је бекрија, обешчасти са својим картароши-
ма.

Била једном, сад је више нема.

Митрополија Карловачка.

РАДОВАН БЕЛИ МАРКОВИЋ

(1947)

ОТКУД ЈОЈ СВЕ ТО

Он није задовољан зато што му је жена члан друге странке партије.

Народ се само згледа.

Је ли то Његова жена? Откуд јој све то?

Ако Његова жена не може без своје партије, тим теже.

Ако, ипак, Он не може без своје жене, тим боље.

Шта се, заправо, догађа?

Можда Њему већ нешто долази на ум.

А можда и не долази.

ДРАГУТИН МИНИЋ КАРЛО

(1942)

ГЕНЕРАЛ ИЛИ ПОБЕДНИЧКИ ДУХ

Још једна победа. Генерал је примао честитке, сијајући од среће. Виши официри су му честитали стискајући му руку, док су нижи одушевљено аплаудирали. Генерал је споро покренуо своје гломазно тело, док су му на прсима очигледно уске униформе звецкали килограми разноврсног метала са оним шареним крпицама.

Момци, да наздравимо – викнуо је и наставио тим тоном. – Шта сам рекао оно? Добра стратегија, храброст, лудост и? И, и,...?

Победнички дух – повикали су у хору потчињени.

Тако је, тако је. Ништа без победничког духа. Он, како сам вас учио, води до победе – уживао је Генерал у свакој својој речи.

Нова победа је била брза и лака. Генерал се задовољно кикотао, описујући немоћ противника.

Ха, мој победнички дух га је на самом старту обесхрабрио, јесте ли видели? Ето то хоћу да пренесем на вас, тај неуништиви дух победе. Наши преци су гинули, опијени тим духом. То ја преносим на своју војску. Је л' тако, бре? – дрекну изненада.

Тако је, тако, Генерале – повикаше официри у хору. Ви нам усађујете тај победнички дух.

Следећа победа није била нимало лака. Борба се одушила, али је, на крају, Генерал прогласио победу. Опет је настало одушевљење у штабу, а Генерал се задовољно смешкао, бришући грашке зноја са дебелог лица.

Опасан противник, нема шта – почео је опрезно, али је одмах подигао тон. - На крају је тријумфовао мој победнички дух, зар не?

Тако је, Генерале, победио је ваш победнички менталитет – оте се једном новом капетану.

Ко је, бре, победио? – исколачи очи Генерал.

Па, ваш победнички менталитет – рече несигурно капетан.

Хтео си рећи победнички дух? – унесе му се Генерал у лице.

Хтео сам – промуца капетан и обори поглед.

Добро де, прославимо победу. Дајте чаше овамо – одобровољи се Генерал и први се маши за шприцер.

После нове победе, Генерал је најпре одјурио својој кући. Хтео је то да прослави са женом и сином, али се одмах покајао. Жена је само одмахнула главом, мрмљајући да су то све глупости, а син није скинуо поглед са компјутера, само је одмахнуо руком:

Добро, добро, хале, немој да нас смараш.

Генерал се растужио што његови најрођенији не схватају важност победничког духа, но брзо се утешио флашом пива и чињеницом да је сутра нови окршај.

Утеха је била потпуна. Као и победа. Десета у непрекидном низу и по стоти пут поновљена теорија о победничком духу.

* * *

Млади поручник, иначе шаховски мајстор, је паковао фигуре, лукаво се осмехујући. Намерно је пустио Генерала да забележи ту десету победу, помало се плашећи да овај то не примети. Победничко славље је прекинуо курир.

– Господине генерале, рат је завршен, из главног штаба вам је наложено да ви потпишете капитулацију земље и губитак дела наше територије!

Генерал се зацрвене у лицу, исправи мундир и намети шапку, а онда добаци поручнику:

– Не склањај фигуре, брзо ћу ја. Ваља одржати победнички дух.

МОМЧИЛО МИХАЈЛОВИЋ

(1961)

КАДАР

Рођен сам у сиромашној радничкој породици. Мајка је дању радила у фабрици, а ноћу је пеглала веш богатим комуни...

Е, без везе ми ово. Испричаћу вам све својим речима. Пази овако. Нешто се ја мувао по граду, гледао где ћу шта да, оно, урадим, кад ме стартује неки лик. Каже, ево црвена ружа и да пођеш са мном да те сликамо, и ово и оно. Ма, м'рш, бре, педеру, реко', са' ћу те патосирам. Не, каже, чекај мало, ништа не капираш. Имамо партијски скуп, шатро примамо младе чланове, па нам требаш оно као за улогу. Да глумим члана? Јесте, да глумиш члана у смислу статисте. Добро, баки, него кол'ко је то репа? Он нуди педесет, ја тражим стотку. Нађемо се на осамдесет. Може? Може.

Одем ја са њим у неку тамо буђаву салу, покаже ми тип где да седнем, ували ми ружу. Седи, каже, ту, аплаудирај и смешкај се. Немаш фрке, буразеру, за осамдесет кинти има да се кезим само тако. Почне то. Зује камере, неки мудроња изашао на бину па меље ли меље, аплаудирају ови около, аплаудирам и ја. Досадно ми – убија. Зверам да нема неких риба. Какви. Све метузалеми, беле се к'о овце, звецкају вилицама и гледају к'о у бога у оног што сере. Мислим се нешто, ако овај настави овако, пола ће да их рикне. И ја сам једва издржао, живота ми. Ал' прође и то некако.

Кад да видиш сутра. Пичим ја улицом, а Зики, главни мангаш у крају, заустави лимузину баш поред мене. Ја, ни жив ни мртав. Кад ти он поче, па где си ти, па како си, по-

здрави ћалета, циле-миле. Само што ми није руку изљу-
био. Бленем ја у њега, ништа ми није јасно. Каква је сад
ово зајебанција? Овај ми лупао чврге кад год ме сретне.
Потрес мозга сам од њега добио. Распитам се ја. Каже ми
ортак, импресионирани су што си био на телевизији и ру-
ковао се са министром. Сад зентују од тебе јер су утрипо-
вали да си његов човек. А тај министар, као, главни за
пљуге и бензин. Велики бос. Капо, јебо те! Опа, види, ви-
ди. Тада сам ја тек провалио да сте ви озбиљна и прогрес-
сивна партија. Ви сте, сине, дефинитивно велики играчи.
Свака вам част.

Зато сам чврсто решио да се регрутујем у ту вашу
странку заистински. Што да се батргам и грчим по улици
кад с вама могу све то на фињака. Ја сам, иначе, леп дечко.
Редовно билдујем и идем у стрелјану. Мало сам шљакао по
бутицима на Западу тако да ио парло италијано, а натуцам
и швајцарски. Сматрам да бих вам, уколико ме примите,
био од изузетне користи. Могао бих да олешим неког, или
да оснујем као фол опозициону партију, или да вам друкам
бројне непријатеље. Само кажите, ја се рада не бојим! Чу-
јем да организујете турнире у јамбу па бих и ту могао да се
укључим пошто сам у покеру и ајнцу боли глава. 'Оћемо
ли да се талимо? Ја сам се већ пицнуо. Сако, лоне, нове ги-
ље. Ако се баш мора, могу ја и да тртљам оно – опоравак
привреде, стабилност, мир, могли бисмо то и то, ускоро и
Амери шипуте га лома. Ма све форе знам, нема да бринете.

Ја од вас, за почетак, очекујем само да ми скинете оно
суђење јер ћу да попијем мардељ, а ништа нисам крив, ке-
ве ми. Случајно сам пролазио. Труба фора да вам овакав,
што ви кажете, кадар, труне у затвору. Па је л' није? Ето
тако. Готивно би било да ме примите, брате. Уосталом, ако
мене и мени сличне нећете, а кога ћете?

ОБИЧАН ДАН

Војни позивар, прерушен у заводљиву плавушу бујних груди, причао је касније, а њему се може веровати, да је тајанствена баба једноставно окренула очи на наличје и срушила се испред улаза у зграду. У руци је стезала четири године стар лекарски рецепт и свежањ неважећих новчаница. Сасвим је могуће да смо је, онако скврчену, често прескакали током наше бесомучне потере за млеком, које се на волшебан начин појавило у гвожђарској радњи, у којој иначе купујемо само хлеб. Међутим, чим смо склонили млеко на сигурно, изненада смо је угледали и одмах јој притекли у помоћ. Госпођа Милић, за коју смо само претпостављали да је имућна, попрскала је, на наше запрепашћење, старицу водом, иако ми воде немамо већ месецима, а полицајац са првог спрата приступио је стручном шамарању не би ли је призвао свести. Пошто ни то није дало ефекта, одлучено је да четворица најгрлатијих горштака позову хитну помоћ. И звали су људи упорно, викали су из петних жила, грла су одрали, али без резултата. Јасно, схватили смо да је у смени Миле возач, који је начисто оглувео од експлозије мине коју му је неко, ко зна ко и ко зна зашто, подметнуо у стан. Узгред, телефони нам и даље не раде иако је бандера коју је извалио онај несретни тенкиста већ одавно наложена.

И тако, док су се наше девојчице играле са баком, њиховом првом лутком, шминкајући је и притискајући јој пупак, ми смо већали. Били смо већ помало забринуте јер – ближило се време подневне пучњаве. Полицајац тврди да су први меци зазвиждали баш у тренутку када се запалио трамвај, а ја мислим да су се рафали зачули тек пошто се стропоштала тераса прекопута. У сваком случају, сви смо се повукли унутра, у зграду; тада је вероватно онај

наркоман искористио прилику да отме рецепт из бакине руке. Заиста – док једноме не смркне, другоме не сване.

Ја, ево, бележим ово и спремам се за стражу. Ноћас је мој ред да мотрим на улицу не бих ли утврдио да ли иста банда краде и поклопце за шахт и струјомере. Трамвај лепо гори па се све види као по дану. Госпођа Ђокић, бабица, пази на контејнер у којем смо две бебе пронашли овог месеца. Као да је наш контејнер једини у крају. Не знам само колико је то паметно јер она у узбуђењу често заборави на ону рупу што је још увек зовемо лифт.

А сада, лаку ноћ, драги Дневниче, и... Гле, доктор Лазаревић и Миле возач гурају кола хитне помоћи. Значи, лагали су покварењаци и песимисти да је доктор погинуо на фронту. А ко је онај трећи, онај што забушава? Сигурно је пацијент чим носи боцу за инфузију у левој руци. Е лепо, сада ће бака бити збринута. Мало ми је жао девојчица – оде њихова Барбика. Гасим свећу. Све у свему, драги Дневниче, био је ово један сасвим обичан дан. Да није стигло млеко, додуше бактериолошки неисправно, али ипак..., не би било ничег вредног помена.

УМЕЋЕ ВЛАДАЊА

(Фрагменти тајног списка непознатог порекла)

3.

Ако народ није ратовао и у миру и добросуседству је живео, да се сукоб изазове и народ у рат да се шаље ван граница отечества. И да изгине мало и осакати се из интереса највиших. А после да то престане. И народ ће рећи – гле, истина, мир је у земљи нашој баш као што

самодржац наш каже. Нема рата, крви и погибије. Добро је.

4.

Ако је народ био поштован и пријатељски приман у свету, да му се каже – сви нас мрзе. И тако да буде. А после да нас два народа возљубе. И веселиће се народ овај и рећи ће – ево, боље је, два нас народа не мрзе. Много је боље.

5.

Ако је народ имао хиљаду перпера по глави на месец, да му се скине и да има два перпера. И тако да траје. Када се после на двадесет перпера подигне, рећи ће народ – ћути, добро је, имао сам два, а сада двадесет перпера имам. Ваистину је добро.

7.

Ако је народ ђаконије јео и дебело живео, да до глади дође и да почне траве јести и корење. И да лелуја. И тако дуго да буде. А онда да се народу хлеба полубелога да. Па ће народ говорити – добро се баш једе и изврсно живи у земљи нашој.

9.

Ако је народ увек струје имао и огрева да се греје, да се у мраку држи и смрзнут. А после да се пусти струја. И кликтаће народ – све одлично је јер струје има по два сахата и шеснаест је степени, а пре горе нам је било. Да дивна је власт ова.

10.

Ако је народ муком тешком благо сакупио, да га похара држава и банке многе и да га без дуката оставе. И да држе рају без ичега. А онда да врате уместо хиљаду дуката сто перпера и уместо сто дуката десет перпера. И биће задовољство и радост велика јер рећи ће народ – ипак, поштена и часна је власт ова јер, гле – враћа нам нешто.

11.

Ако се пре народ лагодно возио и путовао, да се возови пуне до двадесет хиљада душа, а аутобуси до хиљаду. И тако да потраје и душегупка да буде. А онда да се пуне возови до десет хиљада душа, а аутобуси до пет стотина душа, па да народ каже – гле, што много места и удобности има у возовима и аутобусима нашим.

12.

Ако малог криминала има или га никако нема, власт да помогне безочницима, убојицама и силницима. И да их пусти. И да буду страх и ужас. А потом да се прогоне шибицари и препродавци. Рећи ће народ – да дивне власти што се противу криминала бори и чиста је и невина.

SUMMA SUMMARUM

... нека краси лукавство и безобзирност. И старај се увек да народу буде много, много горе него кад си дошао и засео, а касније ипак за длаку, и нокат и педаљ боље него што си начинио. Чланове ове да зна сваки велможа. А ако на науку мрзи, нека упамти само овај члан звани Велики, који је први од првих и који је месо, кост и душа свих чланова.

ВЕЛИКИ ЧЛАН

Ако народ није био у измету, него је људски и као човек живео, да се у измет загњури и тако држи. И да му се каже да је интерес такав и да треба тако. А кад душу почне да испушта, да се извади и да буде до врата му. И рећи ће народ – гле, само сам до гуше у измету. Добро је. И још ће рећи – ћути да не буде горе, јер боље је него пре што бејаше.

И сваки на власти који је да се држи горњег и биће му дивно и владаће дуго и у сјају. И силно благо сакупиће и срећу велику и ужитак дочекаће како великаши тако и самодржац.

РАДОСТ И СТРЕПЊА

Свети оче папо,

Ево поново до нас стижу срећни гласови да нам се у посету спремаш. Срца нам се бескрајно радују доласку твом, али нам и стрепња душу тишти. Знамо да те бreme година притиска и да те Господ болестима куша. А код нас је већ зима почела и ветрови хладни крв леде. Грцајући у сузама молимо те да пут одложиш. Љубав и брига наша јачи су од себичне жеље за тобом. На пролеће кад...

Прекидам са овим лупетањем моментално. Свети оче, Јоване, разговараћу са тобом отворено као хришћанин са хришћанином. Дакле, колега, потпуни ужас ме је обузео када сам чуо да поново размишљаш о доласку у Србију. Не спавам, не једем, живот ми се претворио у кошмар. Сатима се молим Светом Василију Острошком, Светој Петки и

Светом Краљу Милутину да од своје намере одустанеш. Зашто? Зато свети оче, зато Павле, зато човече божји што се бојим да би те неко могао лишити живота. Укокаће те неки луђак. Сумњаш? Немој да сумњаш. Овде манијака има тушта и тма. Да смо извозили манијаке, имали бисмо веће девизне резерве од Јапана. Убеђен сам да многи од њих већ трљају крпицама своје вољене пушке, да откопавају ракетне бацаче и да вежбају замах са бомбом у руци. Веруј ми, звекнуће те. Мрзе те. Не питај ме зашто те мрзе. Дуга је то и компликована прича.

Ти знаш Жан Поле да су овде касапили краљеве и краљице, решетали надвојводе и посланике, мучки убијали кнежеве и премијере, упуцавали престолонаследнике, тровали патријархе... Да ли желиш својим присуством да увеличаш списак? Јер, сигурно ће те оверити.

Јасно је мени да се ти смрти не плашиш. А што би се и плашио. Лако је теби. Тебе ће горе дочекати на највишем нивоу. Добар дан, добродошли, изволите у ваш апартаман за мученике са ђакузијем, кућним биоскопом и кабловском, а ово су вам кључеви од Ферарија. Оде ти у рај.

А шта ћемо ми, драги Хуане? Већ видим наслове од пола метра – Срби убили папу. Већ чујем како згрожена планета бруји – злочинци, убице, дивљаци. Осудиће нас и изопштити. Пuteви и пруге ће нас заобилазити као да смо лепрозни. Дунаву ће променити ток. Јелени, птице и пчеле ће бежати од нас. Скапаваћемо од глади и болести. Одосмо ми у пакао. И зато те, Ђовани, поново на коленима преклињем – не долази – рокнуће те. Врло важно што овде никада ниси био. Ништа ниси пропустио, кунем ти се.

Ако ти се баш толико путује, што не одеш негде где те воле. Што не одеш на Јамајку да огрејеш старе кости. Еј, човече, Павао, Јамајка! Излежаваш се на плажи и слушаш

реге. А овде, никако – избушиће те. Наравно, постоји могућност да ја паничим без разлога. Постоји могућност да грешим. Мислим, можда те промаше.

А ако си толико тврдоглав и недоказан па ипак дођеш, држи се следећег плана. Чим слетиш на аеродром, пољуби свету српску земљу и изјави да прелазиш у православље. То ће ти, Џоне, можда сачувати главу. Кажем можда јер ни то ти није нека гаранција. Шта си досад чекао?

ПЕТАР ПАЈИЋ

(1935)

ДУХ ПИПОВОГ ОЦА

Пипу се јавио очев дух.

„Што се јављаш?“, питао је Пип.

„Кад је могао Дух Хамлетовог оца да се јави Хамлету, зашто ја не бих могао теби?“, чуо је одговор.

„Ово ми нико неће веровати“, рекао је Пип.

„Хамлету верује цео свет, зашто и теби не би веровали?“

„Они су били краљеви, краљевима се верује, а ко смо ми!“, рекао је Пип. „Они су западњаци, западњацима се верује, а ми смо Срби којима нико ништа не верује.“

Дух Пиповог оца је заћутао. „Значи, да по њима и не постојим“, закључио је.

„Не постојиш ни за нас, а камоли за њих“, одговорио је Пип.

„Опаметићу ја вас! Идем да постхумно научим енглески – јавићу се преко Интернета и сви ћете ми веровати.“

ЖЕЛЕЗНИЧАР

Пип се запослио као железничар.

Обукао је униформу, узео фењер и пошао на посао.

„Још немамо станичну зграду“, рекао је шеф станице. „Тек треба да је подигнемо.“

„А када ћемо је подићи?“, питао је Пип збуњено.

„Чим се изгради пруга“, одговорио је шеф станице.

„А кад ће се изградити пруга?“, питао је Пип још збуњенији.

„Чим то буде планирано и одобрено“, одговорио му је шеф станице. „Доста је било питања. Ајде сад на посао, већ касниш!“, додао је.

Пип је видео како се шеф станице задубио у књигу возног реда.

Изашао је на улицу и потрчао да не закасни.

Однекуд, наишао је воз и згазио га.

РАША ПАПЕШ

(1947)

ПОРОДИЧНИ СЛУЧАЈ

Мој отац је Србин и ја сам Србин, а деда ми је стицајем историјско-социјалних и религиозних околности, а по највише игром судбине из братског ратоборног народа. Ја много волим свог оца, тата воли свог оца, ја обожавам свог деду, а нема те ствари коју за нас деда не би учинио. Но, управо чињеница да нам је деда брат, узрок је великим невољама.

По читав дан у нашем топлом разрушеном дому трешти и пуца се из свих оружја. Трудим се да као најмлађи останем по страни, али када ме догађаји понесу, не гледам кога ударам!

Славимо дан када се све заврши на модрицама или са неколико лакших убода ножем. Увече се увлачимо у преостали део куће. Превијамо ране, спирамо крв и лежемо на прикупљене крпе. Јесте свуда лепо, али је у нашим рушевинама најлепше. Грлимо се и љубимо. Нема нама живота без нас.

И тако сваког дана.

ДОТЕРИВАЊЕ

Нисам ја могао претпоставити да ће се Председник појавити тако изненада, да ће једноставно банути пред мене, јер у том случају ја бих све ово мало дотерао. И ред би био, тако смо и раније чинили. Ми бескућници бисмо, на при-

мер, почистили свој део улице, да буде сјајно, да све заблиста. Па бих себе уредио, да ја свом Председнику будем леп.

Јесам ја на принудном годинама и мало сам унезверен, али то мени више на нервној. Вероватно због полиције што ме јури из сиво-економских разлога. Ипак, да сам знао да ће председник налетети, ставио бих ону своју робу, а нарочито оне стране цигарете, на једну лепу нову картонску кутију. Нека види он да ја већ увелико сарађујем са светом. Умио бих се, обријао, обукао у чисто, децу бих своју отерао са раскрснице где перу шофер-шајбне, да сам знао. Да ја оставим утисак на мога Председника.

Ма, није ми било ни на крај памети да ће доћи, јер ја бих у том случају нешто класично прочитао да уmem да му одговорим, а не да нешто млатнем из главе кад ме пита како сам. То би морало да буде нешто кратко, сажето а јако, јер ће они што су око њега да га одгурају, па неће успети да ме саслуша, ако би то дуго било. Да му нешто једноставно добацим, али суштински. Да мој Председник види како сам ја њему паметан.

А сигурно да би ме све то силно узбудило. Дрхтале би ми ноге и клецале би, сав би треперио, а можда бих замуцао или изгубио глас. Тешко се ја контролишем у таквим ситуацијама, тешко се обуздавам. Зато бих обавезно попио нешто за смирење. Да ја мом Председнику будем миран.

ПРОФИЛ

Заробили су ме у рату. Везали ме, тукли. Онда ми одсекли најпре једно, а после кратког интермеца, и друго уво. Закачили ми успут и део носа. Још су ме скалпирали и образ пробушили бајонетом.

Чело ми окрзнуо метак а браду гелер, такорећи разнео. Немам ни један зуб у глави. Сви су ми сломљени. На темену ми остала чворуга заувек. Једно ми је око извађено.

И тек што сам се тако детаљно унакажен вратио кући, стиже ми опет војни позив. Док сам га читао, нисам могао чуду да се начудим. Моја мајка отаџбина изгледа не зна да бира или јој можда није познато шта је од мене преостало. Неопходни су јој људи баш таквог профила!

ТЕРАПИЈА

Легао грађанин А. М. на један врло необичан и редак подни часовник, а на главу му превили неки пластични будилник. На ногама му прикачено више ручних часовника, на стомаку дедин џепни сат са све ланцем, а сред груди му се прелива пешчани сат.

Још га са зидова посматрају и помно контролишу два кварцна и један старински зидни сат са великим сјајним клатном. Негде му у десно раме удара сенка сунчаног сата показујући подне.

Лежи тако грађанин А. М., а око њега куцају хиљаде секунди у секунди. Ту време лети као да га никада неће бити. Изгледа шашаво, али њега ране више не боле. Ни успомене чак. Време лечи све.

РАДОСТ

Један од највећих ратних зликоваца и крволока годинама је успешно измицао највештијим и најопремљенијим потерама. Онда су му једног дана дојавили да је постао деда и да је добио унука кога су крстили његовим именом. Та вест га је искрено ганула. Отворио је у својој јазбини боцу некаквог жестоког пића и испио је до дна.

– Велики је то догађај када се дете роди. – објашњавао је самом себи.

– Ничијој смрти се не бих толико обрадовао!

ДУШКО М. ПЕТРОВИЋ

(1948)

ОДВОЈЕНИ ЖИВОТ

У почетку нисам имао ништа, а чим сам нешто стекао, почео сам да одвајам – од уста.

Најпре сам одвајао за водовод, да и зими можемо да се купамо, а не само лети на потоку.

После сам одвајао за струју. Сви около су одавно били просветљени, само само ми живели у мраку – куд ћу, шта ћу, одвојим од уста, па засветли и пред нашом кућом.

Техника народу!

Следеће године се зидала општина. Оне тамо срез. Још тамо даље регион... Како која година ја све више одвајам од уста и све даље.

Мало је рећи да су та моја одвајања прешла све границе. Прешла су та одвајања и општинске, и покрајинске, и републичке, па и државне границе... Прелазила су она и границе мојих могућности, али шта је – ту је. Ту и тамо нарочито.

Одвајао сам и за развијене и неразвијене.

И за ове и за оне.

Нема за кога нисам.

Одвајао сам од уста да подигнем децу, да се ишколују и да се запосле; да добију кров над главом.

Од уста сам одвајао за партију, за синдикат, за социјалистички савез, за рибарско друштво; за певаче и за оркестар.

Све што сам потрошио на струју, воду и грејање, на радио и тв блејање, на изношење смећа и уношење нових

садржаја у мој културно-забавни живот – од уста сам одвајао.

Од нечег другог и нисам могао.

Увек од уста!

Док сам их имао.

Сада: уста су ми зарасла, па не могу више ни да зинем, не могу ни да вриснем, а морао бих – каиш ми је превише стегнут!

ДРАГАН РАЈИЧИЋ

(1960)

МОЈ БИЗНИС

Намеру да се отиснем у воде приватног бизниса имао сам одавно. Будући да имам факултетску диплому, да говорим три страна језика и да сам веома комуникативан, рачунао сам да ћу бар у свом бизнису успети да урадим нешто у животу. За тај наум увек су ми, међутим, недостајале паре.

Но, сада кад су нам се реформе захуктале, ствари су се промениле. Да не бих попио ногу на свом радном месту, на коме сам иначе провео три деценије живота, ја сам узео ону отпремнину. За сваку годину радног стажа по сто еврића. Лепа свотица, нема шта. Пола ми је, додуше, отишло на дугове и оправку кућних апарата, али пола ми је и остало као почетни капитал за мој бизнис.

Ја сам се, наиме, одлучио за услужну делатност. Расположена средства су ми таман доспела да конструирем један покретни клозет на точковима који сам већ назвао „Самосер”. Држим да је идеја не само добра него ће бити и веома профитабилна кад ових дана и званично проградим. Већ видим масу како нервозно цупка испред моје фирме у коју сам управо уложио сав свој годинама стицани капитал, а који, напokon, ето, почиње да се оплођује.

Наравно, кад мој бизнис крене, спреман сам да запослим и неколико радника. Један ће да иде испред и рекламира фирму, други да гура „Самосер”, трећи да празни канте и кесе, четврти да наплаћује улазнице и води књиге, а пети да чува стражу. Разуме се да ћу истовремено, у скла-

ду са добром пословном праксом, сталним муштеријама давати попуст као и могућност одложеног плаћања.

Ма, биће то, осећам, бизнис и по! Јесте да тако нешто вероватно нема нигде у Европи, ка којој смо се запутили, а што би па они морали свега први да се сете.

Мој бизнис, и то ме помало плаши, могла би већ у старту да ми упропасти једино држава. Ако народу већ сутра не омогући да почне нешто да једе!

СЛОБОДАН СИМИЋ

(1963)

ПИСМО ПОЛИТИЧКОМ ПРИЈАТЕЉУ

Ћубре једно!

Знам ја тебе, ђубре, од самог почетка! Није било по-
кваренијег и превртљивијег човека на политичкој сцени. А
како си почео, тако си и наставио. Издавао си пријатеље,
разбијао странке, лагао народ, крао паре. Тебе је мало
ухапсити – тебе би требало стрељати за пример. Нема до
сада ни једне једине реченице коју си рекао а да ниси сла-
гао. Ти лажеш како зинеш. Лажеш као пас. И лајеш као
пас. А ко лаже, тај и краде. Јаје с гроба би узео. Рођену мај-
ку би продао. Ништа теби није свето. Из олтара би украо.
Ти си најнеморалнији политичар свих времена. Тобом мај-
ке плаше децу. Ти си срамота за српски род. Ти си срамота
и за људски род. Ко тебе сретне три године среће нема. Да
се за зелен бор ухватиш, и он би се осушио. Нема човека
који би једну лепу реч за тебе рекао. Црњи си од црног ђа-
вола. Јадна је мајка која те родила. Ти си највећи изрод на-
шег народа.

Зато те молим да ми хитно јавиш хоћеш ли са нама у
коалицију?

ОБЈАШЊЕЊЕ

Кажу да је ово други део децембарске, мада би, по мо-
јој евиденцији, то био тек други део новембарске, јер оно
што је као био први део децембарске у ствари је јануарски
топли оброк са разликом за септембар, и ја сам сигуран да

је ово други део новембарске, а то што неки кажу да је ово регрес од прошле године није сигурно, јер регрес ни од претпрошле године нисмо добили, па регрес отпада, и пре би ово могла бити аконтација за март, јер је мања од првог дела децембарске, али ако је ово аконтација за март, онда би топли оброк за април могао да буде пре првог дела јануарске, јер ће аконтацију за фебруар сигурно спојити са разликом за јануар да би била као први део априлске. Толико ти знам рећи о данашњој плати.

ПРИЧА БЕЗ ПОУКЕ

На сред улице лежала је згажена птица. Очигледно, није на време полетела.

Људи су пролазили, видели мртву птицу, али нико није хтео да је склони са улице.

Мислим да су се људи гадили.

Застао сам и гледао јадну животињу. Не полетети на време је врло глуп разлог за умирање. Тада и сама смрт није најлепше решење, ипак се треба одредити за умирање које има разлога или сврхе. У категорију смрти са разлогом спадале би смрти од старости, од болести и изнурења организма. У категорију смрти која има сврху сврстали бисмо најузвишеније смрти: из пожртвовања, из љубави, из родољубља, из убеђења. То су смрти које издижу умирање изнад баналности, тривијалности, судбине. И сам живот добија узвишеније и веће значење када је крунисан таквом смрћу. Умрети с разлогом понекад представља узор, подстицај другима, живима. Зато није довољно живети, са сврхом. Потребно је, каткад, можда чак и више, са сврхом умрети.

А јадна птица није на време полетела... Нашла је неко зрнце и по цену живота хтела да га позоба...

Лежала је, мртва и ружна, у својој узалудној смрти. Узео сам је пажљиво и ставио је у кесу. Некад се смрт може и накнадно осмислити. Глупи гавран никад неће знати да је и његова смрт имала сврху.

Моја мачка ће му се јако обрадовати.

БРОДСКИ ДНЕВНИК

1. дан

Ја сам капетан брода. Свиђа ми се тај чин. Сви ме слушају и боје ме се. Прошао сам данас неколико пута и издавао наређења. Ко ме није слушао и ко се није бојао, бачен је у море. Сада ме сви слушају и боје ме се. Свиђа ми се мој чин.

2. дан

Мој брод је једрењак са два јарбола. Ужасно је стар и спор. Мораћу нешто да смислим и убрзам пловидбу. Кад бих имао пароброд!

3. дан

Кувар ми данас рече да је штета што немамо пароброд. Паметан човек. Поставио сам га за крмароша. Крмарош се бунио, па сам га бацио у море. Побунио се и навигатор. Поставио сам га за куvara.

4. дан

Данас сам разрадио план адаптације брода. Од куварског казана направимо котао, јарболе ћемо исцепкати у дрво за ложење, а од весала ћемо направити парни точак. Све је више присталица моје идеје.

Некад и по цео дан никог не бацимо у море. Добио сам добру посаду.

5. дан

Срушили смо јарболе. Направио сам велику прославу. Не рашчишћава се са мрачном прошлошћу сваки дан! Улазимо у ново доба. Ускоро ћемо нашим мирним морем заплвити на пароброду!

6. дан

Никако да се померимо с места. Можда би требало да спроведемо воду до котла, па да добијемо пару? Тешко је бити иноватор.

7. дан

Кувар каже да би требало некако да доведемо воду до котла. Сјајан човек! Поставио сам га за мог заменика. Да ми је више таквих!

8. дан

Нашао сам решење! Пробићемо малу рупу на дну брода и кроз њу ће вода улазити у казан, претвараће се у пару и одлазити према парном точку. Како се тога раније ни сам сетио?!

9. дан

Проклета рупа је превелика. Брод тоне. Посада се узнемирила, али сам им објаснио да напредак нема граница, и да ћемо уместо пароброда добити подморницу.

10. дан

Читао сам правила за случај када брод тоне. "Капетан последњи напушта брод" и "Спасавају се прво жене и деца". Кувар мисли да још није све изгубљено. Диван човек. Присебан и у најтежим тренуцима.

11. дан

Данас сам предложио куvara за капетана. Сви се слажу. Остаје још да спасавам жене и децу. С обзиром да са-

мо један чамац за спасавање има весла, остаје ми да спасем само своју жену и децу.

12. дан

Вода брзо надире. Време је за веслање. Ако будемо имали среће, можда нас спасе неки пароброд.

ОРГАНИЗОВАНИ КРИМИНАЛ

Управо сам улазио у зграду када су ме зграбила два огромна ошишана типа и почела да бију.

„Имаш још два дана да вратиш Рокију паре!“ рекао је већи кад су ме добро изгазили.

„Ком Рокију?!“ усудио сам се да тешком муком приупитам.

Опет су ме мало шутали.

„Ти као не знаш Рокија!?“

„Господо, извињавам се, али ја стварно не знам никаквог Рокија!“ поново сам скупио храброст.

На оно 'господо' они су заиста мало стали.

„Јеси ли ти Жика Врдалама?“ кренули су са идентификацијом.

„Не, ја сам Жика Папуча!“ открио сам свој идентитет.

„Е, јебига, ортак, извини“ били су коректни на расстанку. „Грешка!“

Тек што су отишли зазвонио ми је мобилни телефон.

„Слушај добро! Киднаповали смо твоју мајку, управо је мучимо, и имаш три дана да донесеш откуп од милион евра!“

„Ја се извињавам...“ покушао сам да дођем до речи.

„Ево, сечемо јој прст!“ урлао је глас. „Три дана, милион евра!“

„Моја мајка је умрла пре три године!“ успео сам да проговорим.

Настала је напета тишина.

„Хало, је ли то Жика Брод?“ питао је сада врло пристojан глас.

„Не, овде Жика Папуча.“

„О, извините господине, ово је нека грешка... ма остави јој тај прст идиоте... извините, грешка...“

Веза се прекинула али не и догађаји.

Пред вратима мог стана стајао је човек са хеклером.

„Шта да кажем газда Сатани, које су ти биле последње речи?“

„Да сам ја Жика Папуча!“ испалио сам пре паљбе.

Хеклер се вратио под мантил.

„Ти ниси Жика Цинкарош?!“

Одмахнуо сам главом јер сам изгубио моћ говора.

„Грешка“ рече хеклераш и изгуби се у мраку.

Отворио сам врата свог стана и продерао се из свег гласа: „Ја сам Жика Папуча!“

То је успело да заледи две бејзбол палице у ваздуху.

„Ти ниси Жика Издаја?!“

„Не!“ био сам категоричан. „Зар бих до сада уопште био жив?“

И ови љубазни младићи су се извинили и отишли.

Одјурio сам право у полицију и испричао шта ми се издешавало.

„То је немогуће, господине!“ били су категорични у полицији. „Ми смо се одлучно обрачунали са организованим криминалом!“

„Зато сам и дошао пре него што неко невин страда“ рекох им. „Пустите их да се мало организују!“

МИРОСЛАВ СРЕДАНОВИЋ

(1936)

МОЛИТВЕНИ ОБЕД

Обукао је једино одело. Са најновијим рупама. Са њим ће се лажно представити. На оном свету. Руке су му чисте. Власти га купају. Воденим топовима. Крсти се. Због других. А онда приступа. Са свећом. Треперавом. Под њом је све варљиво. Свечано. И беда.

Контејнер је европски. Шведски сто. Аранжман је наш. Богати су му га препустили. Они нису похлепни. Када огладне, иду у Америку. На доручак.

Ово је његов молитвени доручак. И тајна вечера. Ручак прескаче. Штеди. Месо не једе. Стока је заражена. Млеко му је пропиштало. Мајчино. Крава му је цркла. По комшијској жељи. Мед му дају пчеле. Беле. Деда и баба му нису ишчупали репу. Не штеди. Нема ни у чарапи. С про-резима. Прима донације. Да му учврсте положај. Држави се одужије животом. Бедним. Порез не плаћа. Он је описан. Не штрајкује глађу. То чине сити. Није привилегован. Нема вечито испружену дрвену шаку. Као ратни инвалид. Има манекенски изглед. Кост и кожа. И сламка га може одржати. Гордо се усправља. На штап. Просјачки.

Живи. Расипнички. Краде богу дане. Али, срећом, живот ће му брзо проћи. Заувек.

ЗОРАН СПАСОЈЕВИЋ

(1949)

БУМ!

Док сам скидао са Интернета америчку игрицу о хватању Осаме бин Ладена, прекинула ме је сподоба у карираном оделу што је кроз отворена врата ушла у моју собу. Са собом је унела торбу пуну америчких летећих војника и пустила их да лете око мог лустера и испуштају гованца на мој тепих и мој намештај. Покушавала је да ми их прода за по сто евра сваког. Најзад се сагла и сасула ми у уво: „Српски војник је одличан летач, руски војник достиже брзину звука, али амерички војник лети брзином светлости и постаје невидљив. STEALT!“

Одувек мрзим трговачке путнике, а од рата наовамо осећам и велико гађење према војсци и војницима. Устадох да узмем спреј против инсеката, али се карирани постави испред мене и заузео позу професионалног боксера. Онда сам га молио да своје војнике спакује назад, али он ни да чује.

Изнервиран његовим одбијањем потегох „калашњиков“.

ЉУБОДРАГ СТОЈАДИНОВИЋ

(1947)

ГЕНЕРАЦИЈА

У школи за идиоте организована је завршна свечаност. Новопроизведени идиоти дефиловали су пред имбецилима, дебилима и кретенима

Идиот генерације је прочитао поздравно писмо председнику. Изасланик је одржао надахнут говор, пун усмеравајућих мисли. Беседу су разумели само имбецили, док су за аплаузе били задужени кретени.

Затим је настало весеље до зоре за младе идиоте и њихове поносне родитеље.

У зору је идиот генерације отишао на спавање и сањао време у коме је био само обичан имбецил. Пробудио се и одмах укључио телевизор. На програму је био пренос дебате у парламенту.

– Какви идиоти, јебо те! – узвикнуо је идиот и пребацио на „Палму“.

БИЗНИС

На шалтеру, у брзој ради, стајао је човек који је са много снаге носио своје најбоље године. Службеница је била љубазна и предусретљива.

– Шта умете да радите?

– Како да вам кажем...

– Имате ли неку диплому? - Имао сам...

- Јесте ли, можда, инжењер, професор, лекар, новинар, возач?
- Не, не. Ништа од тога.
- Човече, шта сте до сада радили?
- Правио сам једну од српских држава!
- Па, јесте ли завршили посао?
- Отпуштен сам. Цео народ ми је пребегао код вас.

БОЈА

Човек обучен у бело ишао је журно улицом, не гледајући нигде и не очекујући никога.

Човек обучен у зелено ишао му је у сусрет.

Човек обучен у сиво објашњавао је човеку одевеном у плаво: „Бело, то је издаја!“

– А шта је зелено? – питао је бели човек плавог. – Да ли је то дах природе? Да ли је то само Лоркина поезија?

Човек обучен у црно водио је за собом стотинак људи обучених у црно. Рекао је: „Забрањена је свака боја осим ове коју ми носимо. Ко се ухвати – биће префарбан. Црно, то је боја свачије будућности!“

Изненада, са свих страна су се упалили снажни рефлектори, а разнобојни људи на тргу опкољени једнобојном наоружаном гардом. Из гласноговорника се зачула најпре за носна музика у виду марша, а онда смирујући женски глас: „Само мирно, разуздани лудаци. За све нас, за све вас има довољно црвене боје, пре свега у нама. Идемо на конгрес и у лепшу будућност...“

Они који су пристали обукли су црвена одела. Они који нису, оставили су црвене трагове.

ВИТОМИР ТЕОФИЛОВИЋ

(1943)

ДАЛЕКОСЕЖНОСТ ТАПКАЊА

Најтужније су приче о заједничкој судбини. Судбине појединаца много су бодрије. Ако је некоме тешко данас, било му је лакше јуче или му се бар смеши лепше сутра. И добитком на лоту судбина појединца се преокрене! А слаба је утеха за друштво што сваког уторка добијемо по једног имућног грађанина. Осам милиона остаје и даље у беди!

Шта да радимо?! Од јадања вајде нема!

Током читаве историје ишли смо напред, али су само ретки појединци и стизали напред. И најшири пут преузак је за народ, довољан тек за групицу људи!

Проблему морамо прићи научно, геометријски!

Друштво може да напредује само ако сви у мах кренемо напред, а то се не може једним путем већ безбројним стазама и путевцима, колико год нас има!

Кренути не негде, већ свуда!

Но, ако сви кренемо свуда, брзо ћемо стићи до граница наше домовине и распршити се по другим државама, а тиме губимо и идентитет и континуитет!

Малодушни би рекли: нема нам пута, нема нам спаса!

Има! Два су нам правца потпуно доступна, а сасвим у духу наше традиције – правац горе и правац доле! Наша земља нема граница ни у висину ни у дубину!

Откад сам открио ову геометријску тајну, сасвим друкчије гледам на наше погледе небу под облаке и на на-

ше тапкање у месту. То су први одлучни кораци нашег пута у боље сутра, стратешко хватање залета!

МИЛАН ТОДОРОВ

(1951)

ПИСМО

Када сам однео писмо на Главну пошту, службеница ме је, из предострожности, замолила да га отворим.

И њој сам, помислих, сумњив.

Затим ме замоли да гласно прочитам писмо.

– И, шта ћемо сад? – рече осорно.

– Не знам.

– Шта мислите на колико година робије ће вас осудити?

– У последње време су прилично благи. Можда на доживотну, а можда, ако буде мало среће на двадесет пет година. Прописи се код нас тако често мењају.

– Ви, дакле, не можете ништа да ми гарантујете.

– Нажалост, госпођо. Ја још нисам осуђен.

– Али, нема сумње да ћете бити осуђени.

– То је сигурно као дан, госпођо. Да није тако, зар мислите да бих уопште слао молбу за помиловање председнику Србије? Мислим, штавише, да као грађанин и, ако тако могу да кажем, слободни интелектуалац, добро поступам што то чиним знатно пре суђења и пресуде. После кад једног лепог дана будем осуђен, ко зна где ће бити Председник у то време. Можда неће бити у прилици да ме помилује. Можда ће и он јадник чамити у неком затвору. Ко то зна!? Човек данас заспи у једној држави, а пробуди се у другој. Ми, да тако кажем, госпођо, живимо међу јавом и међ' сном.

– У том случају, морате доплатити за још једну маркицу. Ваше писмо је теже него што се на први поглед може претпоставити.

ДРАГАН УСКОКОВИЋ

(1950)

АЛЕГОРИЈА

Је ли снијег ил' су лабудови... разумијеш ли ти мене
уопште кад ја зборим? Чујеш ли ме?

Ајде, реци, зборим ли ја наши, јасно? Српски?

Слободно, ка друг, а не душманин, реци ако мислиш
да ово није... реци!

Што још треба да се деси да се повјерује?

Што?

И – како, и – коме, и – кад, и... што?

Ево, јуче, купио сам кило леба, а дадоше ми
шестотина грама, полуцрнога-полубијелога. Ни тамо, ни
овамо. Вазда је било – дајте ми кило леба, а они ти дају
кило леба, мекога, за ђецу. Али сад није ка вазда. Но, нека
то, но кад заложих тај леб – сломих горњу двојку. Пуче зуб
ка да сламка бјеше. А леб наш, домаћи, из продавнице
поред оне књижаре уџбеника. Није увозни.

Оволики камен! Е, па, ај сад реци.

Али, нијесам то хтио...

Ђед ми је био поп. И само прије двије деценије то
бјеше зазорно рећ. Срамота за тебе и за сву фамилију. Ма,
и за цијелу улицу. Играт лопте, а да ти је ђед поп? Ма,
мога те је крљат свако, по ногама, лактом у ребра, скочит у
тебе трупачке оспријед и озад с леђа, а да ти нијеси смио
зуцнут. Нијеси се смио ни примаћ голу... мога си само
лопте додават. Е... и навијат кад твојима дају гол, ка да је
манити уша у тебе. Мора си се спонтано радоват више но
они те је да гол.

Но, нијесам ни то хтио...

У ствари, видео сам једнога попа, старог чојека, како сједи на клупу у парк и тако слатко једе комад сувога леба да нијесам мога одољет но сједох поред њега. А нека ђеца играју лопте. Први пут се нијесам осврта гледа ли ме ко. А поп једе леб, па кад виђе како га гледам отвори торбицу, знаш ону те је данас зову сељачка, извади из ње леба, одвали комад и без ријечи ми пружи. Ја, иако таман бијах обриса уста од једнога хамбургера, узех они леб... Што ћу ти причат, слађега нијесам јео.

Мало прође, а ни ријеч не проговорисмо, он се диже и оде. Дигох се и ја, па и ја одох. Осташе само бијели лабудови... ил' снијег у гори.

АЛЕКСАНДАР ЧОТРИЋ

(1966)

СУПЕРШТЕДИША

Ударила ова скупоба, једва се саставља крај с крајем. Иако сам и раније био скроман, пре три године одлучио сам да уведем ригорозну штедњу. Мене ужасно нервирају људи који имају паре, а троше их на глупости. Никад се не зна када новац човеку може да затреба, а баш тада га нема. Мере штедње које примењујем, мислим, могу да буду веома поучне и за друге људе.

У граду у којем живим карта за једну возњу кошта двадесет динара, а карта за цео дан сто динара. Одмах сам израчунао да ћу, ако се у току дана возим више од пет пута, прилично да уштедим. Ево како ја то радим:

У шест сати ујутро сачекам први аутобус. Њиме направим два круга око ширег центра града, а онда пређем на трамвај који иде до периферије. Ту сачекам тролејбус који ме враћа у центар, а онда аутобусом идем у нови део града. Тамо заседнем на два-три трамваја и ништа мање аутобуса, а онда се одвезем до градског парка. Одатле, па надаље три пута преседам, да бих стигао до краја у којем живим. Пошто је станица од моје куће удаљена километар и по, ту релацију препешачим. Понекад ми жена замера на томе што се по цео дан возикам, али уштеда је уштеда. У току дана 18 пута се превезем возилима градског превоза и без великог труда уштедим 260 динара. Вајдица, кажу у мом крају.

У поштанском сандучићу недавно сам пронашао рекламу за пицерију. Пише лепо: Ако наручите највећу пицу, добијате бесплатно пиће. Пошто пиће кошта тридесет динара, обавезно наручујем најскупљу пицу. То јело, признајем, уопште не волим и бацам га одмах пошто ми га разно-

сач донесе, али пиће редовно добијам фрај. Могу да се похвалим једном од највећих колекција лименки пива, фанте, кока-коле и спрајта. И све сам то добио бесплатно.

Лако је израчунати колико сам на овај начин уштедео.

У сезони годишњих одмора обиђем скоро све туристичке агенције у граду и пронађем најскупљи аранжман. Обично је то летовање на Куби, у Доминиканској Републици или Мексику. Уплатим аконтацију од десет одсто, а онда, неколико дана пред путовање, одустанем. Измислим разлог. Кажем да сам се разболео, да ми је умро отац, или да имам неки важан посао. Јесте, пропадне ми аконтација, али пошто нигде не путујем, уштедим бар две хиљаде евра, колико бих морао да платим да сам отишао на одмор. А да сам отпутовао, морао бих да понесем и новац да свакога дана платим ручак, па сувенире, екскурзије, сладоледе, сунцобране, лежаљке... Урачунају ли се и непредвиђени трошкови, на пример за лечење од опекотина, јасно је да је моја уштеда још већа, око три хиљаде евра. Мало ли је то?! Многи толико не уштеде ни за десет година.

Велику уштеду направио сам и тако што сам од првог комшије за петсто евра купио „фићу“ који није у возном стању. Исти тај комшија нудио ми је „ладу“ која може да се вози, али кошта читавих хиљаду и осамсто евра. Тако сам, ни мање ни више, ушпарао хиљаду три стотине евра. А треба овоме додати и уштеду на гориву, јер „фићу“ уопште не возим.

Последњих година сачувао сам у кућном буџету врло пристојну своту, тако да сам ових дана могао да купим девет шпорета на дрва марке „препород“. Десети шпорет добио сам бесплатно!

СЕДНИЦА ДРЖАВНОГ САВЕТА

Господо, отварам седницу Државног савета на којој ћемо разматрати ситуацију код нас и у окружењу. Стање је, као што и сами видите и осећате, све неповољније. Предлажем најпре да министар унутрашњих послова изнесе информације којима он располаже.

– Хвала, господине председниче. Иако је комуникација отежана, моји људи са терена извештавају ме о спрези мафије и појединих људи из власти. Стопа криминала свих врста у нашој земљи у сталном је порасту. Све је већи број нерасветљених убиства. Канали којима се дрога шверцује поново су проходни. Трговина људима цвета. На тајним рачунима у иностранству „перу“ се милиони евра од приватизације.

– Дајем реч министру одбране. Изволите!

– Безбедност земље и њен територијални интегритет угрожавају терористичке групе које се убацују из суседних земаља. Дуж наше границе формиран су војни кампови где се герилци обучавају и наоружавају. Они имају подршку великих сила, које их финансирају, али и појединих група унутар наше земље. Из ове позиције, разумећете, мало шта могу да учиним да се то спречи.

– Да чујемо сада шефа државне безбедности!

– Наши политички противници појачавају своје активности. Да би нас компромитовали, користе средства јавног информисања. Ради остварења својих опасних намера, упрegli су у иста кола људе из врха цркве, универзитета, академије и синдиката. У први план истурају такозване невладине организације, које говоре што они мисле.

– Реч ће сада добити начелник Генералштаба, а после њега и командант специјалних полицијских јединица.

– Господо, морам да укажем на тенденције које...

– Завршите разговор! Истекло је време за вечеру. Сви у своје ћелије, а редари да очисте ходнике и клозете. Кад обавимо прозивку, у 22 сата у затвору се гаси светло!

ЈЕДАН ДАН НАРОДНОГ ПОСЛАНИКА

На шалтеру у згради парламента јутрос сам подигао први део плате. На благајни у суседној просторији преузео сам паушал за прошли месец. У соби број три исплаћене су ми дневнице за седницу посланичког клуба, три скупштинска одбора и за данашњу седницу, унапред. Затим сам на првом спрату добио новац за топли оброк. На спрату изнад чекала ме је накнада за путне трошкове. На крају ходника у једној малој канцеларији наплатио сам хотелске рачуне. На петом спрату чекао сам око пола сата службенице које су ми исплатиле накнаду за одвојен живот. Рука ме је заболела од потписивања, а ноге од корачања по ходницима и степеницама.

Када сам у скупштинском здању узео новац за градски превоз и јавне паркинге, упутио сам се у јавно предузеће у чијем сам управном одбору. На њиховој благајни исплаћена ми је месечна накнада за чланство. На сасвим супротном крају града налази се друго предузећа у којем су ме, такође, чекале паре за рад у управном одбору. Тамо ме је директор задржао на ручку, што нисам могао да одбијем.

Ево, ово су укратко моје дневне обавезе народног посланика и разлози због којих никако нисам могао да дођем на данашњу седницу скупштине.

III

ΠΕΣΜΕ

МИЛАДИН БЕРИЋ

(1962)

ТРТЕ-МРТЕ

Нема слета ни штафете
ни другова да је прте
ни балона да полете
све је сада трте-мрте.

Што је било лијепо друже
гледати их док се врте
слеташице као руже
а сад све је трте-мрте...

Сад кад више нема слета
исцртасмо нове црте
има скоро десет љета
како нам је трте-мрте.

У ту своју луду главу
многи неће да уврте
да је само Бог у праву
зато нам је трте-мрте

СРБИЈА И ЦРНА ГОРА

Сред пушака бајонета
уз благослов главног друга
створена је једног лета
више Јајца друга Југа.

Живјели смо као браћа
у веселју и у слози
док је жив нам био ћаћа
а сад Боже ти помози.

Наше труле лађе плове
још не свиће рујна зора
морем што се сада зове
Србија и Црна Гора.

На том мору наша једра
подераће чак и југо
јер из воде вири седра
добродошла нова туго.

Сад Солана брке масти
и са пуном флашом рума
по Западу багру части
све парама главног кума.

ОБРАЧУН СА БУДАЛАМА

Задовољство је бити непоновљиво глуп

сви те воле
јер сматрају да су нешто бољи од тебе

сви ти се смију
јер сматрају да си смијешан
уствари
ти и не можеш бити смијешан
јер желиш то да будеш
а смијешне су само случајне ствари
зато су они који ти се смију
веће будале од тебе

сви ти се клањају
некад се клањало назови боговима
...узалуд...
данас се клања будалама
...узалуд...
на крају је схваћена заблуда
они који вјерују у будале
и нису ништа друго до будале

ти то знаш
а ипак ти кажу да си непоновљиво глуп
и није ти криво
јер на крају они су сви исти
а једино си ти једноставно непоновљив

МАТИЈА БЕЋКОВИЋ

(1939)

БИО ЈЕ СМАК СВЕТА

Био је Смак света
А ми смо од Смака
Мислили да је
Провала облака.

Од Судњег дана
Да је непогода
Од браћождерства
Преврат и слобода.

Преображење
Јаме и казани
А благовести
Скази расказани.

Кад Ад назвасмо
Земља Обећана
Реч скупља света
Тад је штетована.

БОДЕЖ

По чувеној причи
Са далеког севера
Ловци на вукове
Бодеж са две оштрице
Умоче у свежу крв
Балчак пободу у лед

И оставе у снежној пустињи.

Гладан вук
Осети крв надалеко
Поготову на чистом оштром ваздуху
Под високим мразним звездама
И брзо пронађе крваву удицу.

Облизујући смрзнуту сукрвицу
Пореже језичину
И своју топлу крв
Лапће с хладног сечива.

И не уме да стане
Док се не скљока
Надут од сопствене крви.

Кад су такви вукови
Који се најтеже лове
Какви ли су тек људи
Па и читави народи
А поготово наш
Који се властите крви
Не може надостити
И пре ће нестати
Него се опсетити
Да ће крвав бодеж
Остати
Једини
Споменик
И крст
Изнад нас.

МИЛОВАН ВРЖИНА

(1951)

ОДБАЧЕНИ МЕЋУ НАС

Отрован, и сув, ко кашаљ који
нас испија напете, гледа нас
из прикрајка дојучерашњи брат. Сав
је свет од нас побегао у неки други
простор, себи довољан и непроменљив,
као збир. Од нас се више ништа не очекује,
до чуда. Са нама ће, у игри ругалица,
плашити децу, од нас ће окретати
главу, за нама нико неће поћи...
Можемо се рађати, и умирати, можемо
се женити и удавати међу собом,
ни у прелету нас неће приметити
у крајичку ока, сићушне ко трен
на крају миленијума... А наши
истински векови, развејани на ветровима
и гурнути у поноре, изгубили су
глас, и трајање. Одбачени смо међу
нас саме, а горе друштво нисмо могли
добити, сад кад је све ваше и туђе,
а све туђе – никад даље од вас!
Уронимо у изнуђену равнотежу
што пре, и прећутимо сопствени глас.

БОРА ЋОРЂЕВИЋ

(1952)

ПОГЛЕДАЈ ДОМ СВОЈ, АНЂЕЛЕ

Погледај дом свој, анђеле,
И скини паучину с очију
Видећеш призоре потресне
Видећеш несрећне и болесне
Видећеш чемер, смрт и јад.

Погледај стадо, анђеле,
Све сами богаљи и просјаци
Слепи тумарају у гомили
Свима су кичму поломили
Од тебе очекују спас.

Погледај багру, анђеле,
Њихова душа је проклета
Свима су ставили амове
Себи саградили храмове
Руке им огрезле у крв.
Подигни мач свој, анђеле,
Сети се крсташких ратова
Сети се прекланих вратова
Кад доћеш Богу на истину
Нек ти у души влада мир.

Услиши молитве, анђеле,
Дабогда поцркали душмани
Па буди анђеосвете
Нека на својој кожи осете
Шта значи беда, страх и бол.

ПОП Д. ЂУРЂЕВ
(1953)

РАТ И МИ®
или
не дирај Лава док спава

У одбрану православља
уста народ *срца лавља*

и поче по свом
трећи том

нек' сви мисле да је Лав
жив и здрав

О(П)СТАЈТЕ ОНДЕ
или
облак у војничким панталонама

Останите ма где да сте
али пасте
чаша жучи чашу меда иште

нема Сунца туђег неба
ако (тако) треба
оно биће ваше вековно огњиште

ТРИ БОЈЕ, ВИЗАНТИЈСКО ПЛАВО

Свилен конач а живот о њему
с божјом казном за наплату стиглом
следе младе везу своју спрему
са напретком и ударном иглом

Ниси јаје да будеш на око
па да ми те у малтеру буше
што зеницу што грло дубоко
ти иконо с оно мало душе

На билборду уместо олтара
очима одавно изнајмљеним страху
гледам креатора ко визионара
са Sent George-ом како убива аждаху

У пословни простор богомоље
док се с неба спушташ низ гелендер
да л' си још убеђен да ће бити боље
Светосавски храм кад доспе на тендер

EX PONTO

Потомци прогнаних Источно од раја
монтирају процес кадије Пилата
после сваког Бога потоп круна краја
копно Утопија на врх Арарата

АНЂЕЛКО ЕРДЕЉАНИН

(1941)

ЗГРАНИЛО

Понекад је падало са гране,
преко гране бацано са стране,
и једнако згрануто је било
то бесмртно створење – Згранило.

Кад је народ захтевао нешто,
кад се оно догађање збило,
из масе је изронио вешто
мој случајни познаник Згранило.

Тај долазак необичног госта
јавно мњење није запазило,
па на новом месту дуго оста,
без проблема, блажени Згранило.

Где се једе и наздравља често,
где ужива смешна камарила,
то је оно кô створено место
за нашега веселог Згранила.

РАСТКО ЗАКИЋ

(1942)

КЛАНИЦА

Лудо време луде вође тражи,
Паметнога не може да свари,
Идеални предводници стада –
Генијални шизофреничари!

Генијалном шизофреничару
Болест сама најбоља реклама,
У азилу отворених врага
Гладном стаду положена слама.

Топле купке, чајеви и траве,
Терапије природне и лаке –
Лажне наде, лажна обећања,
Лековито блато за лудаке.

Разложности, мудрост, чињенице,
Прогутале „патриотске“ ватре,
Генијални шизофреничари
Едукују своје психијатре!

Закључак је: нема умоболних,
У војнике Србин иде радо,
Болница се мора укинути –
Направити кланицу за стадо!

ПУТОКАЗИ

Није чудо што лугамо
На животној тешкој стази,
Мени много више смета
Што лугају путокази!

Тужно ми је кад путоказ
Изгубљени успут сретнем,
Загрлим га, осоколим,
Где би хтео да га метнем?

Ни он не зна, сузе рони,
Куд путнике да пошаље,
Како да их у пустињи
Упути да иду даље?!

СЛАВНА ПРОПАСТ

Увек знали најважније шта је,
Од споредног издвајали главно,
Достојанство наша перјаница,
Не пропада ко пропада славно!

Наш циљ није мирна, тиха срећа,
Ни леп живот у некој забити,
Ми хоћемо помпу и параду
И ордење груди да нам кити.

Крајем века сами Бог нам даде
Да столеће мушки испратимо,
Спремили смо и свој царски печат

Судбу своју да запечатимо!
Пред бескрајним нашим достојанством
Цео свет ће ницице да падне,
Згранут што се неко добровољно
Одважио славно да пропадне!

МИР

После боја сви копље у трње,
У трубу је главни трубач свирн'о:
За мир спремни, нема више рата,
Команда је, по војнички: Мир-но!

Играле се делије пушкама,
Тенком, бомбом, топом, бајонетом,
Неког усуд прогласио стрелцем,
Несрећнике прогласио метом.

Сад у колу и мртви и живи,
Ко да нико никог није дирн'о,
Трубач труби, а труба му цвили:
На парове разбројс, потом: Мир-но!

Трубачу су набрекле све жиле
Да слободу он одсвира робљу,
Окренуо трубу у небеса,
Ал' не види да свира на гробљу!

ПЕТАР ЛАЗИЋ

(1960)

А ВОЗОВИ СТИЖУ НЕМИЛИЦЕ

Из овог воза истоварају копља
из оног буздоване и секире
из оног тамо трупла и мачеве

Када стигну руке и ноге
хорду ће саставити – моћну хорду
ако ли шлемове с главама некако споје

НИШТА НАС НЕ СМЕ ИЗНЕНАДИТИ

Утопљеницима камен око врата
Не смеју се из кала опет водити
Не смеју мртви наново оживети
Ипак, ништа нас не сме изненадити

Самоубици сваком, од коца парче
Не смеју херезу около садити
Не смеју мртви наново оживети
Ништа нас ипак, не сме изненадити
Због оних којима камен и колац не
Могу ништа, не треба богорадити
Довољно ордења, титула спремити
Ништа нас не сме, ипак, изненадити

НОВИ ЗИДОВИ

Када смо у зидове
наше нове куће
ексере забијали
да бисмо портрете предака
о њих окачили
много је крви лило

Од тада ме брине
на чијој су страни
ови нови зидови
и чију то крв
они
тако безбрижно расипају

ОПЕЛО ЗА МРТВО МОРЕ

На крају схватиш
да нема краја;
да иза твог краја
лежи један други крај.
На крају видиш
да је море мртво;
да су живе само
душе утопљеника.
Пливају некуд
да нађу спас...

ДУШКО М. ПЕТРОВИЋ

(1948)

ГРАНИЦА

На Дрини граница
ко по сред срца!

– Оружје неко имате ли? – пита.

Ћутим.

Не вјерујем да се чујем:

један народ у два крика!

– Оружје неко имате? – опет ће.

Гледам.

Не вјерујем да нас видим:

један народ на двје стране!

– Оружје неко?! – викну.

– Имам! – рекох. – Језик је моје једино оружје, али да
знате:

и кад би га ишчупали,

не би ме разоружали!

На Дрини је граница

ко по сред срца...

Прелазим је и пролазим,

шверцујем љубав –

с једне на другу страну.

ЗАГЛЕДАНИ

Слику која није могла у рам
савијали су у ролну,
гужвали,
према зиду окретали.

У празан рам гледали смо
као у царево
ново рухо.

Кад смо обукли цара
сломили смо рам.

На слику,
на слику никако
да се навикнемо.

ЖИЦА

Везали су нас жицом
једног за двојицу.

Није нам први пут
да смо у колони.

Боже, саклони!
Жицу су нам провукли
кроз уши,
па се домунђавају

телефоном.

МИР

Са мртвима у рукама,
са костима
у гостима,
од злого до јаднога!

Мрклијамо;
из ноћи у ноћ,
без иједног дана, без освита –
из плачног хода
никако да искорачимо.

И из мира смо избјегли!

Не силазимо с друма,
бјежећи
од мировног споразума.

– Види ли нас он, Господе?
Види ли шта је од нас остало?
Види ли ишта?
Дабогда му једно у друго око гледало!

ЉУБОМИР СИМОВИЋ

(1935)

ПИТАЛИЦА О ЗЕЉУ

Ослободиоци окружише фуруну.
Читају манифест место јеванђеља.
Будућност нам обећаше, пуну
равноправно подељеног зеља.

Да заслужимо то њихово зеље,
давали смо маст, сланину, јаја,
вуну, пасуљ, брашно, месо, сало, –
све се то у магацине слало.

И све – Команда места, кројачнице,
Народна банка, саобраћај, Пошта,
истражни затвор, преки војни суд, –
све је то сјајно функционисало!

Не само Немац, што одасвуд пламти:
будућности, слободи и буни
прете црноберзијанци, шпекуланти,
саботери, троцкисти, шпијуни!

У тој бури, на голоме спруду,
одбранише буну и слободу,
захваљујући преком војном суду,
преком суду и стрељачком воду!

Док ми палимо бакље, лампионе,
славећи славе и победе разне,

на стратиште ноћу камионе
возе пуне, а враћају празне!
Да ли после сваког оног Насте,
сваког Луке, ког патрола стреља,
у мом чанку убогоне расте
следовање обећаног зеља?

ПИТАЛИЦА ПОД ХРАСТОВИМА

Кад храст испуни своју храстову меру,
шта бива кад израсте преко ње,
и прстима се дохвати горњег света?

Да ли он можда остале храстове
у нехрастове облике и висине
преко те мере и границе повуче?

Или га остали храстови изопште,

а неко га из тог горњег света
храстовим лењиром

по прстима

туче?

РАДОСЛАВ ТИЛГЕР

(1947)

ЛИТАР МЛЕКА И КИЛО 'ЛЕБА ИЛИ БАЛАДА О ЛИВЦУ

Лепше је на улици
да продајем шверцовану робу
него у ливници где убија јара
горе ми плућа и руке
за мало пара
ни за кило 'леба
а улица
пуна живота људи неба
да преживим
тако ми мало треба.

Трљам руке и скакућем
кад ми је хладно
и није на њој као што причају
тако опасно и тако гадно
не заради се ни лоше
а било би боље
да не постоји стална мора
од пандура и инспектора
њима даш колико им треба
а остане да понесеш и деци
литар млека и кило 'леба.

МИТАР ТУЦОВИЋ

(1948)

ТОПОВСКО ПУЊЕЊЕ

Чим залуташ са вођиног пута,
За враћање има ко да стење,
Кад ти глава попије барута,
Бићеш снажно топовско пуњење.

А тад глава кажњава ти ногу,
Пропињеш се умешан са стадом,
Црним служиш Црвеноме богу,
Луч иверко, загашена кладом.

Седлају те! Седлу слугиш перје?
Привид топлог Први глумац ствара,
Док се брчкаш, лед стеже иверје,
Чврсту стазу Жабокречинара.

Баци око међ' Звезде, без Вође,
Где оружје не млати о миру,
За ким нога овде да ти пође,
Кад је свако дојен у немиру.

Србујеш ли? Слова праве трење,
Речју Вођа – све красивна слова,
А кад пукне у теби пуњење,
Знаћеш: барут заменише говна!

Бићеш негде где је живот зима,
Ко смрзнута балега у рову,
Док ордење каче гузатима,
И уз пехар пене Јалту нову.

ЖЕЋ

Помешасмо ракију и вино,
По рецепту врховних будала.
Крв нам кључа жедна домовино.
Песма нас је лудим одржала.

А уз песму и Кнежева винца,
У рат шутни свог сина јединца.

БРАНА ЦРНЧЕВИЋ

(1933)

ОПСЕСИЈА

Из рама света пробих се у таму
идем стазом Оног од кога сам створен одозго гледам на
Србију саму
о страшној самоћи плетем метафоре,
а биће још теже и биће још горе.

Небо није плаво звезде бледо светле
то се слабе лампе с густим мраком боре покрај мене вешци
јашу своје метле
Србију помињу о Србљима зборе,
а биће још теже и биће још горе.

Свим анђелима сломљена су крила
а ђаволи их муче гоне коре
тамо где је некад Божја правда била сломљени анђели сад
ђаволе дворе,
а биће још теже и биће још горе.
Душе светитеља мрак ко ватра жеже зачуђене оним што
ђаволи творе
земља је без Бога свет без равнотеже
свему што је свето ишчупан је корен,
а биће још теже и биће још горе.

НАРЕДБА СА РАТИШТА

Градовима променити имена
људима занимања:
нека попови хапсе нека се полиција моли!

Сва писма отворити и прочитати: пошиљаоце стрељати
примаоце обесити!

Гробове обавезно отворити:
разлаз, мртваци!

ТРОЈЕРУЧИЦА

Молим Ти се у Дивоселу
на Васкрс Твог Сина
Преблагог

Три су ми сина распоутили
сваког једном руком
Васкрсни

Три су ми кћери преклали
свакој једном руком
врати песму у грло

Три су ми куће огњу предали
та ватра нека те води
нека Ти осветли Пут

Маријо моли те Марија
сама у Дивоселу
и целом свету.

IV

ЕПИГРАМИ

БАНЕ ЈОВАНОВИЋ

(1935)

Тек у сопственој глави
рађа се цензор прави
и зато нема збора:
свако свога убијте цензора!

Дигла се бура у чаши
на говорничком броду.
Говорник попије чашу –
публика пусти воду.

Надвисићемо себе
да не умремо од стида:
главом рушећи плафон –
уместо зида.

Ћорав коло води
а хром за њим ходи;
док овај брод броди –
по мочварној води.

У свечаном тренутку,
на прагу новог века,
ми чекамо Годоа –
нас Орвел чека.

РАДЕ ЈОВАНОВИЋ
(1939)

Гроб или роб –
нама је свеједно.
Када већ не могу
два добра заједно!

Србин и Хрват живе
као два брата,
мада постоје и други
узроци рата!

За нас нема
теже казне
од забране
да се мазне!

Задовољни смо оним
што у програму пише:
искрено, ни непријатељ
не нуди много више!

У питању су очито
мађионичарске форе:
у нас, како окренеш,
увек су исти горе.

Пролетери свих земаља,
куцнуо је час:
уједините се,
не чекајте нас!

Све ћемо проблеме,
теши отац сина,
решавати у ходу,
јер нема бензина!

У полемици око заставе
показујемо нервозе знаке.
Дилема је: гаће на штапу,
са или без петокраке!

Недостатак динара
привремена је мера
која само претходи
недостатку пензионера.

За овном предводником
ко крене, зна се,
једног ће дана морати
и траву да пасу.

Поштовани цензоре, опрости,
не желим никога да ганем,
ал` кад ми већ дају кости,
смам ли понекад и да ланем!?

Дилема специјалца,
сведочења су многа,
није бити или не бити,
већ искључиво – кога?

V

КРАТКЕ ДРАМЕ

ЗОРАН СПАСОЈЕВИЋ

(1949)

ЧОВЕК КОЈИ ВОЛИ ДА РАДИ

само комедија

Лица:
Чиновник,
Човек,
Ред пред шалтером.

Биро рада. Први у реду пред шалтером разговара са чиновником иза шалтера.

ЧИНОВНИК: Изгубили сте посао?

ЧОВЕК: Да.

ЧИНОВНИК: И сада бисте да радите?

ЧОВЕК: Да.

ЧИНОВНИК: Можете ли да будете мало речитији?

ЧОВЕК: Шта још треба да кажем?

ЧИНОВНИК: За почетак кажите какав посао тражите?

ЧОВЕК: Било какав.

ЧИНОВНИК: Нећете да погледате шта нудимо?

ЧОВЕК: Не.

ЧИНОВНИК: Толико вам је запело?

ЧОВЕК: Да.

ЧИНОВНИК: Не разумем вас. Ништа страшно и ако не нађете одмах посао. Држава ће да брине неко време о вама.

ЧОВЕК: Знам.

ЧИНОВНИК: Чему онда журба?

ЧОВЕК: Хоћу да радим.

ЧИНОВНИК: Ови што чекају иза вас само извољевају. Понекад помислим да моле бога да не нађу посао.

ЧОВЕК: Знате, ја волим да радим!

ЧИНОВНИК: Како, како сте казали?

ЧОВЕК: Ја волим да радим.

ЧИНОВНИК: Објасните ми, молим вас да ми то лепо објасните.

ЧОВЕК: Ако једнога дана умрем било би ми тешко ако одем у рај. Не могу без рада.

ЧИНОВНИК: Ово је веома занимљиво. (*Устаје. Преко шалтера.*) Даме и господо у реду, обратите пажњу, пред вама стоји човек који воли да ради.

ЧОВЕК: Шта ћу. (*Слеже раменима.*) Боле ме живци.

Завеса.

ПРИЧА О ЛЕПИМ СТВАРИМА

Лица:

Ујка Сем,

Мушкарац у црном оделу.

СЦЕНА: Јака светлост по позорници пуној крша и свакојаког ђубрета. У средини позорнице, у дну, неколико степеника који воде до царског престола. С десне стране престола стоји застава САД. Изнад престола виси табла на којој је исписана реклама „МИ ИМАМО ДОВОЉНО ЕНЕРГИЈЕ ДА ИЗГРАДИМО СВЕТ“.

Слева улази Ујка Сем. Прилично живим корацима прелази преко позорнице и излази здесна. Излазећи умало се не судари с Мушкарцем у црном оделу, с црним цилиндром и белим рукавицама, који се појављује звиждећи. Стигавши на средину позорнице, Мушкарац у црном оделу се заустави: преста да звижди и обрати се публици.

МУШКАРАЦ У ЦРНОМ ОДЕЛУ: Ово ће бити прича о нама. Избачене су све глупости које смо до сада чинили. Ово ће бити прича (*Показује палцем преко рамена.*) само о лепим стварима.

(Мушкарац излази звиждећи. Споро слабљење светлости: удисаји и издисаји, по неки крик у даљини. Мрак и тишина у трајању од једног минута.)

Завеса.

РЕЗЕРВАТ СРБИЈА

кратка комедија без пуцања

Лица:

Америка,

Енглеска,

Немачка,

Француска,

Русија,

Србија,

Конобар.

СЦЕНА: Ресторан УН. За великим столом седе Америка, Енглеска, Немачка, Француска, Русија и Србија: разгледају јеловнике. Конобар им прилази на прстима.

КОНОБАР (*преплашено*): Да ли су се велике силе одлучиле?

АМЕРИКА (*пружа јеловник*): Ја ћу велики хамбургер с луком и „кока-колу”.

ЕНГЛЕСКА: И ја.

НЕМАЧКА: Мени исто.

ФРАНЦУСКА: И мени.

РУСИЈА: И мени.

СРБИЈА (*нарогушено*): Ја ћу пасуљ. Чорбаст пасуљ.

(*Енглеска и Немачка се кикоћу.*)

ФРАНЦУСКА (*презриво*): Који кретен. Откуд овде пасуљ.

КОНОБАР (*прикупља јеловнике, у пола гласа*): Имамо пасуљ. Овде има свега.

РУСИЈА (*погледавши у Америку*): Опет зеза. Ударићу је по темену.

АМЕРИКА (*смирено*): Немој. Само је натерај да поједе сав пасуљ. Ништа да не остане.

РУСИЈА (*покуњено*): Шта ако не послуша?

АМЕРИКА (*равнодушно, тек да продужи разговор*): Претворићу је у резерват.

Завеса.

САВЕТНИК

кратка комедија за наук

Лица:

Просјак,
Саветник.

Велики улаз у зграду. Испод табле са натписом „Влада Резервата Србија” затичемо просјака: седи на тротуру ослоњен леђима на зид. Улазу се приближава Владин Саветник.

ПРОСЈАК (*одређе се ка Саветнику*): Господине, удели неки динар.

САВЕТНИК (*одмахнувши руком*): А, то нећу.

ПРОСЈАК: Хвала господине. Срећа нек' те прати.

САВЕТНИК: Срам те било!

ПРОСЈАК: Због чега, господине?

САВЕТНИК: Млад си. Прав си. Здрав си.

ПРОСЈАК (*раширених руку*): Ништа не разумем.

САВЕТНИК: Просиш! А види колики си: коњу реп би могао да ишчупаш.

ПРОСЈАК (*раширених руку*): Шта да радим кад сам без посла?

САВЕТНИК (*показујући кажипрстом у даљину*): Иди, кради!

Затамњење.

САДРЖАЈ

Предговор	5
І Афоризми	
Александар Баљак	9
Милан Бештић	16
Гојко Божовић	22
Радивоје Бојичић	23
Јасмина Буква	24
Милован Витезовић	25
Душко Влајковић-Митрованов	26
Милован Вржина	27
Горан Гаћеша	28
Ранко Гузина	29
Ратко Дангубић	30
Весна Денчић	31
Горан Докна	32
Слободан Дучић	33
Раде Ћерговић	34
Растко Закић	35
Бане Јовановић	38
Раде Јовановић	39
Петар Лазић	45
Бојан Љубеновић	46
Ива Мажуранић	47
Божо Марић	49
Илија Марковић	50
Томислав Марковић	56
Дејан Милојевић	59
Митар Митровић	64
Радмило Мићковић	65
Момчило Михајловић	68
Нинус Несторовић	74
Јово Николић	80

Драган Огњановић	83
Срба Павловић	84
Раша Папеш	85
Зоран Т. Поповић	87
Душан Пуача	90
Миливоје Радовановић	91
Драган Рајичић	92
Зоран Ранкић	93
Слободан Симић	94
Владан Сокић	100
Мирослав Средановић	102
Зоран С. Станојевић	103
Александар Стојадиновић	104
Милко Стојковић	105
Миодраг Стошић	106
Витомир Теофиловић	107
Милан Тодоров	109
Митар Туцовић	115
Александар Чотрић	116
Драган Шушић	122

II Приче

Миладин Берић	125
Радивоје Бојичић	127
Милован Вржина	133
Живко Вујић	135
Јаков Гробаров	139
Ранко Гузина	140
Ратко Дангубић	142
Младен Душанов – Урекар	145
Бане Јовановић	149
Горан Кљајић	151
Радивоје Бели Марковић	156
Драгутин Минић Карло	157
Момчило Михајловић	160
Петар Пајић	169

Раша Папеш	171
Душко М. Петровић	175
Драган Рајичић	177
Слободан Симић	179
Мирослав Средановић	185
Зоран Спасојевић	186
Љубомир Стојадиновић	187
Витомир Теофиловић	189
Драган Ускоковић	193
Александар Чотрић	195

III Песме

Миладин Берић	201
Матија Бећковић	204
Милован Вржина	206
Бора Ђорђевић	207
Поп Д. Ђурђев	208
Анђелко Ердељанин	210
Растко Закић	211
Петар Лазић	214
Душко М. Петровић	216
Љубомир Симовић	219
Радослав Тилгер	221
Митар Туцовић	222
Брана Црнчевић	224

IV Епиграми

Бане Јовановић	229
Раде Јовановић	230

V Кратке драме

Зоран Спасојевић	235
------------------------	-----

Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.163.41–84 (082.2)

821.163.41–7(082.2)

821.163.41–17(082.2)

Антологија српске сатире : 1987–2007. / [приредио] Ђорђе Оташевић. – Београд : Алма, 2007 (Београд : Скрипта интернационал). – 243 стр. : 21 см. – (Библиотека Хумор и сатира / [Алма])

Тираж 500. – Предговор: стр. 5.

ISBN 978-86-7974-011-3

COBISS – ID 143946764